

CHARON

HOROROVÉ POVIEDKY

#10

SYLWIA BŁACH

ANDREA FARKAŠOVÁ

PETRA KLABOUCHOVÁ

ZDENKA KOLLÁROVÁ

KRISTÍNA SLABÁKOVÁ

LUCIA SORUNA

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

EDITORIAL

Strach si nevyberá

Jubilejné okrúhle vydanie Charona sme sa rozhodli venovať ženám. Často počúvame, že takzvané nežnejšie pohlavie sa hororu nevenuje, alebo ho vyslovene písať nevie. My – a hlavne naše autorky – sme sa s vám však rozhodli dokázať opak.

Ak sa odvážite, začítajte sa do šiestich desivých poviedok z pier autoriek troch národností. Z medzinárodného poľa sme vybrali už aj v týchto končinách známu Sylviu Blach. Temný príbeh nám prisľúbila spisovateľská superhviezda Petra Klabouchová, a veru neostala svojej povesti nič dlžná. Rozhodne sa máte na čo tešiť. Číslo potom vhodne dopĺňajú štyri Slovenky.

Naša vlastná Andrea Farkašová vám ponúkne typicky svojský príbeh o masovej vrahyni. Víťazka Ceny Béla Kristína Slabáková pozve do domu hosťa. Zdenka Kollárová si neváhala zašpiniť ruky a ukáže vám, že ženy rozhodne nepatria do kuchyne. A zostavu uzatvára víťazka našej autorskej výzvy Lucia Soruna, ktorú ste u nás už mali možnosť spoznať pod iným menom.

K poviedkam patrí aj poriadna nálož článkov. Rozhovor nám exkluzívne poskytla laureátka Ceny Brama Stokera Gwendolyn Kiste. Svoj pohľad na Votrelca a Predátora prináša temný bard Ivan Kučera, esej o horore bez mužov novinárka a autorka Zdenka Kollárová a Roman Tilcer z Medusy predstavuje ženy v temnom žánri, ktoré sú späté s jeho vydavateľstvom. Nezabudli sme ani na knižné recenzie.

Toto číslo bude možno pre niekoho inšpiratívne, pre iného kontroverzné, ale to horor býva. Nebojť sa zísť za hranicu toho, čo je komfortné. Podšúva nepríjemné otázky, provokuje a hlavne nerobí rozdiely. Strach si totiž nevyberá.

Radoslav Kozák

Šéfredaktor

Radoslav Kozák

Redakcia

Mária Hanúsková, Lukáš Polák

Grafické spracovanie, sazba a obálka

Michal Březina

Poviedky

Sylvia Blach, Andrea Farkašová,
Petra Klabouchová, Zdenka
Kollárová, Kristína Slabáková,
Lucia Soruna

Ilustrácie

Zuzana LaKiRi Discart, Adam
Kubík, Petra A. Kulagová, Lucia
Soruna, Andrej Práznský, Zdeněk
Svoboda

Články

Mária Hanúsková, Zdenka
Kollárová, Radoslav Kozák, Ivan
Kučera, Lukáš Polák, Roman Tilcer

Korektúry

Erika Adamcová, Jana Borišincová,
Kira Bulat, Jana Tabačková, Beáta
Takáčová, Honza Vojtišek

Audioverzie

Andrea Farkašová, Tomáš Farkaš,
Ewok Effchen

Sociálne siete

Lucia Soruna, Lukáš Polák,
Daniel Sagan

číslo: 10, Rok: 2026

casopis.charon@gmail.com

facebook: Časopis Charon

instagram: casopis_charon

youtube: Charon

Korvus Media: korvus.eu/charon

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

OBSAH

04

POVIEDKA

Petra Klabouchová – Nohama napřed

14

ROZHOVOR

Gwendolyn Kiste

20

POVIEDKA

Zdenka Kollárová – Vidličky, nože... Čože? Čože!

31

ČLÁNOK

Čo sa to do ㄱㅇㅇㄱ deje so značkami Predátor a Votrecel?

37

POVIEDKA

Lucia Soruna – Pod povrchom spomienok

52

ČLÁNOK

Horor bez mužov

63

POVIEDKA

Andrea Farkašová – Masová vrahyňa

84

RECENZIE

Knižné recenzie

97

POVIEDKA

Sylvia Blach – Duše v krabičke

103

ČLÁNOK

Autorky nakladateľství Medusa

109

POVIEDKA

Kristína Slabáková – Host do domu

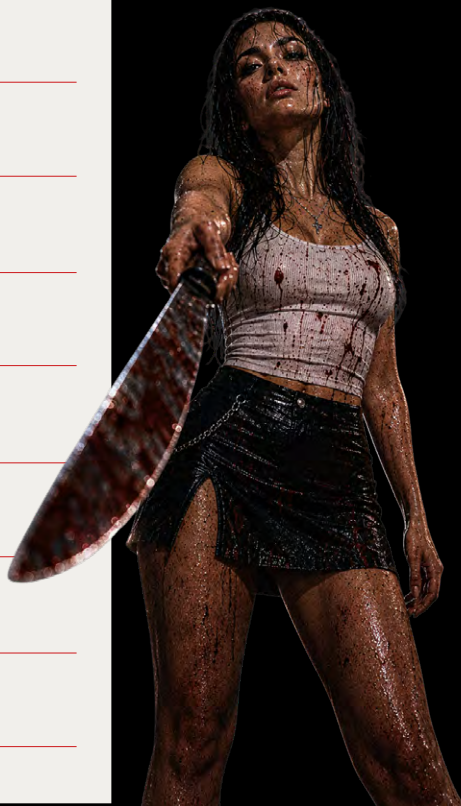
127

ROZHOVOR

Vlastnou krvou: Rozhovor s autormi

JUBILEJNÉ ČÍSLO
ŽENY V HORORE

Šesť poviedok, tri články, dva rozhovory a recenzie o ženách v horore. Hlasy, ktoré nešepkajú, ale kričia, pamätajú a menia pravidlá hry. Temné príbehy bez kompromisov.

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

POVIEDKA

Nohama napřed

PETRA KLABOUCHOVÁ

Ilustrovala: Petra A. Kulagová

Už potřetí marně mačká na domovní zvonek omšelé bytovky v Podolské ulici. Studené lednové odpoledne, sotva za pár hodin se začne stmívat, tak hergot, kde jsou? Takhle to přece nestihnou!

Honzík se rozčileně skrčí v tmavě modré prošíváné bundě, pražská zima páchnoucí laciným uhlím a mlhou mu zalézá pod rukávy i za límec. Poodstoupí dál na chodník, zakloní hlavu jak to jen jde a rošťáckýma očima pozoruje známé okno v druhém patře. Zácłona se dneska ani nepohne.

„No tak! Kde jste?“

Ještě se jednou, naposledy opře do zvonku u venkovních dveří domu a drží. Slyší i přes zavřená okna jeho drnění. Nic. Takže srabi! Srabáci! Dyť byli přece domluvení!

Povzdechne si, strčí promrzlé ruce hluboko do kapes a zklamaně se otočí na zpáteční cestu směrem k domovu. Bydlí jen pár kroků odtud, ve stejné ulici.

„Do tmy ať jsi doma! Jasný?“ slyší ještě v hlavě mámin hlas a před očima má její varovně nadzvednuté obočí. To levé. Ví, že se nevyplatí jí odporovat. Na to má mamka až moc rychlou ruku, co umí sázet pohlavky s muškou profesionálního ostřelovače.

Pustila ho jen na pár hodin. Má toho pořád nad hlavu nebo tak nějak to tátovi vždycky říká. Vlastně byla v té chvíli i ráda, že si kluk půjde chvíli hrát za kamarády. Aspoň stihne zlikvidovat tu hromadu prádla, co na ní už asi týden čeká.

„Já ci jít taky, mamíí!“ ozval se za jeho zády ječák mladší sestry, když

si Honzík na chodbě obouval boty. Zvednul prosebně oči k mámě. Ségru ne! Aspoň jednu. Prosím!

Máminy ruce stáhnou pětiletou holčičku zpátky do bytu. „Honzík si jde za Míšou hrát na počítači. Na to jsi ještě malá, víš. Zůstaneme doma spolu, jo?“

Malá měla rtíky nafrcnuté a čelo zakaboněné, uražená až za hrob. Ona je přece už velká holka. Chce jít s bráchou a basta!

„Pomůžeš mi žehlit, jo? Tou žehličkou, co ti přinesl Ježíšek? Jako velká ženská...“

Jo, máma vždycky ví, jak na ní. Děvčátku se roztáhly rty do širokého úsměvu, nožičky v bavlněných punčocháčích se nejspíše rozeběhly do dětského pokojíku, kde hned začala lovit ve velké skříni plné hraček, dokud nevytáhla ven růžovou žehličku s natištěným medvídkem po straně. „Jako velká ženská...“ Na bráchu vděčně sbíhajícího schody dolů do přízemí už dávno zapomněla.

A on tu teď nerozhodně stojí, jak patník u cesty, co občůrávají psi z okolních domů. Všechno to bylo domluvený. Na dnešek. V kapse má i baterku a červené lano. Teda bavlnku na vyšívání, ale to přece vyjde na stejno. Máma si toho ani nevšimla. A voni dva se nakonec vypaří! Míša a jeho brácha. Posránci! Jo, posránci, a to říkají o něm, že je poseroutka?

Honzík udělá ještě několik kroků směrem k domu, za jehož zdmi teď máma právě plní napařovací žehličku destilovanou vodou a uříukaná ségra

jí napodobuje s jazýčkem zkousnutým mezi mléčnými zuby.

A pak se zastaví. Přece nepůjde domů! Má tři hodiny svobody, všechno naplánovaný. A teď aby se kvůli Míšovi vracel? To tak! Prostě půjde sám. Ukáže těm dvěma, že von, že von se teda rozhodně nebojí! Žádné poseroutka! Už nikdy se mu nebudou posmívat. To budou zejtra oba čumět na drát!

Naposledy se podívá k baráku, kde za oknem tuší máminu postavu. Z komína nad střechou se kouří. Za chvíli začne připravovat večeri. Zeleninovou polívku s brokolicí. No fuj! Honzík ten smrad nesnáší. I tu chuť. Prý je zdravá...

Špičkou boty nakopne drobný kamínek, kterými je v zimě posypaný chodník mezi domy, aby neklouzal. Šedivý střípek šterku se hlasitě odrazí od vedlejší popelnice a jemu se rozzáří ten klučíčí kukuč. Jo! Natře jim to všem!

O pár minut později už drobné tělíčko devítiletého chlapce v šedých teplácích mizí na druhém konci ulice, co se stáčí správným směrem. K Brannickým skalám.

* * *

„Babi! Babičko? Budeš mi zase vyprávět?“

Stará žena pohládila rozcuchané vlásy na klučíčí hlavě zabořené do polštářů. Mladí šli do divadla. Jednou za čas potřebují taky chvílku jenom pro sebe a ona vnoučata hlídá ráda.

„A jakou pohádku bys chtěl dneska, Honzíku?”

Chlapec se vyhrabal na posteli o trochu výš, podepřel se lokty, oči mu zářily dětskou zvědavostí.

„Žádnou pohádku! Babi! Už nejsem malej kluk, přece. Vyprávěj mi o tom podzemí. Vo tý tajný nacistický fabrice. Fakt tam byla? Míša mi vůbec nevěří.”

„Míša je hloupej. Ta fabrika tam byla a pořád ještě je. Tady kousek. Pod Branickýma skálama. Jako malá holka jsem bydlela jen kousek od ní. Za války tam v podzemí pracovala spousta lidí. Donucených, víš? To tak tenkrát fungovalo.”

„A oni tam umřeli, babičko?”

„To víš, Honzí, byla válka. Ta práce tam byla nebezpečná. A celé to podzemí je nebezpečné.”

Možná by mu neměla tyhle staré příběhy vyprávět. Nejsou pro malé děti. Ale ji už stejně nikdo jiný neposlouchá a Honzík jí pokaždé visí pohledem na rtech. A když ona začne vzpomínat... když zase vidí to, co tenkrát... jako malá holka s oběma kolenama odřenýma... to, co vidět nikdy neměla... ty oči... ten pohled... najednou to nejde zastavit.

„Oni zůstali uvnitř, babi?”

Stará žena pokrčila rameny. „Víš, ty chodby tam pod zemí se občas zřítily. Někoho zavalily. Prostě se sesypaly a někdo tam zůstal odříznutý závalem spoustu let, než ho po válce našli.”

„Myslíš, že tam dole ještě dneska jsou mrtví, babičko?”

Honzík už neležel. Seděl opřený o pelest její postele, oči velké jako sovička. Znovu mu dlaní s láskou rozčuchala ty jeho rozčepýřené vlásky, ale jakoby v té chvíli hladila sama sebe. Tvář malé vyděšené holky s copánky do půl zad.

„Možná. Tam to nikdo nikdy celé nepropátrá. Teď už to ani nejde. Všechno už to padá. Ale jako malá jsem si tam s kamarádkama chodívala hrát.”

Obličej se jí přísně zkřivil. „Naši by mi nohy zpřelámali, kdyby to věděli. Ne, aby tě napadlo tam někdy lézt, Honzíku. Tenkrát to ještě jakžtakž drželo pohromadě, ale dneska... Dneska tam stačí zakašlat a už se to všechno sype.”

Vnouček vyvalil oči a chvatně několikrát přikývl. Jasně, že nikam nepoleze.

„A ty jsi někoho z těch mrtvých viděla, babi?”

Ženě přejel po vráscité tváři rychlý, sotva postřehnutelný stín. Ke stáru toho paměť tolik vymaže. Ale tohle nikdy. Najednou už neseseděla na rohu postele u svého vnuka. Ale stála za uschlým křovím, v trávě spálené lednovým mrazem, spolu se svou nejlepší kamarádkou. S Ankou Blažkovic. Z tý už by taky byla dneska pěkná bába! Ale zrovna teď se tam zase spolu krčí za tím trnkovým keřem, u vchodu do podzemí, aby je nikdo z dospělých neviděl.

„Jednou, to už bylo hodně let po válce, víš. Najednou celá ulice utíkala ke skalám. Že prý tam někoho našli.”

„A našli?“ Honzíkovi zrudly tváře vzrušením. Jí dávnými obrázky, které se tolik let snažila vymazat z hlavy. Přikývla.

„Když jsme tam doběhli, stály tam hotový zástupy. Ale to už ji vynášeli.“

„Paní?“ hlasitě polknul Honzík. Ona zase přikývla.

„Tam v té fabrice pracovaly hlavně ženy, víš.“

„A jak vypadala?“

Jak vypadala? Bože nejsvětější! Babička sevřela cíp peřiny jakoby znovu držela za ruku Anku Blažkovic. Zase cítí jak se klepe. Stejně jako ona sama. A vidí... pane bože... odpusť! Já se nechtěla dívat! Byla jsem jen malá holka!

Dav před jejich očima se rozevírá. Šumí. Někdo hlasitě vykřikne. A pak jí uvidí. To tělo! Panenko Marie, co to s ní jenom je? Jakoby ležela obalená vatou. Plíseň, šumí to mezi hlavami tam vpředu. O nich dvou ve křoví nikdo neví. Plíseň! Seschlé, lehoučké tělíčko mrtvé ženy, co zvládnou na nosítkách vytáhnout z podzemí jen dva chlapi, ani se nezadýchají, tak málo váží. Obalené, jakoby si z ní udělal hračku nějaký obří pavouk. Tak jim to s Ankou připadá.

Jenže ta hračka má... pořád ještě má... oči. Vlastně ne oči. Jen to, co po nich zbylo. Dvě velké černé díry. Hluboké, hladové, beze dna. Prázdné. Tak hrozně prázdné v té bílé vatě všude kolem.

„Nesou jí špatně!“ zašeptá někdo tam v předu. „Nesou jí špatně,“ začne

to tiše šumět mezi lidmi. Babky kolem se křížují.

Nosítka v rukou těch mužů najednou poskočí, jak překračují kameny na stezce. Zrovna ve chvíli, když prochází kolem trnitého křoví. A ta mrtvá tam... ta mrtvá... ona...

Ona pohne hlavou. Lebka se jí přetočí přesně k nim dvěma! Anka zavravorá. Vysmekne strachem ledové dívčí prsty z její dlaně a rozběhne se do straně. Jedno kam. Hlavně pryč!

Jen ona tam zůstane jako zkamenělá. Jenom ona a ty oči. A ty pak zůstanou s ní. Celý život.

„No tak, babi? Co je?“

Dětská ruka jí opatrně sevřela kolem zápěstí. Ne. To nebyla Anka. Ani nemohla být. Stará žena jakoby se v té chvíli probrala z transu. Zmateně se rozhlédla přitímím pokojíčku. Světlo lampičky na nočním stolku se odráželo ve tváři malého Honzíka. Na jeho zvědavosti pootevřených rtech. Na tom drobném čelíčku. V očích...

A ona na okamžik, na úplně krátký, sotva postřehnutelný okamžik, měla pocit, že to nejsou jeho oči. Jen dvě prázdné, hluboké díry do temnoty.

Co mu to vůbec vyprávíš, ty bláznivá? Vždyť takhle neusne ani pozítří!

Babička se roztřeseně zvedla z matrace a rázným pohybem zhasla světlo lampičky.

„To už dneska stačilo, Honzíku. Teď je čas spát.“

A pokoj i jeho spolkla tma. Prázdná. Hladová. Beze dna.

* * *

Honzík se noří stále víc do neznámé temnoty. Klopýtá. Světlo baterky už je slabé. Slaboučké. Pomalu už nevidí před nohy.

Chce se mu brečet. Vlastně už brečel. Už brečel tolikrát, že nemá sílu ani další slzy. Ale jde dál. Vždycky to byl bojovník.

„Maminko...“ zašeptá do té tmy před sebou. Prázdné. Hladové. Beze dna. A bez konce.

Rukáv bundy otře vlhko kolem očí. A podívá se na lebku nakreslenou na drolicí se skále. V poskakujícím světle skomírající baterky vypadá jakoby se hýbala. Smála se mu.

Už se jí nebojí. Teď už ne. Prošel tudy totiž už po čtvrté. Neví, kde je. Prostě neví. Točí se tu kolem, tam a zpátky, někde jde po svých, jinde po čtyřech, pak se zase plazí. A pořád nic. Znovu ta stejná lebka. To stejné místo.

Na zdech je jich všude spousta. Lebky. Prasátka. Křížky. Šipky. Jsou oranžové, modré, zelené, bílé... Hlava se mu z toho všeho točí a je hrozná, příšerná zima. Nadechne se zhluboka. Snaží se zastavit třes rukou i nohou. Zuby mu o sebe cvakají jako tátův psací stroj. Už se je ani nepokouší sevřít.

Jo, nejdřív si za sebou odvíjel ten červený provázek, co doma ukradnul z mámina šitíčka. Někde to vyčetl z dobrodružných knížek, tahle to prý dělali skuteční pátrači v jeskyních.

Jenže mu nakonec nestačil. Nějak si to špatně spočítal. Když se klubíčko vymotalo skoro celé, byl ještě téměř na začátku. Pořád ještě mohl vidět i slabé světlo od vchodu. A on přece chtěl jít dál. Musel to těm posránkům nandat!

Dvakrát s červenou bavlnkou opatrně škubnul. Myslel, že se zasekla. Ne. Nezasekla. Ale teď se přetrhla. A on to zjistil až příliš pozdě.

Když pak zahrnul kolem téhle hloupé lebky nakreslené oranžovou křídou. To si moc dobře pamatuje. Potom ještě jednou. Nebo dvakrát? No a najednou už nevěděl, kudy sem přišel.

Bože, to je ale zima! Od nosu až k bradě má vlhkou lesklou stružku, dech se před ním sráží do mlhových obláček. Sleduje očima velkýma dětskou hrůzou jeden z nich a v té chvíli se světelný kužel baterky opřený do stěny před ním zatřepotá. Třikrát slabě blikne. A pak zhasne.

„Né! Né!“ křičí on a mlátí si kovovou baterkou do stehna, aby se znovu rozsvítila. „Prosím!“ Světlo v ní jen dvakrát krátce zabliká, jenom tolik, aby dalo dětskému srdíčku poslední malou naději, a pak se vypne už napořád. Konec. Tma. Prázdná. Hladová. Beze dna.

Hmatá rozedřenými prstíky po ostrých stěnách skály kolem sebe. Jako slepec v absolutní temnotě. Nikdy v životě nebyl tak sám. Na okamžik se zastaví. Nic. Žádná, ani vzdálená záře venkovního světla. Jen ta prokla-

tá tma. A ticho. Neslyší nic než svůj vlastní vyděšený dech a srdce, co mu tlučé až v hlavě.

Už zase brečí. Sedí na ledové zemi, na tvrdé skále a brečí jako malej kluk. Vždyť je to jedno, úplně jedno. Tady ho stejně nikdo nemůže vidět. Ani Míša. Ani nikdo ze třídy. A ani táta. Ten už ho vlastně určitě hledá. Dávno už měl být doma, že jo? To zas bude pohlavků!

Mamka už má touhle dobou dožehleno. Zavře oči a vybaví si její postavu za oknem domu, které teď už určitě září do tmy. Z komína se kouří. V pokojíčku je příjemné teplo, hraje televize. A i ta polívka z brokolice už bude asi dávno hotová. Voní celým bytem. Tak krásně voní a lžice se do ní noří, horká, plná křupavých kostiček opečeného chleba.

Hlavoúe polkne a popotááhne. Něco kdesi před ním zašustí! Otevře oči. Zbytečně. Tma je před očními víčky úplně stejná jako ta za nimi. A znovu to zaslechne! Táta? Táta už ho našel? Jasně, že ho našel! Táta by ho tu nikdy nenechal!

„Tatíííííííí! Tady jséééééééém!“

„Íííííííííí...éééééééém,“ odpoví
mu tupě ozvěna, co se odráží od stěn
kolem všemi směry. „Ííí...ééém.“
Ještě jednou. A znovu. Až ztichne
docela.

Stejně jako ten zvuk sypajících se kamínků. Suti. Už ho slyšel víckrát. Pokaždé, když začal křičet.

Ne. To není táta. Nemůže být. Nikdo totiž neví, že on je tady. Měl si jít

hrát k Mišovi hry na počítači. A Miša nebyl doma. Netuší, že on se sem vydal sám. Vlastně ani neví, kam spolu měli jít. Bylo to tajemství.

Znovu to zašumění temnotou nad jeho hlavou! Vyjekne hrůzou. Dotklo se ho to! Ta maličká létající věc se ho dotkla křídly. A tak nějak divně zapískala. Netopýr... Jenom blbej, hloupej netopýr. Žádněj táta.

Ještě jednou se nadechne.
„Táááááátííííí!”

A znovu v zádech zaslechne to sy-
pání sutí. Jakoby ho tu někdo zaházel
lopatou. V téhle temnotě. Prázdné.
Hladové. Beze dna. Navždy.

Jen deset minut chůze od toho okna
zářícího do tmy, s horkou polévkou
na stole.

* * *

„Nesou ji špatně!“ znovu slyší babička šepot těch dospěláckých hlav před vchodem do Branického podzemí. Ona tomu ještě nerozumí. Je příliš malá. Nezná tyhle babské pověry.

„Nesou jí špatně! Hlavou napřed!“

Protože když mrtvého vynáší, musí jít vždycky nohama dopředu. To aby opravdu odešel. Když jde hlavou vpřed, dívá se za sebe. Kolem sebe. A koho uvidí, toho si vezme sebou. Hned nebo později. A když nedostane jeho, tak si vezme ty další. Děti. Vnučky. Protože nikdo nechce jít tam na druhou stranu sám.

S Ankou Blažkovic už se tenkrát znovu nikdy neviděla. Její nejlepší kamarádka. Ještě pořád cítí ty její ledové

PAK.

prsty, jak se jí vysmekly z dlaně. Jako když přetrhneš bavlnku. Vidí malou holku, co utíká vzhůru do stráně jako šílená. Prý pak dostala zápal plic, někde se uhnala, říkali doma. Po válce nebyly léky ani pro ty hlavouny důležitý, natož pro nějakou Anku. Navíc antibiotika...

Temnota si ji vzala do dvou týdnů. Prázdná. Hladová. Beze dna. Nikdy jí nešla ani na hrob. Snažila se jen zapomenout. Vždyť tenkrát byla jenom malá holka. Malá neposlušná, zvědavá holka, o které toho chladného lednového podvečera nikdo netušil, že byla tam, kde být neměla.

* * *

O dvacet sedm let později.

Hlavní televizní zpravodajství.

„Dnes 25. května si jako každoročně připomínáme v rámci Mezinárodního pomněnkového dne osudy pohřešovaných a nikdy nenalezených dětí. Jen v Česku jich ročně zmizí několik tisíc a bohužel ne vždy se dočkáme šťastného konce pátrání.

Jedním ze symbolů zmizelých je již 27 let devítiletý Honzík. Jeho případ dodnes nedává spát kriminalistům ani rodině. Ztratil se, když šel za svým kamarádem bydlícím jen sto metrů od jeho vlastního domova, ve stejné ulici.

Stal se ubohý Honzík obětí náhodného násilníka nebo odešel s někým,

komu slepě důvěřoval? Prověřeny byly všechny teorie, včetně těch ze strany senzibilů. Dostal se chlapec do rukou pedofila, organizace obchodu s lidskými orgány nebo byl unesen a v zahraničí nucen k dětské prostituci? Či se zřítil do Vltavy a řeka jeho tělo nikdy nevydala? Dodnes si policie myslí, že ho někdo na klidné ulici za bílého dne pravděpodobně unesl autem.

I přes roky intenzivního pátrání se po Honzíkovi dodnes nenašla jediná stopa. Jakoby se na těch několika málo metrech, vážení diváci, jen kousek od rodného domu, toho studeného lednového odpoledne vypařil.”

Míšovi táhne na čtyřicet. Má svojí rodinu. Žije už dlouhé roky svůj vlastní život. Novinářům se vždycky vyhýbal, už odmala. Honzíkova maminka to vždy plně chápala. Honzík měl tenkrát jít k nim. Vyzkoušet tu novou hru na počítači. Tak jí to tehdy řekli. Jinak by je rodiče samozřejmě ven nepustili, to je přeci jasný. Jen Míša nějak zapomněl, že v úterý vždycky chodí s bráchou plavat. Honzík se nedozvonil. No a cestou domů... ho někdo sebral.

Druhý den už ve škole chyběl. Chtěl je prý vzít na nějaké hrozné tajné místo, o kterém nikdo neví. Jo, tak to už jim nikdy neukázal. No jo, malej Honza. Byl to vždycky trošku snílek, pořád rozesmátý dareba. Jako v té době bývali všichni kluci. Prostě dětství. Takový, jaký má být.

Jeho nejlepší kamarád. Na celý život. Hergot, mělo to být přece přátelství na celý život, tak si to přísahali! Jenže něco nebo někdo to kamarádství z ničeho nic přetřhl jako červenou bavlnku. Kam ses tenkrát jenom poděl? Kdo ti to udělal? Jaké prevít?

Míša, teda už dávno jen Michal, vypne s tichým povzdechem obrazovku televize zářící do tmy. Ještě po všech těch letech to bolí.

Vždycky všichni říkali, že ho někdo sebral. Na to se ho ptali. Rodiče, ti jeho i Honzíkovi, policajti, novináři. Jestli neví, jestli si nepamatuje, jestli si nevšiml někoho divného pár dní předtím. Nevšiml.

Nikdy, nikdy ho nenapadlo, že by tam na to své tajné místo vyrazil Honzík sám. Na to byl přece vždycky moc velké poseroutka.

Zvedne se z gauče a jde si do kuchyně ohřát večeři. Brokolicovou polívku ze včerejška. Ještě chvíli mu při míchání v kastrolu zní v uších hlas vypršené moderátorky televizních novin.

„I přes roky intenzivního pátrání se po Honzíkovi dodnes nenašla jediná stopa. Jakoby se na těch několika málo metrech, vážení diváci, jen kousek od rodného domu, toho studeného lednového odpoledně vypařil.“

Nebo jakoby ho navěky spolkla temnota. Prázdná. Hladová. Beze dna.

Protože mrtví se vždycky vynáší nohama napřed...

PETRA KLABOUCHOVÁ

Pochází z Prachatic. Studovala mediální vztahy a žurnalistiku na Masarykově univerzitě v Brně. Pracovala v redakcích regionálního tisku a televize. Nyní žije střídavě v Itálii, Spojených státech amerických a České republice. Věnuje se hudebnímu průmyslu a jako manažerka zastupuje rockové skupiny Hollywood Vampires, S.E.X. Department a aktuálně Rock N Roll Army. Publikovala řadu knih, k nejúspěšnějším patří detektivní příběh Prameny Vltavy (2021), román U severní zdi (2023) a mysteriózní horor ze Šumavy Ignis fatuus (2024), který byl nominován na cenu Magnesia Litera. Její poslední román Duch Pankráce (2025) je inspirován skutečnými motáky psanými v celách pankrácké sekyrárny.

TEMNÝ HOROR Z BRATISLAVY

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

ROZHOVOR

Gwendolyn Kiste

HOROR, KTORÝ ROZPRÁVA ÚPRIMNÉ PRÍBEHY

| PÝTAL SA RADOSLAV KOZÁK

Ahoj, Gwendolyn, tento rozhovor robíme pre desiate číslo časopisu Charon. Je venované autorkám hororov. Takže musím začať touto otázkou: Ktoré autorky ťa najviac ovplyvnili? Môžeš niektoré odporučiť našim čitateľom a čitateľkám?

Dve z autoriek, ktoré ma určite ovplyvnili najviac, sú Shirley Jackson a Angela Carter. Pri čítaní Shirley Jackson som sa vždy cítila menej osamelá. *We Always Lived in the Castle* je moja najobľúbenejšia kniha všetkých čias; je taká zvláštna, krásna a skvele napísaná. Horor je v nej jemný, ale je rozhodne prítomný. Práca Angely Carter ma zas naučila, ako prerozprávať príbeh; vedela vziať staré príbehy a prepracovať ich úžasným spôsobom. Boli tak nádherné napísané a neočakávateľné. Bola to prakticky mágia.

Pokiaľ ide o moderné spisovateľky, je ich príliš veľa na to, aby sa dali spočítať! Ale tu je niekoľko mojich obľúbených: Sara Tantlinger, Kristy Park Kulski, Eden Royce, A.C. Wise, V. Castro, Lindy Ryan, Stephanie M. Wytovich a Linda D. Addison. Našťastie žijeme v dobe mnohých, mnohých skvelých autoriek hororov!

V knihe *The Haunting of Velkwood* si v podstate vzala tróp strašidelného domu a aplikovala ho na celé mesto. Tento žáner označuješ ako suburban gothic (alebo predmestská gotika). Mohla by si nám trochu priblížiť, čo to je, aký je význam suburban gothic a kde je jej miesto v horore? Čím sa líši od bežnej gotiky?

Suburban gothic je často modernejšia

ako klasická gotika. Keď si predstavíte klasický gotický príbeh, nie je nezvyčajné, že sa odohráva pred sto alebo viac rokmi. Predmestská gotika berie rovnaké prvky – schátrané a rozpadnuté prostredie, pochmúrnú atmosféru, dlho pochované tajomstvá a traumy – a prenáša ich do moderného, predmestského alebo malomestského prostredia.

Milujem predmestskú gotiku, pretože ukazuje, aký tvárny je gotický žáner. Neexistuje žiadne obdobie ani miesto, ktoré by nemohlo byť gotické. V Amerike boli predmestia a malé mestá vyzdvihované ako takzvané „dokonalé“ miesta na život, ale pravdou je, že nič nie je dokonalé a kdekoľvek sa môžu pod povrchom skrývať hrozné tajomstvá.

Ako spisovatelia máme tendenciu takmer odovzdať kontrolu nad niektorými aspektmi nášho života príbehu, ktorý práve píšeme. Povedala si, že si si uprostred procesu písania tejto knihy uvedomila, že sa veľmi silno vynára určitá téma. Nechcem priveľa vyzvedať, ale nútil tá príbeh zaoberať sa témou tvojej bisexuality? A je stále ťažké o tom diskutovať?

Toto je určite niečo, o čom som už hovorila pri románe *The Haunting of Velkwood*. Bola to práve táto kniha, ktorá ma viedla k verejnému priznaniu sa ako bisexuálky. Príbeh je tak zameraný na postavy a priznanie sa k ich sexualite, že som si uvedomila,

že dôvodom, prečo ju píšem, je, že som potrebovala urobiť to isté. Našťastie už nie je ťažké o tom diskutovať. Od napísania knihy som niekoľkokrát prezentovala na akademickej konferencii Ann Radcliffe o zobrazení bisexuality v horore a v roku 2023 som koordinovala a moderovala vôbec prvý panel Bisexualita v horore na StokerCone v Pittsburghu. V tomto bode sa moja queer identita stala súčasťou toho, kým som, verejne aj súkromne, a za to určite môžem poďakovať knihe *The Haunting of Velkwood*.

Keď už sme pri tejto téme, dost problematickou oblasťou je, ak heterosexuálni autori píšu queer postavy. Máš nejaké odporúčania, ako

k téme pristupovať? Na jednej strane chceme do príbehov zahrnúť viac queer ľudí, na druhej strane to môže byť veľmi citlivá vec, ktorú niekto, kto nie je súčasťou komunity, ľahko pokazí.

Povedala by som, že nezahŕňajte queer postavy len preto, aby ste ich zahrnuli. Chcete, aby to pôsobilo autenticky. Chcete pochopiť, že hoci je queer identita súčasťou niekoho celkovej identity, nie je to jeho celá identita. Čítajte knihy od queer autorov. Podporujte ich. Často je najlepšie, keď ľudia rozprávajú svoj vlastný príbeh, takže pri písaní sa uistíte, že to robíte a zároveň podporujete iných spisovateľov, ktorých skúsenosti sa líšia od vašich.

Máš filmárske zázemie. Ako to ovplyvnilo tvoj štýl písania, keď ide o román? A mohla by si nám trochu priblížiť, s akými problémami sa stretáva nezávislý filmár? Čo ťa prinútilo radšej sa venovať knihám?

Všetky príbehy rozhodne premyslím najprv z filmového hľadiska. Predstavujem si, že sa odohrávajú ako na obrazovke. Pokiaľ ide o problémy nezávislého filmára, povedala by som, že najväčším sú peniaze. Tvorba filmov je oveľa drahšia ako písanie beletrie. Je ťažké natočiť snímok, ktorý si ľudia skutočne všimnú, ak nemáš veľa peňazí. Zdá sa, že to teraz platí o niečo menej, keďže digitálne video je oveľa dostupnejšie pre každého, ale stále si

myslím, že rozpočtové obmedzenia sú pre mnohých veľkou prekážkou.

Rezavé panny sú jednou z mojich najobľúbenejších kníh posledných rokov (vydaných na Slovensku alebo v Českej republike). Získala si za ňu Cenu Brama Stokera za najlepší debutový román. Je to jedinečný pohľad na nostalgický pocit, ktorý človek zažíva, keď vyrastie a snaží sa opustiť domov, zatiaľ čo korene ho nechcú pustiť, zmiešaný s body hororom, a dovoľm si povedať, že aj s predmestskou gotikou a akousi prekrútenou verziou smrti amerického sna. A popri tom príbeh stále zostáva veľmi osobný. Pochádzaš z Ohia. Koľko tvojich vlastných spomienok a poci-

tov je v texte a koľko výskumu si si musela urobiť o Clevelande tej doby?

Rezavé panny sú pre mňa rozhodne veľmi osobný román. Ako si spomenul, vyrastala som v Ohiu, a hoci som sa v roku 1980, keď sa odohráva väčšina deja, ešte nenarodila, stále mám mnoho spomienok na krajinu Hrdzavého pásu. Celkový dojem z knihy je určite aspoň čiastočne prevzatý z mojich vlastných spomienok.

Čo sa týka výskumu, urobila som pomerne rozsiahle štúdie o Clevelande koncom 70. a začiatkom 80. rokov. Chcela som, aby to pôsobilo autenticky. Tiež som sa uistila, že som spojila veci, ktoré sa diali v reálnom živote, s udalosťami v príbehu. Napríklad bejzbalové skóre presne zobrazujú dianie v Clevelande v konkrétnych dňoch. Spomína sa tam strašná búrka, ktorá prešla oblasťou. Aj to sa stalo. Chcela som, aby všetko pôsobilo zakorenene v tomto období a bolo známe ľuďom, ktorí oblasť poznajú, a zároveň malo zvláštny a takmer snový charakter, pokiaľ ide o to, čo sa deje samotným hrdzavým pannám.

Postavy v *Rezavých pannách* sú silne ovplyvnené prostredím. Snažia sa uniknúť osudu, mestu, ku ktorému sú pripútané, zatiaľ čo ono robí všetko, čo je v jeho silách, aby ich udržalo. Je téma skôr o tom, ako uniknúť z nevyhnutnej situácie, alebo o tom, ako sa naučiť vyrovnáť s tým, že zostanú?

To je naozaj skvelá otázka! Pre mňa je príbeh o tom, ako uniknúť z nevyhnutnej situácie. Hrdzavé panny nakoniec našli vlastný spôsob, ako opustiť svet, v ktorom boli nútené do takých úzkych a obmedzujúcich rolí. Ale zároveň sú v istom zmysle stále v Clevelande, takže by sa dalo veľmi ľahko povedať, že ide aj o učenie sa, ako sa vyrovnáť s tým, že musíš zostať. Myslím si, že obe lekcie sú pravdepodobne dobré, pretože v konečnom dôsledku ako ľudská bytosť môžeš dobehnúť len po určitú hranicu. Všetci stále zdieľame tú istú planétu, ktorá je oveľa menšia, než si dokážeš predstaviť. Takže dôležité je naučiť sa uniknúť zlým situáciám, ale aj naučiť sa vyrovnáť sa s tým, kde sa nachádzaš, aj keď je to iba mentálne miesto ako spomienka.

Tvoje diela často porovnávajú s niektorými filmami Davida Lyncha. Čo ťa na ňom ako tvorcovi fascinuje a čerpáš od neho (či už vedome alebo nevedome) veľa inšpirácie? Do akej miery ovplyvnil tvoje rozprávanie príbehov?

Veľmi cítim, že Lynchov vplyv je prítomný v mojom písaní. Som fanúšikom jeho tvorby už od vysokoškolského štúdia. *Eraserhead* (1977) je pre mnohých ľudí film, ktorý im zmenil život, pretože skutočne posunul hranice toho, čím film vôbec môže byť. Páči sa mi, ako Lynch spája surrealistické prvky s melodramou, nostalgiou a dokonca aj komédiou. Vo všetkých jeho

dielach pôsobí toľko síl a všetko je bo-
hato vrstvené. Vždy dúfam, že to isté
dosiahnem aj vlastným písaním.

V tejto časti sveta si pravdepodobne
najznámejšia svojimi románmi, ale
vydala si aj niekoľko poviedok (vrá-
tane zbierky). Ako pristupuješ k pí-
saniu jedného a druhého? Je to pre
teba zásadne odlišný proces?

Môj proces je pravdepodobne dosť
podobný v románoch, novelách aj po-
viedkach. Hlavný rozdiel je v tom, že
pri novelách a románoch mám ten-
denciu viac plánovať. Pri poviedkach
ich zvyčajne nechám plynúť a uvidím,
kam sa dostanú. Pri dlhších útvaroch
to môže byť ťažšie, takže pre tieto kni-
hy mám tendenciu mať osnovu.

**Horor je tu na Slovensku dosť špe-
cifická záležitosť. Čitatelia, ktorí ho
dobré nepoznajú, sa mu radšej vy-
hýbajú a považujú ho za nižší žáner
beletrie, ktorý sa spája s horšou kva-
litou, zlým rozprávačským talentom
a lacnou zábavou. Ale ty si jednou zo
spisovateliek, ktoré možno použiť
ako príklad skvelej prózy a hororu
s pridanou hodnotou. Ako si myslíš,
že môžeme priviesť k hororu nie-
koho, kto je možno trochu literárny
snob? A aký je tvoj názor na literárny
snobizmus vo všeobecnosti?**

Skvelý príbeh je skvelý príbeh bez
ohľadu na žáner. Niekedy si myslím, že
ľudia majú príliš veľa predsudkov, naj-

mä o horore, a na tom zakladajú všetky
svoje názory.

Čo sa týka privedenia čitateľov k ho-
roru, myslím si, že musíme jednodu-
cho naďalej vydávať skvelé knihy – ho-
ror, ktorý rozpráva úprimné príbehy
s nuansami. To je cesta k srdciam ľudí:
dokázať, že horor je viac než len krv
a vnútornosti (hoci krv a vnútornosti
sú tiež zábavné!).

Určite sa dostávame do bodu, keď je
tento žáner o niečo viac rešpektovaný,
aspoň v Amerike. Začiatkom roka boli
zverejnené nominácie na Oscara a je
veľmi vidieť, ako sa situácia zmenila
v prospech hororu. Bola som absolút-
ne nadšená, keď som videla, že *Hrieš-*

nici (2025) tento rok prekonalí historický rekord v nomináciách na Oscara. V kategórii hereckých výkonov je nominovaných päť rôznych hororových filmov. To znamená, že štvrtina všetkých nominovaných hereckých výkonov pochádza z hororov. Takéto veci sa ešte nikdy nestali, takže určite robíme skutočný pokrok v tom, že sme sa stali rešpektovanejším žánrom.

Rada ponúkaš zaujímavé pohľady na typické trópy, ktoré máme v horore. Preto máš rada Warrena Zevona? Čo si myslíš, že by muž s takými jedinečnými názormi povedal o dobe, v ktorej žijeme?

Často som sa zamýšľala nad tým, ako by Warren Zevon reagoval na modernú dobu. Bol skvelým rozprávačom; jeho piesne pôsobia v mnohých ohľadoch veľmi literárne. Myslím si, že by mal pravdepodobne fantastický náhľad na našu súčasnú politickú situáciu a do všetkého, čo by napísal, by vniesol svoj morbidný zmysel pre humor a úžasné slovné hračky. Určite je tu priestor pre moderný album *Excitable Boy*, takže dúfajme, že aj keď Warren Zevon zomrel pred viac ako dvadsiatimi rokmi, niekto iný by mohol vstúpiť do jeho šlapaj a pokračovať. V istom zmysle si myslím, že mnohí z nás, fanúšikov hororu, sa práve o to snažíme.

Takže, povinná otázka na záver. Čo má Gwendolyn Kiste nové? Za čo vyhrá ďalšieho Stokera?

Neviem, či vyhrám ďalšieho, ale ďakujem za dôveru vo mňa aj moju prácu. Čo sa týka toho, čo sa chystám vydať, moja druhá zbierka beletrie s názvom *The Haunted Houses She Calls Her Own* vyšla 14. apríla vo vydavateľstve Raw Dog Screaming Press. Obsahuje príbehy od body hororu a rozprávok až po hororové prerozprávania a historický horor. Veľmi sa teším, že sa táto kniha dostane do sveta.

Potom na jeseň moje queer hororové prerozprávanie *Veľkého Gatsbyho* vo vydavateľstve Creature Publishing. To sa volá *In These Gilded, Ghostly Hearts* a sleduje teraz už dospelú dcéru Daisy Buchananovej, ktorá sa vyrovnáva s duchmi minulosti svojej matky. Potom v roku 2027 mi vydá ďalší román s názvom *Everything Looks Better in Red* vydavateľstvo Union Square and Company, edícia Hachette. Je to safický príbeh s vlkolakom a veľmi sa teším, až sa všetci zoznámia s mojimi postavami Elsy a Jacey. Zbožňujem ich a úprimne povedané, nie je dostatok feministických románov o vlkolakoch, takže som rada, že môžem doplniť kánon.

Čiže netreba dodávať, že v mojom spisovateľskom svete sa v priebehu roka alebo dvoch deje veľa vecí. Veľmi sa teším, až si od čitateľov vypočujem, čo si o knihách myslia!

Ďakujem veľmi pekne za tvoj čas! Dúfam, že sa dočkáme ďalších твоjich kníh preložených pre čitateľov na Slovensku a v Českej republike.

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

POVIEDKA

Vidličky, nože... Čože? Čože!

ZDENKA KOLLÁROVÁ

ilustrovala: Zuzana LaKiRi Droppová

1.
Tridsaťdeväť dva.
Zita pozerá na teplomer. Potrasie hlavou. Oči jej zablúdia k spiacemu synčekovi. Chytí mu čielko. Studené. Potom jej napadne, že aj tak by horúčku nezistila. Vloží mu teplomer pod pyžamko, prsty má nešikovné. Nie, nemá teplotu. Odľahne jej. Aspoň niečo. Už je chorý týždeň. Nie, nie je to viac. Desať dní.

Musí si dať tabletku. Čokoľvek. Je to priveľa.

Pomaly vstane.

Hlava sa jej krúti. Rýchlo si sadne späť.

Mala by zobudiť muža.

Nie.

Tiež je chorý.

Ale nemá horúčku! Ozve sa vyčítavé svedomie. Zita ho rýchlo umlčí.

Muž je dôležitý, chodí do práce. Živí ich.

Nakoniec sa rozhodne, že to zvládne. Nemá chuť počúvať, ako mu je zle. Za posledné dni počula priveľa o nádche, kašli, hlienoch, kvapkách, naparovaní, bolesti, únave...

Pomaly schádza dole. Schod po schode. Sústredí sa.

Nájde tabletku. Zapije ju. Klesne na gauč.

V šere sa jej izba zdá akási cudzia.

Objíme si kolená, zakryje sa dekou. Drkoce zubami. Hlava jej padá.

„Džuuunk, džuuunk, džunk,“ ozve sa v tme, akoby sa rozozvučala struna na mužovej gitare.

Zita sa trhne. Chytí si čelo. Horí. Iste sa jej to len zdalo, pokrúti hlavou. Oči sa jej zatvárajú. Skúsi si ľahnúť.

„Vstávaj, žena! Nevylihuju tu!“ prehovori mohutný hlas.

Vstávaj, žena! Nevylihuju tu! Vstávaj, žena! Nevylihuju tu! Odráža sa od stien ozvena.

Zita sa prudko posadí.

„Sme všemocné. Čosi-ktosi prastaré, odveké a silnejšie ako čokoľvek, čo poznáš. Hore sa!“ kričí hlas.

Čosi-ktosi odveké a silnejšie ako čokoľvek, čo poznám, opakuje si Zita v duchu.

„Mám halucinácie,“ šepne. „Iste z tej horúčky.“

„Ale ba!“ odpovedá jej hlas. „Lepšie sa prizri! Už nás vidíš?“

Zita žmúri očami, pretrie si ich. Márne pátra po miestnosti.

Zdvihne hlavu.

Ruka jej vyletí k ústam.

Celý strop pokrýva zvláštna hmota meňavej farby. Mesačné svetlo sa v nej odráža ako v olovenom zrkadle. A v pomyselnom strede visí na jedinej stopke napnutej ako struna oko.

„No konečne. Už sme si mysleli, že budeš hlavou furt krútiť ako na koloťoch. Tak to by sme mali...“ žmurkne na ňu tvor.

„Ale, ale...“ habká Zita. Srdce jej búši, div jej nevyskočí z hrude.

„Už sa na to nemôžeme pozeráť. Blúdime tu dlho, nie a nie sa odtiaľto dostať. Čo si to necháte so sebou robiť, ženské? Posluhujete, servírujete, ustupujete, dookola celé veky. Stáročia poroby. Nechutne nám je z toho...“

„Čože?!“ skríkne Zita. Hlava sa jej točí.

„Dobre počuješ! Sme feministi a podlizovaniu sa je koniec. Musíte ochutnať červenú!“

2.

„Vstávaj, už musím ísť,“ myká jej plec om muž. Zaspala na gauči. Chytí si čelo, zdá sa, že horúčka ustúpila. To je dobre! To je dobre, utešuje sa v duchu.

„Zita, preber sa, idem do práce. Malý ešte spí, nebudil som ho,“ hovorí jej muž, kým si balí veci. Vzdychá pri tom, poťahuje nosom. „Strašné, aké to ešte mám, každé ráno plný nos, kašlem, kedy toto skončí?“ ponosuje sa.

Zita si sadne. Pozerá naňho.

„V noci som mala horúčku,“ povie.

„Iste aj ja, potil som sa. Mala by si prezliecť prádlo, nech nespím v tých baciloch,“ odvetí on. „Kým sa osprchujem, sprav mi raňajky,“ na odpoveď nečaká. Veď ostatne to ani nie je otázka.

Zita vstane. Telo ju bolí.

Vyberie maslo, chlieb, med. Nôž, nožík, tanier, pohár na kávu a mlieko. A vidličku.

Vidličky a nože, ach, čože, čože... napadne jej verš. V hlave jej znie ako odrhovačka z nejakej piesne, ktorú by mala poznať.

Krájať, pichať, šúpať, lúpať, rezať, variť, žehliť... prať, nabiť... zabiť!

„Preboha!“ skríkne, keď sa jemne poreže do prsta. Oblizne si ho. Ústa jej naplní sladká železitá chuť. Privrie oči. Takto chutí červená, pomyslí si.

„Čo ti to dnes toľko trvá!“ rozčúli sa muž, keď vojde do kuchyne. „Ešte ani káva nie je. Zase chlieb s medom? Mohla si aspoň so šunkou,“ mrmle.

Zita mlčí. Načo to vôbec komentovať? Aj tak si neuvedomuje, aký je neohrabaný a ako veľmi je mimo.

„No čo si tak ticho, však tu neseď ako zmoknutá sliepka!“

Ona len mykne plecami.

„Ani, nevieš, ženská, aký máš dobrý život. Nikam nemusíš, môžeš sa doma realizovať. Čo by som ja za to dal...“ reční muž. Slová ho tak dojmú, že sa mu zalesknú oči. „Vidíš, vyrastať naše dieťa, deň po dni, idylka. Ako vravím, čo by som ja za to dal...“

Zitu pichne pri srdci. Hlupák, nevydržal by ani minútu, ak by mal robiť, čo ona. „Väčšinou to žiadna idylka nie je. Ani teraz, keď bol chorý, často ani keď je zdravý...“ vetu nedokončí. On ju už aj tak nepočúva.

Hodí do seba posledný kúsok chleba a hrnie sa z kuchyne. Čaká ho práca.

Zita pozrie na stôl. Tanier s medovou škrvnou, omrvinky, nedopitá káva... použitá vreckovka, servítky, kúsok masla.

„Mamí, mamí,“ ozve sa z poschodia. Položí tanier a beží hore.

3.

„Zase tu vysedávala?“ pichne do nej muž, keď si všimne hrnček od kávy navyše.

„Nemá sa komu vyžalovať,“ hlesne Zita.

„Nech si nájde odborníka, nie tebe múti hlavu. Si mohla radšej oprat' alebo čo... Nie je to zrovna osoba, čo by k nám mala chodiť.“

„Veď sa nič nestane, keď sa niekedy zastaví. Požaluje sa. Aj tak jej neviem pomôcť, keď sama nechce...“ nedopovie. Pery sa jej zúžia do tenkej čiarky, keď si spomenie na susedkine mokré oči. A na monokel na tom ľavom. Ach, ako by tomu mamelukovi najradšej jednu prihrala... lenže Zuza ho nakoniec vždy bráni. Vraj ho provokuje, keby sa viac snažila, nebola taká nešikovná, robila viac a lepšie...

„Iste to nie je také hrozné, keď od neho neodíde,“ povie muž a mávne rukou, akoby zaháňal dotieravú osu. „Čo máme na večeru?“ uzavrie tému týranej susedy.

Zita je znechutená. Jemu je to vlastne jedno, pomyslí si.

„A prečo by ho to malo trápiť?“ ozve sa hlas Čosi-ktosi v jej hlave.

Trhne ju. Možno by sa mal zaujímať o veci, čo sa dejú okolo. O nepravosť, odpovie si v duchu.

„Ale to ho vôbec nemusí trápiť, tak ako suseda netrápi, keď žene jednu prifarí!“ oponuje tvor. „Rozprávalo som sa s ňou a ona si vôbec neuvedomuje, že si to nemusí nechať!“

„No áno, áno, neuvedomuje, je v tom celá zamotaná...“ šomre si Zita popod nos.

„Čože?“ spýta sa muž.

„Vidličky a nože,“ odvetí Zita a začne sa smiať.

Vidličky a nože, ach, čože, čože?!

Krájať, pichať, šupať, lúpať, rezat', čistiť... nabiť, zabiť!

„Zabiť,“ šepne.

„Zita, spamätaj sa. Čo to trepeš? Nemáš horúčku? Chod' si zmerať teplotu, blúzniš tu,“ hreší ju muž.

Zita vstane, bezmyšlienkovite prejde do obývačky, vezme teplomer, vloží si ho pod pazuchu.

Píp-píp.

„Tridsaťosem dva.“

„Daj si liek,“ povie muž. „Potom ti veľmi stúpne teplota a čo budeme s tebou robiť?“

„Nič, čo by sme robili?“ mykne plecami ona a poberie sa variť. Muž ju nezastaví, zvykol si, všetko doma funguje na povel.

„Som unavená,“ povie skôr sama pre seba ako jemu. „Veľmi unavená, najradšej by som všetko nechala tak. Ale ako?“

„Ako nechala tak? Čo to motáš stále? Veď si daj tabletku. Mne keď nie je dobre, dám si tabletku a fungujem!“

Zita vyprskne. „Teraz trepeš ty! Keď dostaneš soplík, ležiš tu týždeň a necháš sa obskakovať.“

„Keď som chorý, musím to vyležať!“ ohradí sa.

„Vidiš!“ odvrkne mu Zita a zatne ruky v päst. „Lenže ty si chorý hneď a nepoužiteľný...“

„Zato ty tu beháš ako namydlený blesk. Všetci si ľahni, keď ti nie je dobre,“ mudruje on. „Nikto ťa nenúti...“

„Premýšlam, ako to robia ženy, čo sú samé,“ dumá Zita nahlas. „Ako sa postarajú o seba a o deti, keď im nie je dobre...“

„Ako, ako... normálne,“ odvetí muž.

4.

V noci ju zobudí ťažoba.

Spomenie si na Lenku, kamarátku z detstva, ktorá sa uštvála k infarktu. Mala len tri roky po štyridsiatke. Dve deti, dve nevydarené manželstvá. Do očí sa jej tlačia slzy.

„Tolko sa naháňala a nič z toho,“ ozve sa jej v mysli Čosi-ktosi. Na chrbte pocíti pohladenie kožovitého chápadla. „Musíte prestať, zastaviť sa, vyliečiť...“

„Keby to išlo tak ľahko...“ hlesne Zita. V mysli sa jej vynorí všetka práca, ktorú treba urobiť. Neodložené veci, neporiadok v pivnici, prach na kuchynskej linke, rozhádzané šatníky, nevytriedené veci, pleseň v utajených zákutiach, špinavé hračky, zabudnutá piškóta, komora, kde ukrýva všetko, čo nechce vidieť.

Mala by som, musím, treba...

„Aj zajtra je deň,“ šepne sama pre seba. „Môžem začať doobeda, kým som chorá a nikam nechodím.“ Rozhodne sa, že si vytriedi šatstvo. Nerobila to už celé roky, najradšej by všetko vyhádzala. Veď toho veľa nepotrebuje. Ako sa to vlastne celé nakopilo?

„Postupne,“ ozve sa odkiaľsi hlas Čosi-ktosi. „Kúsok po kúsku, deň za dňom, čo by si chcela počuť?“

„Že to nie je moja vina? Že nerozhadzujem, že som poriadna, že si môžem niekedy niečo kúpiť? Že zajtra všetko vyriešim?“

„A prečo? Načo by ti to bolo?“

„Aby, aby... aby som sa stala dobrým človekom, aby som mohla mať pokoj, aby som si konečne mohla povedať, že som dobrá manželka, matka, dobrá žena. Že...“

„Talafatky!“

Vstane a ide skontrolovať malého. Hádže sa zo sna ako ryba na suchu. Skúsi ho zakryť, ale vyšmykne sa jej. Do izby svieti mesiac. Vonku zúrivo šteká pes.

„Ticho, ticho, ty sprosté zviera, zobudíš ho,“ sykne. Trvalo jej viac ako hodinu, kým dieťa zaspalo. Ešte čítať, ďalšia rozprávka, odsek, veta... ponosiť na rukách, spievať, hladkať...

Pes sa nie a nie zastaviť.

Dvíha sa v nej vlna. Obrovská ako decembrový príliv v Nazaré. Preleje sa cez ňu, prepláchne jej myseľ, odplaví všetko nepotrebné. Zostane len zlosť. Prudko sa postaví.

„Musíš ochutnať červenú,“ šepne jej do ucha Čosi-ktosi. Je tak blízko, že cíti jeho sladký dych.

Musím ochutnať červenú, hnev ju gniavi. Zbehne po schodoch do kuchyne, otvorí šuflík s príborom.

Keď sa vracia zvonka, zazrie svoj odraz v zrkadle na chodbe.

„Čo to mám na ústach?“ šepne a dotkne sa pier. Rúž, rúž, zazvoní jej v myšli.

Z vlasov si vyberie akýsi chumáč. Účes, účes...

Pohľadom šibne na nechty. Lak, lak...

Cink, cink. Spadne na zem nôž a vidlička. Nechá ich tam ležať, aj zajtra je deň. Vráti sa do spálne. Pozrie na spia-

ceho muža. Prečo musí všetko riešiť sama? Prečo raz nevstane on?

„Aj muži majú ruky,“ povie.

Po tvári ju pohladí vlašné chápadlo.

„Presne tak! Neostáva nám nič iné, milá moja, len súhlasiť,“ odvetí Čosi-ktosi a hladí ju ďalej. „Len ich nechat!“

„Nechat, len ich nechat...“ opakuje Zita. „To je ale ťažké! Všetko robia tak, aby ich o to človek už druhýkrát nepožiadali. A aj tak to musí robiť po nich, tak si to radšej urobí sám...“

„Chyba!“ skriekne tvor. „Ženská chyba. Mýlite sa, majú dve ruky, vedia ich použiť, akurát si zvykli, že nemusia.“

Zitu pochyť zúrivosť. Pleskne muža po tvári. V spánku si chytí líce, niečo zamrmle a otočí sa.

Lenže to ju neuspokojí. Zita vyskočí, čupne si do postele k mužovi. Ruky sa jej rytmicky hýbu. Trieska ho po lícach, plieska po hlave.

Muž sa preberá. Zmätene pozerá okolo seba. Inštinktívne si chráni tvár rukami.

„Do toho, do toho, neboj sa ničoho,“ skanduje Čosi-ktosi. „Džunk, džunk, džunk,“ zavibruje stopka jediného oka.

Zita sa zarazí. Hladia na seba.

„To, čo akože robíš?“ povie muž a ohmatáva si tvár. „Ty, ty si ma udrela.“

„Áno,“ pritaká ona. „Pochytil ma taký hnev, taká nespravodlivosť. Toto všetko...“ kričí a rozhadzuje periny, vankúše, trhá mu pyžamo.

Vstane, otvorí okno, posadí sa na parapet. „Aké ticho, počuješ?“ zasmeje sa.

„Prosím? O čom to trepeš?“ čuduje

sa muž. „Akože si sa nahnevala, ani nevieš prečo, a začala si ma mlátiť?“

„No, ja viem, prečo som sa nahnevala!“ bráni sa Zita. „To nie je tak, že nič...“

„A aký máš teda dôvod? Mám pocit, že si sa načisto zbláznila,“ obviní ju. „Neviem si predstaviť, aký dôvod by mal normálny rozumný človek, aby v noci začal fackovať svojho partnera.“

„Hnevám sa, lebo život je nespravodlivý!“

„Tebe proste regulárne šibe!“ skríkne muž, pokrúti hlavou a rozhodí rukami.

Zite príde celá situácia smiešna. Muž v pyžame, ona učupená na parapete, visiace oko Čosi-kto si v prítmí. A možno sa naozaj zbláznila. Ázda stratila posledné zvyšky zdravého rozumu. Ale záleží na tom? A záležalo vôbec niekedy?

„Nešibe. Som len vyčerpaná. Zašla som pridaleko, všetko zašlo pridaleko...“ šepne do tmy. Otvorené okno ju láka. Možno by mohla skočiť... „Najradšej by som to skončila. Stačilo by skočiť a bude pokoj...“

5.

Ráno sa zobudí dolámaná. Na hánkach má modriny. Prezerá si ruky... a potom si spomenie. Hanba jej zaleje tvár. Lenže potom všetko spláchne hnev. Neprešiel ju, nezmizol. Je stále tu. Derie sa na povrch ako olej na vode, ako ropná škvrna, krv v rane...

Ochutnať červenú... kto to povedal? Kde to len počula? Ach...

„Už si sa upokojila?“ privíta ju muž. „Pozri,“ dodá a ukazuje na pravé oko.

Má pod ním monokel. Nie je veľký, ani výrazný, ale je tam.

Zita sa zamračí. „Vyzeráš troška ako Zuza. Veď sa to zahojí a stále si tu!“

„Tss,“ sykne on. „Ty si neskutočná! Úplne ti prepína a teraz ešte zľahčuješ situáciu.“

„Nezľahčujem, vôbec, snažím sa k tomu pristupovať racionálne. Vlastne – tak mi napadlo, že som sa ešte neospravedlnila,“ povie, odsunie si stoličku a pomaly si sadne. Potom siahne po novinách, čo drží v rukách, vytrhne mu ich a začne čítať.

Círrín Círrín! ozve sa od dverí.

„Čo tu sedíš? Chod' otvoriť,“ povie muž.

„Ty chod!“ odsekne a číta si ďalej.

„Tebe načisto šiblo,“ šomre si muž popod nos, ale zdvihne sa a ide otvoriť.

Zita začuje zhíknutie, ďalší mužský hlas. Natrča uši, ale počuje len mumlanie. Prižmúri oči. Otočí hlavou. Odtrhne pohľad od novín. Zavrie ich, zloží na stôl. Opatrne vstane, krok za krokom sa presúva do chodby.

„Normálne ma napadla!“ zafňuká muž vo dverách. Zita vidí len kúsok jeho mohutnej paže, toľko jej stačí, aby pochopila, že je to sused. Ten hromotlk, ťarbák, Zuzin muž. Skláňa sa k tomu jej, je od neho o hlavu vyšší a o dobrých dvadsať kíľ ťažší.

„... panvicou, tľkla ma panvicou ako šalená... nie ja nič, že vraj sa nahnevala!“

Jej muž mlčí, prešľapuje z nohy na nohu. Niečo povie, hromotlka to nasrdí. Naprázdno sa zaženie päsťou, potom ruky zloží do vreciek.

„Veď dobre, niekedy som ju troška pošádľil, ale toto?! Panvicou? To není normálne, to není ona, hovorím vám, susedko, šiblo jej!“

„Nešiblo! Len si dostal naspäť, čo si roky rozdával!“ skríkne Zita.

Muži na ňu pozrú ako na otravný hmyz.

„Susedka, keby ste ju videli, inak hovoríte! Já som jakživ takéto neurobil, prisámvačku, len som ju vychovával... troška, nebúchal som ju panvicou...“ ohradí sa sused. „Já nejsem nějaký násilník, to si vyprosím, paninka. Víím, že sem k vám chodila vyplákať...“

„Tak po prvé, nechodila vyplákať! Nemôžete vychovávať dospelého človeka a prepáňte, ale pozrite si vaše lopaty a potom tu niečo hovorte o panvici!“ jačí Zita. „Len ochutnala červenú! Všetky musíme! Je čas!“

„Je čas!“ ozve sa Čosi-ktosi.

Muži ho však nepočujú, šomrú si popod nos.

Zita však počuje.

„Je čas!“ vykrikuje. „Ochutnali sme červenú!“

„Tiež čosi také splietala o červenej, aká červená? Paninka, však sa ukludnite!“ reční sused. „Čo má pred krámmami? Moja vtedy býva taká úplne zjančená, ani jedna výchovná nestačí...“ otočí sa k mužovi.

„Kuš, ty hmyz!“ povie mu Zita, priskočí tesne k nemu a cvakne mu pred nosom zubami.

Sused s mužom pozrú na seba. Sused dvihne ruku a prstom si pri

sluche opíše veľký kruh. Zita naňho hľadá, sleduje, čo robí.

Vyskočí a zahryzne mu do prsta.

Au, au! Sused začne jačať, skúša si vytrhnúť prst.

Zita ho drží. Cez zuby sa rehoce.

„Pusti ho,“ kričí jej muž. „Okamžite ho pusti!“ Skúša ju chytiť, ale Zita sa mu vykrúti.

Uvoľní stisk, až keď susedovi začne tiecť krv. „Ty suka,“ zaženie sa, Zita však uhne. Smeje sa. Celé ústa má od krvi.

„Červená... červená,“ zanôti a tanečným krokom odchádza. „Vidličky a nože...“

„Dúfam, že tam nemám dáku infekciu,“ povie sused. „Možno má besnotu, mali by ste sa na ňu pozrieť, vyšetriť ju. Toto vyzerá na Čajlu!“

Muž tam stojí, pridrža sa dverí. Ústa má otvorené. Očami blúdi zo suseda k dverám, v ktorých zmizla jeho žena.

„Neviem, čo to do nej vošlo. Vaša Zuza sem furt chodí, možno ju nahucala...“ zašepká.

„Mójej Zuze daj pokoj. S ňou si ja poradím, ty si radšej skroť svoju tigricu,“ povie, otočí sa, že pôjde. „Možno potrebuje len vytrkať pred krámmami, ak nemôžeš, pomôžem ti,“ dodá.

„Ďakujem, poradím si sám,“ povie muž a zavrie dvere.

6.

Zita sa cíti lepšie, hoci je akási nepokojná. Syn má však dobrú náladu. Usúdi, že chorobu majú za sebou. Cez deň vyjde slnko. Chvíľami je šťastná, vychutnáva si samotu s dieťaťom.

LAKIRI

Muž odišiel skoro ráno. Prízvukoval jej, že má skontrolovať záhradu, nejako sa im tam roja muchy. Len mávla rukou. Čo tam dáka muška!

Kde-tu sa jej marí, že vidí kúsok chápada, kožu, záblesk žmurknutia a počuje ten strunový zvuk. Keď sa však otočí, nikto a nič tam nie je. Začína mať pocit, že sa jej všetko len zdá. Ak by nebolo tej zlosti, mohla by to azda hodiť za hlavu?

Nie! Nie, nejde to, na červenú sa nedá zabudnúť. Ale prečo to musí byť takto?

Azda som sa naozaj zbláznila, napadne jej v slabej chvíli.

„Nie,“ ozve sa Čosi-ktosi. Zita márne blúdi očami po miestnosti, nezazrie ho.

Deň premárnia v hrách. Je ľahké zabudnúť a byť chvíľu s dieťaťom. Večer si spomenie, že nič nevarila, jedli samé hlúposti, cez obed zaspali na gauči v objatí. Takéto materstvo ju nevyčerpáva. Vie však, že musí trvať na veciach. Umývaní zubov, česanie, obliecť sa a ísť na ihrisko alebo do škôlky, nakúpiť, variť, upratať, spratať, čistiť... zabiť.

Zabiť! Hučí jej ozvena v hlave. Chytí si uši oboma rukami. Nepomáha to.

„Ale čo mám zabiť?“ spýta sa nahlas.

Syn na ňu pozerá s otvorenými ústami. Mlčí. Potom sa vráti k legovým figúrkam. „Tu-tu-tu-tu,“ zakričí a jedna z nich padne.

„Koho, tak znie otázka!“

Zita sa zlakne. Takéto myšlienky nesmie mať. A prečo vlastne? Skúša si spomenúť.

Veď je dobrá, je dobrá žena, matka,

manželka, partnerka... alebo chce byť. Hoci nič nestačí, nič, čo urobí. Všetko je málo, všetko je márnosť.

Lebo, lebo... prečo vlastne?

„Prečo to znášate? Premýšľalo som celé stáročia, prečo to znášate, keď všetky výhody sú na vašej strane. A prišlo som na to, že...“ začne tvor.

„Buď ticho,“ zrúkne Zita. „Proste drž hubu! No tak sme sa pomylili a? Opakujeme rovnakú chybu celé stáročia, lebo chceme byť tie dobré, lebo toto znamená byť ženou...“

„Ale ba, ty nepapagájuj naučené frázy. My o tom vieme všetko, pozorujeme vás už dlho, pridlhho, predlhho. Začínate byť nudné!“ hreší ju Čosi-ktosi. „Musíme vás postrčiť. Je čas!“

Zita vyskočí. Teraz sa to stane! Ale čo? Čože?

„Vidličky a nože...“ zanôti Čosi-ktosi.

A Zita už vie, že je stratená. Že sú stratené. Pre tento svet, pre túto spoločnosť. Už nič nemusím, pomyslí si. Pozrie s lútosťou na syna. „Čo si počne bezo mňa?“ pýta sa.

Dieťa na ňu pozerá veľkými modrými očami. Podíde bližšie a pohladí ju svojou malou dlaňou po tvári. Potom ju objíma. Drží ju pevne, najviac ako vie.

„Keď vyrastiem, budem iný,“ šepne jej do ucha.

Zita skloní hlavu.

Nechce sa jej nad tým premýšľať. Mechanicky sa postaví, vykročí.

„Mal by si už ísť spať,“ otočí sa k mame.

Ten skloní hlavu. „Budeš tu, keď sa zobudím?“ spýta sa a po líci mu steká slza.

Zita mlčí. Synček si utrie oko a vykročí. Nemusí sa prezliekať, je stále v pyžame. Ďapká bosými nôžkami po schodoch, buchne dverami.

Zita sa naňho nepozerala, nemôže. Nikdy by sa nepohla ďalej tak ako stovky, tisícky, milióny žien pred ňou. Ako všetky, čo teraz vstali a vykročili. Nemôžu pozeráť na svoje deti, veci, domy, zvieratá. A mužov.

Predovšetkým na tých. Veď ani oni na nich nehládali.

Buch, ohlásia dvere mužov príchod.

Zita vstane, prejde do kuchyne, vyberie nôž a vidličku.

7.

Vidličky a nože, ach, čože, čože. Čože!

Sekať, krájať, čistiť, v listí, zabiť, nabiť v lese, kekse.

V chrastí rastie, trne rozvíja, potichu odbíja.

V lese vlasy do krásy...

Po ulici kráčajú ženy. Spievajú. Na ich nahé telá svieti mesiac. Kadere im vejú vo vetre. Rytmicky pohybujú nohami, ruky podchvíľou dvihnú k oblohe. Kde-tu sa zablyskne odraz v nožíku. Niektoré si vzali vidličky, iné šermujú kastrólmi do rytmu piesne.

„Červená vpred,“ velí Čosi-ktosi. Sem-tam šľahne chápadlom na zaostávajúce ženy. Na nohách sa zjaví čiary.

Ženy ako vlna pokračujú ulicou. Berú všetko a všetko nechávajú za sebou. Žiadne deti, veci, zvieratá. Len ich telá.

Zita splynie s davom. Neustále myslí na to, čo urobila. Ale urobila to naozaj? Poslúchla?

Jej smútok sa odráža v očiach ostatných žien. Opustila svoje mláďa. Ako mohla? Ako som len mohla? Chce sa otočiť, vrátiť... dav ju strhne. Už niet cesty späť.

Vpred sa ísť musí. Spadne na zem. Akési ruky ju dvihnú.

Je od blata. Rozotrie si ho po krku, tvári, do vlasov.

Všetko je stratené. Sú stratené. Ale kam idú?

„Na slobodu, vpred ísť sa musí,“ jačí Čosi-ktosi.

„Pokračujme,“ kričia ženy a zrazu sa ako jedna rozbehnú.

Z domu pri ceste vyjde muž. „Čo to robíte? Ženské bláznivé, držte huby, tu sa nedá spať!“ rozkazuje.

Ženy zastanú. Otočia sa k nemu.

Cink-škrk-šššrk...

Prídu úplne blízko. Chytajú mu košeľu, vlasy, jedna mu otvorí ústa.

„Čo-čo to robíte!“ kričí muž. „Dajte mi pokoj, chodte domov... pomoc.“

Neskoro. Vrhnu sa naňho desiatky rúk. Zrazia ho na zem, pichajú, režu, škriabu, trhajú mu odev, vlasy, hryzú. Kým sa k nemu Zita dostane, zostane z neho len ohlodané torzo. Na vidličku si zavesí mužove oko s modrou dúhovkou.

„Zaslúžil si...“

„Nemal po nás kričať.“

„Čo mudroval...“

„Iste bil svoju ženu.“

„Nič mu nebolo dosť dobré, furt musel na nej nadskakovať.“

„Tak mu treba,“ začuje Zita známy hlas. Suseda. Ústa má krvavé. Utrie si ich chrbtom ruky. Vlasý strapaté, plné blata a krvi.

V ďalšom dome sa zavlní záclona. Ženy zastanú. Gánia. Dvihnú päste.

Cink-škrk-šššrk!

Dav opäť vykročí.

Zita kráča. Všimne si les. Stromy. Ešte sú ďaleko.

„Kam ideme?“ spýta sa susedy, ktorá kráča vedľa nej.

„Na slobodu,“ odpovie jej tá.

„NA SLOBODU!“ skríkne Čo-si-ktosi a švihne jej chápadlom po líci.

Vidlička jej vypadne z dlane.

„Ale prečo? Prečo? Aký to má zmysel...“ šepká a drží si ranu. Pozrie na dlaň, je červená. Zatmie sa jej pred očami, skúsi sa otočiť. „Musím... môj syn, dieťa... čo s ním bude?“

„Už nič, moja, už nič... takto chutí červená,“ odvetí tvor a jemne ju potisne. „SPIEVAJTE!“ rozkazuje.

A ženy začnú. Zladia krok. Les je už celkom blízko.

Zita prekročí jeho hranicu medzi prvými. Poslednýkrát sa obzrie. Aj muži majú ruky, je to aj jeho dieťa... pomyslí si.

Hodí sa na všetky štyri.

Už nič nemusi.

Zmizne v lese.

ZDENKA KOLLÁROVÁ

Narodila sa v Žiline, vyrástla v Šuranoch. S manželom a tromi synmi žije v Modre. Vyštudovala krajinné inžinierstvo na SPU v Nitre. Roky vzdelávania ukončila doktorátom z Prognostiky na SAV.

Vedeckú kariéru vymenila v roku 2008 za novinársku. Začala ako redaktorka ekonomiky v denníku Sme. Editovala rubriku Slovensko/regióny v Novom čase, písala pre portál Ženy v meste. Neskôr prešla do ekonomickej redakcie denníka Pravda, ktorú potom viedla. Momentálne sa naplno venuje literárnej tvorbe a domácnosti.

V roku 2024 debutovala dystopickým románom Vaky, o svete v budúcnosti, kde rodia muži. Získala Prémium v súťaži Poviedka 2024.

Od jesene 2025 pripravuje podcast „na scénu!“, ktorý prináša rozhovory s ľuďmi, čo žijú a tvoria v okrese Pezinok. O písaní a knihách píše na svojom blogu Writerion.

Veľa číta, miluje temné seriály, C/civilizáciu, cestovanie a jogu. Rada pečie, robí lekváre a pestuje muškáty.

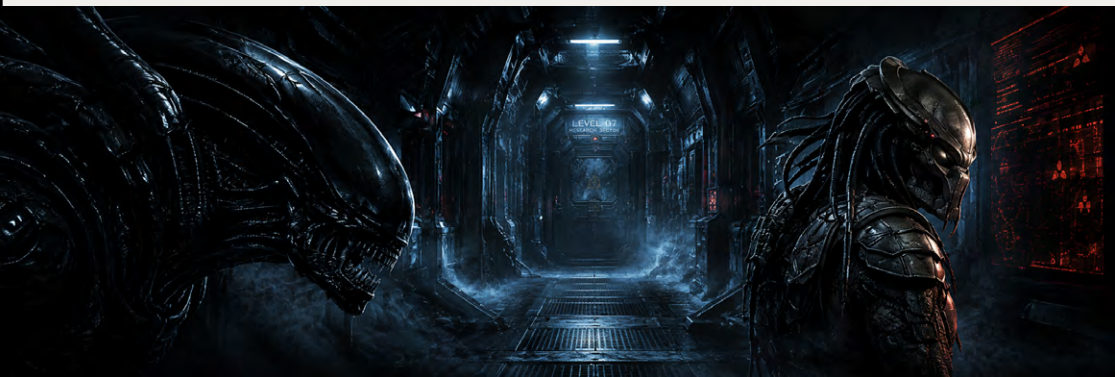
CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

ČLÁNOK

ČO SA TO DO DEJE SO ZNAČKAMI PREDÁTOR A VOTRELEC?

IVAN KUČERA

1994. Štartuje prvá komerčná televízia v českých a slovenských podmienkach. O dva roky sa k Nove pridáva jej slovenská sestra. Markíza by si zaslúžila samostatnú knihu vzhľadom na to, akú hlbokú brázdzu zanechala v análoch nielen našej pop-kultúry, ale i politickej scény. Zábúda sa, že pred ňou sa na trhu objavila iná slovenská komerčná televízia a to VTV. Ale tá sa preslávila asi len

hrou, v ktorej sa hádzalo zápalkovými krabičkami.

Pre nás, narodených dajme tomu na začiatku osemdesiatych rokov, boli na Nove vyhľadávané najmä piatkové a sobotné neskoré večery a noci. Tie sa spravidla niesli v znamení erotiky (seriál s Davidom Duchovným *Deníky červených črievičiek* z roku 1992, relácia *Peříčko* z roku 1997)... a hororov.

Jedným z oných polnočných hororov sa stal *Predátor* (1987). Ťažko povedať, v ktorom roku ho Nova odvysielala prvý raz. Určite som bol v tom čase niekde medzi detstvom a pubertou. Bolo nás takých veľa. Ideálny vek pre pozeranie filmov s Arnoldom Schwarzeneggerom.

Tento bol ale iný. Arnold tu nemal hlavné slovo. Po boku mu stála partia suverénnych, rovnocenných chlapov, z nich každý vedel vyhrať menšiu vojnu. Disponovali dokonalou výzbrojou. Perfektným výcvikom. Zmyslom pre takticko-tímovú prácu. Svaly veľké ako stodola. O ich hranaté čeluste sa do krvi odierali úbohí hánky slabých nepriateľov.

A predsa sa našiel protivník, ktorý ich po jednom vyvražďoval!

Bol to skutočný výkvet nadmužov. Jedného hral Carl Weathers. Drsník taký drsný, že temer naban-

čil Rockymu Balboaovi. Rockymu Balboaovi!

Ďalším veselým chlapíkom bol bývalý pornoherce Sonny Landham. Legenda hovorí, že na pláči musel mať bodyguardov. Nie však preto, aby ho chránili pred ostatnými, ale aby ostatných chránili pred Sonnyho výbušnou povahou.

Bolo to také dobré, že sme vôbec neriešili, že tvor údajne stavajúci na férovi súbore, používa také zákernosti, ako je mód neviditeľnosti a strieľanie chlapov od chrbta.

Na konci je Veľký Arnold temer zúfalý. Ocitne sa na dne so silami a to ako psychickými, tak fyzickými. Dodnes si vcelku živo pamätám na desivú scénu odmaskovania v močiach. Stan Winston odviezol dokonalú robotu. Vždy, keď som *Predátora* videl (pretože samozrejme pri trápnom jednom pozretí nezostalo), som

s predátorskými trofejami, medzi ktorými nechýba špeci-ficky predĺžená lebka Votrelca. Napokon sa crossover dostal na svetlo sveta až v roku 2004 (dokonca sa natáčal u českých suse-

na túto scénu pozeral pomedzi prsty. Reálne som sa bál, bola to vsutku desivá maska. Ale napriek tomu som ju potajme sledoval, aspoň jedným okom. Spolu s Chuckym z prvých dvoch dielov *Detskej hry* (1988, 1990), či zrodením votrelca v Scottovom filme, to bola v tej dobe najstrašidelnejšia scéna, akú som videl. Preto ma zaráža, že dnes, o pár desaťročí neskôr, je *Predátor* idolom detí. V zatiaľ poslednej časti s podtitulom *Nebezpečná zóna* (2025) si už nezakrýva tvár, aby nikoho nevydesil. Naopak, tvorcovia ju stavajú na obdiv a do popredia. Dnes už sa jeho neľudského ksichtu nikto nebojí.

Votrelec (1979) ma desil ešte viac. Dodnes je Scottov prvý diel fenomenálnym hororom s neskutočne tiesnivou atmosférou, na čom má podiel i geniálna výprava, neskutočná hudba a kultové scény.

Obe značky vlastní štúdio Fox, ktoré malo s ich spájaním nemalé plány už v 90. rokoch, vid' slávna scéna

dov). Ešte vznikla dvojka, ale potom štúdio uznalo, že nápad s crossovermi neuchopilo za správny koniec a stálo to.

Dnes je ale nová doba. Značku stále vlastní Fox, no očividne došlo k radikálnej zmene postojov a plánov. O ambíciách nevraviac. Nová generácia pochopila, aké rodinné zlato má štúdio zamknuté v trezore. Začalo budovať prepojený svet *Predátorov* a *Votrelcov*.

A sme doma.

Ako fanúšik prvých dvoch *Predátorov* a prvých dvoch *Votrelcov* (dobré, s prižmúreným okom štyroch) som rád, že značky žijú ďalej. Dokonca nemám problém ani s ich synergiou. Naopak, pripadá mi to ako vcelku organicky prepojený jednoliaty svet, v ktorom obe monštrá vedľa seba môžu relatívne v pohode existovať. Skôr by bolo čudné, ak by neexistovali.

Problém je v tom, že zjavne došlo k čiastočnému prehodnoteniu čo sa

týka prístupu k nim. Stalo sa čosi nemysliteľné: značky sa radikálnym spôsobom omladili a začali byť primárne určené skôr novej generácii, než starým harcovníkom,

ktorí ich v deväťdesiatkach pozerali na videu. Je to dobre? Je to zle? Dá sa na to odpovedať?

Prvú lastovičku predstavoval *Votrelec: Romulus*, dva roky dozadu. Omladil hlavných hrdinov. Ono treba objektívne dodať, že keď si Sigourney Weaver prvý raz zahrala Ripleyovú, mala tridsať rokov. Číže starci nehrali ani v jednotke, hoc tak môžu pre dnešných mladých pôsobiť. Vo *Votreľcovi: Romulus* to ale naozaj boli mladí ľudia povedzme do tridsať rokov. Správali sa tak, aj tak vyzerali. Dokonca padla hláška, že sa tak dobre naučili strieľať vo videohrách. Čo by na to povedali Hicks, Vasquezová, Drake, Apone, alebo aspoň Gorman? Určite by si znechutene odfrkli. Možno by si dokonca aj opovržlivo odpluli.

Snímka ale zároveň disponovala pomerne drastickými krvavými pasážami, čím sa pravdepodobne štúdio snažilo vyjsť v ústrety starým fanúšikom. Takže vlk zostal nažratý a ovca celá.

Prvým zlomovým okamihom sa stal minuloročný seriál. *Votrelec: Zem* už podstatne výraznejším spôsobom cielil na mladé publikum. Miestami pôsobil skôr ako rip-off *Wednesday* (2022 – súčasnosť), než klasický *Votrelec*.

Ale čo je klasický *Votrelec*? Chceli by sme sa donekonečna pozeráť na ďalších a ďalších *Votreľcov*, ktorí vyvražďujú posádku nákladnej lode? Sám Ridley Scott otvorene hovoril, že jeho *Prometheus* (2012) nebude bežný *Votrelec*, pretože podľa neho už nemá čo nové ponúknuť, zato Scotta zaujíma téma umelého života a pozadia vzniku *Votreľcov*. Úspech to bol polovičný a Scott bol dotlačený fanúšikmi a vari tiež samotným štúdiom do toho, aby voľné pokračovanie s podtitulom *Covenant* (2017) predsa len už bolo zreteľne *votreleckejšie*. Ani to však nebolo ono a značka bola uložená do ľadu.

V seriáli *Votrelec* klesá na pomerne nedôstojnú úroveň. Kto v seriáli čakal vyzradenie šokujúcich, desaťročných

tajomstiev, zostal tvrdo a kyselinovo sklamaný a ponechaný v koši ako špinavá handra, ktorá sa už nedá vyprať a tak sa jej životná púť nemilosrdne končí. Z votrelca sa stalo domestikované zvieratko. Prioritou boli vzťahy, napríklad medzi bratom a jeho sestrou, ktorá ale zomrela a jej vedomie bolo prevedené do umelej podoby syntetického človeka (na mňa nepozerajte, ja som scenáre nepísal). Samozrejme treba nechať na súkromnom zvážení každého diváka, či mu to vadí, alebo ho naopak takýto prístup fascinuje. Ono to nebola úplne mizerná myšlienka. Ostatne, pokus o podmanenie tohto živočíšneho druhu pre vojenské účely je v sérii prítomný prakticky od prvého filmu (najviac asi zarezoval vo štvrtom). Ale bolo spracovanie adekvátne?

Ďalším výrazným bodom v živote oboch značiek je spojenie Foxu a Marvelu. V českom preklade zatiaľ vyšli komiksy *Vetřelec: Pokrevní linie* a *Predátor versus Wolverine*. Oba predstavujú značný ústupok mladému čitateľovi. Áno, je to drsné, ale len tak trochu, aby sa nepovedalo. Príbehy sú vcelku banálne, ľudské postavy akoby neviditeľné. V podstate sa to zúžilo len na fyzickú potýčku s Wolverineom a nenápadité vyvražďovanie vo vesmíre. A sme doma: kam vlastne značku *Votřelec* vyslať, aby bola zaujímavá? Ak sa príliš experimentuje s tematikou umelého života, prestáva to byť *Votřelec* a ak je to o vyvražďovaní ľudí Votrelcami, je to zase kliše.

No a teraz tu máme *Predátora: Nebezpečnú zónu*. Nápad poňať predátorový film z pohľadu Predátora je v podstate geniálny. Možnože sa to mohlo poňať ako slasher *In a Violent Nature* z r. 2024: dej sme sledovali z pohľadu „nemého“ monštra a na pozadí sa plus-mínus odvíjal príbeh „nejakých“ ľudských hrdinov, ktorí buď podľahli, alebo prežili. Tvorcovia nového *Predátora* však z Predátora urobili sympatického utláčaného outsidera (to v kinematografii funguje už pekných pár desaťročí), ktorému diváci zrazu držia palce. Šokujúce! Nemysliteľné!! Predátorovi??? Dokonca ho učia morálnym hodnotám o sile priateľstva (tak to už som vážne padol zo stoličky a dlho som zotrval v embryonálnej polohe) a vtipne hľáskuje s androidom ženského pohlavia.

Na jednej strane som rád, že niekto mal odvahu pozrieť sa na notoricky známeho netvora inak. Je to z princípu svieže. Chceme to ale skutočne vidieť? My, ktorí sme na tom vyrastali v deväťdesiatkach? Chceme vidieť milého, vtipného a dobre sa bijúceho Predátora, ktorému chcú zlí androidi zničiť život? Kde to skončí? Budeme v nasledujúcej časti sledovať, ako si nájde lásku, oženie sa, bude mať malých Predátorikov a problémy finančného charakteru, keď mu zvýšia každoročné poplatky za odpady z 50 eur na 100 a pôjde si sťažovať na mestský úrad?

Nie sme hlúpi. Vieme, že v spoločenstve musia existovať mladé jedince, samice, že sa malí Predátori nerodia

sa jej dopustil človek, ktorý natočil vcelku drsnú a dospeľú predátorskú *Korist'* (2019).

Ono budúcnosť značiek nemusí byť úplne márna. Zjavne sa postupnými krokmi

z kindervajíčok a že to nie sú primitívne zvery, keďže disponujú takými úžasnými technológiami. Chceme ale, aby sa v tom niekto takto pipľal?

Z nekomisného zabijaka idúceho doslova cez mŕtvolý, vrátane nevinných ľudí (viď scéna z dvojky s ozbrojenými civilmi cestujúcimi metrom), sa stal vymäknutý skoro-tínedžer riešiaci problémy s rodičmi a oháňajúci sa jediovským svetelným mečom, ktorý nikoho neťahuje z kože, lebo by to vizuálne pôsobilo ohavne, a ktorý mŕtvolý svojich obetí rozhodne nevešia dole hlavou do korún stromov. Naopak, teraz po nich spanilo skáče á la Tarzan a ako smutný bonus srandovne likviduje absolútne neschopných androidov korporátnej Weyland-Yutani slabých ako muchy. A samozrejme disponuje rozkošne škaredou merchandisingovou opičkou, aby bolo čo predávať deťom v hračkárstvach. Tá devalvácia z monštra na idola mladých je vcelku bolestivá a o to kurióznjšia, že

smeruje k „poriadnemu“ prepájaniu značiek. V ideálnom svete by to mohlo znamenať návrat ako Dutcha Schaefera a Mikea Harrigana (samozrejme je otázne, či so zostarnutými hercami, alebo by došlo k pre-obsaďeniu, či k práci s CGI), ale tiež sympatickej indiánskej hrdinky z *Koristi* a zrejme by nečakane spojili sily s Dekeom a do toho by sa im do partie pri troche šťastia mohol primotať Adrien Brody a Sigourney Weaverová a k tomu CGI Bishop. Toto by si asi pozrel rád aj deväťdesiatkový dinosaur, ktorý frfle, že sa značky v poslednom čase nevybrali práve najšťastnejším smerom. Žijeme ale v ideálnom svete?

Článok napísal Ivan Kučera, ktorý je autorom kníh *Ježibaba z Lesa čiernych stínů*, *Albra*, *Prasa* a *Obchádzka nás temnota*. Jeho poviedku *Bývalá spolužiačka* môžete nájsť vo štvrtom čísle časopisu *Charon*.

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

POVIEDKA

Pod povrchom spomienok

LUCIA SORUNA

ilustrovala: Lucia Soruna

„**T**ak, kto bude rátať?“
„Ja som rátal minule.“
„A nechcete si radšej zahrať dačo iné?“
„Ja už aj tak budem musieť ísť domov.“
„No, len aby ste sa neposrali od strachu.“ Marek kopol do kopy lístia a s ne-
vôľou pozrel na ostatných chlapcov. Von-
ku sa stmievalo, ale on ešte dostal nápad.
„Dobre, a čo takto vyliezť na henten
múrik?“

Marek otvoril dvere. „Tak teda, vitaj.“

„Fíha, oci, vyzerá to tu pekne.“

„Poď, ukážem ti, kde som mal izbu,“
postrapatil synovi vlasy a spolu vyšli
na poschodie.

„Nepáčia sa mi plagáty.“

„To nič, tie pôjdu dolu. Ešte nás
čaká veľa roboty, kým si to upravíme

podľa seba, ale do začiatku školy to
stíhame. Farba sa ti páči?“

„Modrá môže byť.“

„Zdá sa mi, že je presne taká istá,
akú som mal aj ja. Možno trochu
svetlejšia.“

„Aj posteľ si mal takúto?“

„Nie, moja mala kovové nožičky.
A strašne vŕzgala,“ zasmial sa, keď si
na ňu sadol. „A dokonca nebola pod
oknom, ja som ju mal hentam, pri
stene,“ ukázal na komodu. Spome-
nul si na uvoľnenú dosku v podlahe,
na miesto, kde skrýval časopisy, ktoré
ukradol otcovi. Zaškeril sa. Nikdy mu
na to neprišiel. Kto vie, či je úkryt stále
tam? Neskôr si to overí.

Marek nechal syna samého a vyšiel
na chodbu. Nazrel do každej miest-
nosti a snažil sa rozpomátať, ako to

vyzeralo, keď tam býval s rodičmi. Schodisko zostalo rovnaké, len koberec chýbal. Dokonca aj spodný schod stále vrzgal.

Steny, kedysi biele, teraz pokrývali tapety neurčitých farieb a zašlých vzorov.

Chýbala mu Romana, tá vedela dať veci do poriadku. Jej vkus by toto miesto okamžite premenil na útulný domov.

Náhle mu zovrelo hrud'. Videnie rozostřili slzy, ktoré sa mu tísli von.

Keď sa to pokašľalo a Romana skončila v nemocnici, nepripúšťal si inú možnosť než jej rýchle zotavenie. Neveril tomu, že by ich tu s Tomáškom len tak zanechala. Príliš sa spoliehal, príliš dúfal.

A tak veľmi sa sklamal. Posledné kvapky nádeje odišli spolu s jej posledným výdychom.

Opustil sa do väčšej miery, ako by si bol ochotný priznať. Vtedy ho prebral až telefonát zo školy. *Nešťastný incident*, ako to nazvala riaditeľka. V tej chvíli mal chuť jej vytrhať vlasy. Prečo to, preboha, nenazvala tým, čím to naozaj bolo? Obyčajnou odpornou šikanou.

Tomáško chodil už do druhej triedy a vždy bol trochu utiahnutý, ale po maminej smrti sa ostatných stránil ešte viac. Až sa stal terčom piatkov.

Vtedy sa Marek vzchopil. Musel tam byť pre neho. Nech by sa dialo čokoľvek, o svojho syna sa postará.

A potom mu ponúkli prácu na po-bočke v jeho rodnom meste. Túžba ukázať synovi miesta, kde vyrastal, bola každým dňom silnejšia.

Uvedomil si, že ulicu, na ktorej býval, si vybavuje už len hmlisto. Spomienky na celé detstvo vybledli ako tapety od slnka. Koľko prešlo rokov? Dvadsať? Nie, tridsať. Nechápal, kam ten čas uletel.

Kľúč k oživeniu minulosti mal na dosah ruky, keď zistil, že ich starý dom je na predaj.

A tak sa rozhodol. Navyše dúfal, že zmena prostredia by mohla prospieť aj Tomáškovi.

Zastal v obývačke. Cez veľké okná prenikali slnečné lúče, no do jeho duše nedosiahli. Niečo bolo inak. Dom mu zrazu pripadal chladný a bez života.

Náhle sa mu vynorila iná spomienka. Otec sa nad ním skláňal a kričal tak, až si Marek musel rukami zakryť uši. Čo sa vtedy stalo? Mal pocit, že to mohlo byť kvôli známkam v škole. Alebo niečo pokazil?

Povzdychol si. Otec nebol zlý, len prísny. Záležalo mu na tom, čo z jeho syna vyrastie. A Marek mu to veru neulaľčoval. Aj preto ho tešilo, že Tomáš je na tom s učením lepšie. Občas sa však prichytil, že sa mu do úst derú slová, ktoré zvykol používať aj jeho otec. Dávna minulosť v ňom zostala zakorenená.

Otočil sa. Kuchyňa. Nepekňú spomienku prekryla tá, kde s mamou pekli vianočné koláčky. Privrel oči

a takmer uveril tomu, že naozaj cíti ich sladkastú vôňu.

Vrátil sa domov.

Aký je to pocit?

Akoby začul Romanin hlas. Prichádzal k nemu z obrovskej diaľky, no jeho farbu si bude pamätať navždy.

Pokrčil plecami. Sám nevedel pomenovať, čo sa v ňom odohrávalo.

„Idem sa hrať na dvor!“ skríkol Tomáško a preletel okolo neho ako šmuha.

Marek vyšiel na priedomie. Jeho syn už čupel pod stromom a paličkou sa vrtal v zemi. Ani ho nemusel nútiť, aby šiel von.

Na duši sa mu usadilo príjemné teplo. Akoby tam Romana bola s nimi.

Marek sa vracal autom z práce. Trochu sa zdržal, tak povedal Tomáškovi, aby šiel domov sám. Bola výhoda, že bývali blízko pri škole, no aj tak mu myšlienky blúdili a v duši rástol nepokoj.

V rádiu hrali Paranoid od Black Sabbath. Pri prvých tónoch sa ponoril do minulosti. Stáčal volant na križovatke raz doprava, raz doľava. Krúžil po miestach, kde ako decká behávali a hrali sa.

Zastal. Upútal ho dom po jeho pravici. Roztľčené okná a opadaná omietka svedčili o tom, že tam už dlho nik nebýva. Na dvore sa hromadili kopy lístia a pokrývali neupravený trávnik.

A predsa mu bol akýsi povedomý.

Pesničku prerušil šum. Marek sa strhol. Chcel preladiť, ale z každej stanice sa ozývalo rovnaké nepríjemné praskanie. Nakoniec rádio vypol. Pozrel na dom a otočil auto.

Na dvore ho už čakal Tomáš. S rukami vo vreckách a sklonenou hlavou kopal do popadaného lístia.

Marek sa za meškanie ospravedlnil. Chuť vynahradiť mu čas strávený bez neho jazdením po meste mu aspoň na chvíľu vyhnala dom z hlavy.

Pri večeri sa mu znova vybavil a odvtedy naň nemohol prestať myslieť. Pomedzi rozprávanie syna o zážitkoch z dnešného dňa sa snažil loviť v pamäti komu patril, ale akosi sa nevedel zorientovať. Myšlienky mu lietali ako listy vo vetre.

Zaspal s ťažkou hlavou.

Strhol sa. Odkryl perinu a započúval sa do noci. Vonku zúrili vietor.

Vstal a šiel skontrolovať syna. Opatrne odchýlil dvere. Tomášкова hrud sa pokojne dvíhala a klesala v absolútnom kontraste s víchricou vonku.

Marek sa odkradol naspäť do spálne. Keď si ľahol, musel si perinou zakryť uši, aby aspoň čiastočne stlmil nárazy vetra o strechu domu. Mal pocit, že sa chce dostať až k nemu do izby. Striaslo ho. Miestami to znelo ako šepkanie.

„Oci, mám nového kamoša!“ Tomáš kričal hneď od dverí, ani sa ešte nestihol vyzuť.

„Áno? Tak to je super!“ Marek mu ukázal palec hore, zatiaľ čo sa preklíkal medzi poslednými hovormi na mobile.

„Sedeli sme spolu na obede.“

„To znie dobre. Ako sa volá?“

„Adam.“

„Eh- haló? Áno, ja som vám volal aj pred chvíľou,“ Marek postrapatil synovi vlasy a odišiel do druhej miestnosti. „Ako som vravel kolegovi, potreboval by som dať skontrolovať okná. Netesnia dobre... Mhm... zajtra? Poobede budem doma... okej, vďaka.“

Zložil. Pozrel sa von oknom. Victor konečne ustal. Podlahové kúrenie nedokázalo izbu vyhriať natoľko, aby ho studený vánok nerušil zo spánku. Naposledy sa na drkotanie zubov zobudil, keď s Romanou stanovali a on si omylom zobral tenší spacák.

„Oci, dáme si na večeru palacinky?“

„Jasné, ale najskôr si spravíme... ty si už robíš úlohy? No teda,“ pochválil ho.

„Zajtra k nám niekto príde?“

„Taký ujo. Chcem dať skontrolovať okná. Viem, že tebe zima nebola, ale keď tu už bude, nech sa pozrie na všetky. A vieš, čo to znamená.“

„Musím si upratať,“ povzdychol Tomáško.

„Tak, ako ťa to učila maminka.“

Tomáško sklonil hlavu. Pero držal nad zošitom, ale hrot sa ho ani nedotkol. Žmolil ho v ruke, až mu zbeleli hánky.

„Oci?“ zdvihol konečne pohľad.

„No?“

„Aj sa s ňou niekedy rozprávaš?“

Marek neodpovedal hneď. Mal pocit, že toto je presne ten moment, keď si musí dať pozor, čo mu odpovie. Tomášove oči horeli nedočkavosťou.

„Vieš,“ kľakol si k nemu, aby s ním bol na jednej úrovni, „občas áno. Nie, že by som ju počul. Rozprávam sa s ňou v myšlienkach. Keď mi veľmi chýba, poviem jej, čo by som jej chcel povedať. A potom si predstavím, čo by mi asi odpovedala.“

Tomáš sklopil pohľad a začal si čarbať do zošita. Marekovi stislo srdce. Musela mu chýbať ešte viac ako jemu.

Zažmurkal v snahe odohnať náhly prívál slz. Doľahla naňho otupenosť. Až teraz si uvedomil, aké to je. Byť osamelým rodičom, nemať pri sebe nikoho, o koho by sa mohol oprieť, kto by ho vypočul, poradil mu.

Presne tieto chvíle najlepšie vystihovali, ako veľmi ju potreboval mať pri sebe. Ona bola jeho emočná kotva. Vždy vedela, čo má povedať.

„A vieš čo? Môžeš to robiť aj ty, ak chceš. Maminka je stále našou súčasťou,“ pritisol si synovu hlavu na hrud'. Cítil, ako sa pod jeho rukami uvoľnil.

„Dobre, idem na tie palacinky,“ potiahol nosom. „Prosiš si ich s lekvárom alebo Nutellou?“

„Aj aj. Ďakujem.“

Marek vedel, že to slovo zahŕňalo viac, ako len vďaka za večeru.

Keď Tomáš konečne zaspal, chcel sa Marek pustiť do maľovania na chodbe. Nachystal si farbu, valčeky, natiahol igelit. Pozrel na stenu. Zamletené miesta vyzerali ako škvrny na pokožke. *Na Romaninej bledej pokožke.* Zviezol sa na zem a hlavu schoval do dlaní.

Ako to mám bez teba zvládnuť?

Márne čakal na odpoveď. Nemal ani poňatia, čo by mu odpovedala.

Odšuchtal sa do postele, ale namiesto plánovaného scrollovania si otvoril knihu. Očami prechádzal po písmenách, ale mozog ich neregistroval. Pristihol sa, že jediné, čo vníma, je ticho. Také ticho, aké tam nebolo za celé dva mesiace bývania. Pokoj, po ktorom tak túžil, v ňom zrazu vyvolal napätie.

Zrak mu zabľúdil k najtmavšiemu rohu izby. Akoby sa tam niečo pohlo. Zadržal dych. Racionálna časť mysle sa mu snažila naznačiť, že to bola len hra svetla a tieňov. Predstavivosť mu však núkala obrazy, ktoré sa mu zarývali do vedomia ako trné. Rozhliadal sa po temných obrysoch a hľadal, čo ten pohyb mohlo spôsobiť.

Odložil knihu a zhasol lampičku. Dlane mal vlhké od studeného potu. V ušiach mu hučalo. Začal vnímať tlkot vlastného srdca.

Buch-buch, buch-buch.

Prevalil sa na bok a perinu si prehodil cez hlavu. Robil pri tom čo najviac hluku, aby narušil ticho. Ani za svet si nechcel pripustiť, že by sa bál tmy.

Po chvíli vykukol spod periny. Tieň v rohu miestnosti narástol.

„Ako bolo v škole?“ Marek sa obzrel ponad plece na zadné sedadlo. Odkedy sa zabuchli dvere auta, Tomáško mlčal, hoci obyčajne sa mu ústa nezavreli.

„Si v pohode?“

„Neviem,“ zamrmľal.

„Hovor so mnou. Mali ste ťažkú písomku?“

Tomáško neodpovedal. Hľadel von oknom a v ruke žmolil remienok školskej tašky.

Marekove prsty zovreli volant silnejšie, bez toho, aby si to uvedomil.

„No tak, Tomáš, čo sa deje?“

Ich oči sa stretli v spätnom zrkadle. Marek zastavil pri chodníku. Otočil sa k synovi: „Ublížil ti niekto?“

„Oci, nechaj to tak. Chcem ísť domov.“

„Dobre,“ snažil sa, aby jeho hlas znel pokojne, ale nervozitu sa mu úplne skryť nepodarilo.

„Prečo si tu zastavil?“

„Čo? Kde?“ Marek sa rozhliadol. Srdce sa mu rozbúchalo. Ošarpaný dom priťahoval jeho pozornosť ako svetlo nočného motýľa. Všetko ostatné sa rozplynulo, stratilo v bielych chumáčoch hmly. Videl len dom. Vybité okná naňho hľadeli ako prázdne očné jamky.

Dvere s ošúchanou farbou sa začali otvárať ako ústa. Vrzgali, akoby mu chceli niečo povedať.

„Oci!“

Marek sa strhol. Svet znova nabral farby jesene.

„Poďme domov,“ Tomáško zakvílil.

Auto sa znovu zaradilo do premávky. Na Mareka sa v spätnom zrkadle dávalo zamračené čelo.

Videl to aj on?

Zastavili na príjazdovej ceste a cez chodník pokrytý listami prišli konečne do tepla domova.

„Tomáško, prepáč, že som ťa v aute nevnímal,“ Marek stisol synovi plece a spolu vošli do kuchyne.

„Oci, prečo si ho tam nechal?“ nadhodil len tak mimochodom a začal si vybaľovať veci zo školy.

„Čo?“

Tomáško neodpovedal, iba pokračoval vo vyťahovaní zošitov.

„Ako si to myslel? Ten dom je predsa starý, načo...“

„Zahráš sa so mnou? Mám len úlohu z matiky, spravím si ju neskôr.“

Usmieval sa od ucha k uchu. Akoby tú otázku predtým ani nevyslovil.

Rozhovor prerušilo klopanie.

„Do riti, ja som zabudol,“ Marek sa plesol po čele. „Upratol si si izbu?“

„Trochu.“

„Choď to dokončiť, najskôr ich zavediem do spálne.“

S tými slovami otvoril dvere. Dnu sa vovalili dvaja chlapíci v montérkach.

„Zdravím, prišli sme skontrolovať to tesnenie okien.“

„Jasné, poďte za mnou. Prepáčte ten

neporiadok,“ ukázal rukou na rozložené potreby na maľovanie. „Nebývame tu dlho, stále niečo dokončujeme.“

Nasmeroval ich do spálne a zatiaľ nakukol k synovi. „Ako?“

„Dobre. Môžem si ísť pustiť telku?“

„Ale iba na chvíľu. Kým to tu vybavíme.“

Preletel pohľadom celkom slušne upratanej izby. Zastavil sa na komode. Úplne zabudol na svoj úkryt z detstva. Nechcel ho ale otvárať pred synom. Ktovie, čo by tam mohol nájsť. Tomáš má ešte čas na také časopisy.

„Šéfe? Okná sú v poriadku, treba pozrieť aj nejaké iné?“

„Ako to, v poriadku?“

„No, že tesnia tak, ako majú.“

„Ale ja som cítil aj počul, že prefukujú. Ukážte,“ podišiel k oknu vo svojej izbe. Rukou prešiel po okraji. „Nemôže to byť tým, že teraz nefúka?“

„Akože, trochu vzduchu prepúšťať musia, ale toto je úplne v norme.“

„Hm. Tak pozrite ešte tieto, v synovej izbe.“

Zdola sa ozval rachot.

„Tomáš?“ Nechal robotníkov vykonávať svoju prácu a rozbehol sa dole schodmi.

Pokrčený igelit sa chúlil pri stene a do drevenej podlahy sa vpíjala biela farba.

„Čo si robil?“ Marek zdvihol plechovku, ale už bolo neskoro. Otočil sa do obývačky. Tomáš ani neodtrhol zrak od televízora.

„Tomáš!“

„No?“

„Prečo si to rozlial?“

„To som nebol ja.“

„Ako, že si to nebol ty? Pod sem!“

Tomáš sa neochotne zdvihol z gauča.

„Doriti, čo si...“

„My sme tu hotoví.“

Robotníci sa ozvali v pravej chvíli. Marek sa nadýchol. Nechcel pred nimi kričať na syna. Kým ich vyplatil, jeho hnev trochu opadol.

„Nebudem zlý, ale toto mi pomôžeš upratať. Nabudúce budem radšej, keď sa priznáš.“

„Ale ja som to nerozlial.“

„Možno si o to zakopol, a ani o tom nevieš. Keď je tvoja pozornosť obrátená k tým sprostostiam, čo dávajú v telke...“ hnev sa znova dral na povrch. Nenávidel klamstvá.

Tomáš viac nič nepovedal. Spolu utreli dlážku, spravili úlohy a potom si čítali. Zvyšok večera sa už k tejto téme nevracali.

Mareka prepadli výčitky, až keď sa uložili do postele. Prečo vždy, keď si ľahne, vyplávajú na povrch všetky obavy a starosti? Ľahko sa nechal vyviesť z miery. Mama mu hovorievala, že to má po otcovi. A on sa pritom naňho tak veľmi nechcel podobáť.

Zmenil sa až pri Romane. Ona mu ukázala, že všetko sa dá riešiť inak. Myslel si, že mu to nastavenie vydrží, ale ako sa ukázalo, návrat domov v ňom prebudil kúsok starého ja.

„Čo sa nejdeš hrať von?“ Marek pri pohľade na jasnú oblohu pobádal svojho syna. Nechcel, aby taký pekný čas trávil zavretý doma.

„Je mi zima.“

„Keď si pobeháš, tak sa zahreješ.“

„Nechce sa mi, oci.“

„Pozri, nie je to ten sused, čo býva na konci ulice? No, ten, ako sa volá?“

„Peťo.“

„No vidíš. Chod' za ním. A nechcem počuť výhovorky. Treba využiť počasie, lebo potom bude zase pršať. Pôjdem s tebou, aspoň trochu upracem dvor. Pod.“

Marek si prehodil bundu a sledoval, ako si Tomáško s kyslým výrazom natáhuje gumáky. Spolu vyšli von. Chlapec z ulice im zakýval.

„Chod' ho pozdraviť. Môžete sa hrať aj u nás,“ potlačil syna.

„Dobre, dobre. Už idem.“

Marek zašiel do kôlne po hrable. Keď tu býval ako dieťa, strom pri bráne bol ešte celkom malý. Teraz tam stálo obrovské monštrum plné listov. Vlastne, poloprázdne. Opadalo ich toľko, že trávnik pod nimi už takmer nebolo vidieť.

Pustil sa do práce. Hrabal, vytváral kôpky a zase hrabal. V duchu nadával, že si mal kúpiť taký ten pohlcovač, čo vyzerá ako vysávač. Kam to všetko teraz dá? Bude to tu iba hniť.

Najskôr nebaďať žiadnu zmenu. Potom príde dážď. Mäkké, premočené listy sa na seba lepia, vnárajú sa jeden do druhého.

Objavia sa prvé známky plesne. Rozlieza sa po ich žilnatine ako choroba a pohlcuje aj posledné známky života. Hrejivé farby sa menia na nechutnú hnedú. Spod kôpky vyteká mazľavá tekutina a zo zeme sa dvíha hustý, zatuchnutý, sladkastý pach...

„Oci, pozri!“

Do kôpky vedľa neho niečo žuchlo. A vzápätí odtiaľ vyletel jeho syn.

„Paráda, teraz ty, Peťo!“

Žuch. Smiech.

Žuuuuch.

„No tak pod'...pod'...od'. Počuješ? ...uješ? ...eš? Už musím ísť domov.“

Náhly záblesk preťal realitu. Marekovi z ruky vypadli hrebale.

Čo to, doriti, bolo?

Dych sa mu zrýchlil. Hľadel na deti, ale v skutočnosti ich nevnímal. Okraje videnia mal rozmazané, ako pohľad z okna keď prší.

Musím im to zakázať...

Ruky zaťal v päst, až sa mu nechty zarývali do kože. Z náhleho výbuchu bolesti stisol čeľusť.

„Dost!“ skríkol tak, až ho to samého prekvapilo.

Chlapci prestali skákať a ustrnuli na mieste. V očiach sa im zračil strach.

Svet okolo Mareka sa zdeformoval pod náporom paniky. Zdrapil Tomáša za rameno a vliekol ho do domu. Dýchal plytko a rýchlo.

„Oci, čo sa... hej! Prečo si to urobil?“

Zavrel dvere a oprel sa o ne. „Choď do svojej izby. A už nikdy,“ pohrozil mu prstom, „nikdy už nebudeš skákať do lístia. Zakazujem ti to.“

„Ale preč...“

„Nechaj ma na pokoji!“

Vzďaľujúce sa kroky znamenali, že ho Tomáš poslúchol.

Narovnal napäté plecia. Fučal ako býk. Udreľ sa do hlavy, aby upokojil príval hnevu a úzkosti. Gesto, ktoré nespravil od puberty, ho naplnilo až zvráteným pokojom.

Tomáš už dávno spal, keď si Marek konečne sadol k večeri. Prepadli ho výčitky za to, ako sa k nemu zachoval. Vtedy ním prúdila energia niekdajšieho ja podmienená otcovým správaním.

Čo by mu povedala Romana? *Som z teba sklamaná.* Toľko na sebe pracoval, aby to všetko len tak zahodil? A prečo? Pre nejaké blbé spomienky? Aj tak nevedel určiť, čo znamenali. Jeho detstvo bolo posraté viac, ako si myslel.

Otvoril skrinku nad kuchynskou linkou. Načiahol sa, musel sa dať dokonca na špičky. Šmátral rukou, až sa jeho prsty ovinuli okolo skla. Nikdy nepil veľa. Najhoršie to bolo po Romaninej smrti, ale ani vtedy tomu neprepadol. Vedel kontrolovať množstvo vypitého alkoholu, čo sa však nedalo povedať o jeho emóciách.

Nalial si a kopol štamprlík do seba. Zvrátil nos. Chystal sa naliať si druhý, no zaváhal. Predstavil si, že pred ním stojí ona a jej krásne oči ho súdia.

Odložil fľašu naspäť do skrinky a presunul sa na gauč. Zapol televízor, ale nesústredil sa. Bezcieľne prepínal programy. Úryvky nedokončených viet hercov a moderátorov ešte viac zvyrazňovali chaos, ktorý sa v ňom odohrával. Ani vlastne nevedel, čo hľadá. Vzdal to a šiel si ľahnúť.

Na chodbe sa zarazil. Biele flaky od farby, ktoré nedokázal poriadne vydrhnúť, teraz pokrývali stopy.

„Ten krpec si akože nevyzul čižmy, alebo čo?“ Na upratovanie teraz ani nepomyslel. Nechá to tu pekne do zajtra a dá to mladému vyžrať.

Zohol sa k podlahe, aby sa lepšie prizrel odtlačku. Dotkol sa mazľavej hmoty. Pošúchal ju medzi prstami. Nezdalo sa mu, že by to bola hlina. Pričuchol. Vo vzduchu visel pach rozkladu.

„Fuj, do piče!“

Sledoval stopy. Na schodoch sa k nim pridalo pár nahnitých listov. Čím vyššie Marek kráčal, tým viac v ňom bublali emócie.

Kedy to ten zasran stihol urobiť?

Stopy viedli až k Tomášovej izbe. Otvoril dvere. Svetlo z chodby dopadlo na podlahu pokrytú vrstvou lístia.

Tak toto teda nie!

Marek priskočil k synovej posteli a strhol z neho prikrývku.

„Už mám toho plné...“ odstúpil od posteľe. Oči sa mu rozšírili. Páchnuca hmota pokrývala celú synovu posteľ. Tam, kde mal byť Tomáš, ležala vymodelovaná karikatúra tela.

Marekov mozog nemohol, alebo skôr nechcel, spracovať to, čo videli oči. Zostal stáť, neschopný akéhokoľvek pohybu.

Hučanie v jeho ušiach prehlušilo šušťanie. Listy okolo neho sa zavlnili, akoby pod nimi niečo žilo.

Hmota na posteli sa s mľasknutím odlepila a posadila. Tam, kde mali byť oči, boli len priehlbiny. Púťali jeho pozornosť ako vytŕčené okná na starom dome.

Masa vystrelila oproti nemu a on zrazu pocítil na lícach chladný lepka-vý dotyk.

„Nieeee!“

„Oco, prečo kričíš?“

Marek zažmurkal. Stál uprostred izby s rukami vystretými pred sebou. Srdce mu bilo, akoby práve dobehol maratón.

Tomáško sedel na posteli a šúchal si rozospaté oči.

„N-nič. Spi ďalej,“ zamumlal. Keď prikryval Tomáška, celý sa triasol. Na čele sa mu tvorili kropaje potu.

Čo sa to, preboha, stalo? Bolo to také skutočné.

Ľahol si do posteľe. Mal dojem, že vypil nie pohárik, ale fľašu domácej. Zhodil zo seba perinu, od potu zmáčané pyžamo sa mu lepilo na kožu. Ani za svet si nevedel nájsť polohu. So zaťatými zubami boxoval do van-kúša a v duchu nadával.

A do toho premýšľal. Prepadol ho pocit, že sa mu jeho podvedomie snaží niečo povedať. Myslel mal však

natolko rozhádzanú, až ho to zmorilo. Nechal sa unášať na vlnách spánku.

Jeho telom prúdil nepokoj. Striedavo zaspával a budil sa, sníval a bdel. Nevedel určiť, čo je skutočné a čo už nie. Začalo ho triasť. Do trička sa vpíjajú studené kvapky potu. Na mokrej pokožke zacítil vánok, ale za oknom sa nepohol ani lístok.

Nie, nebol to vánok.

Akoby pri ňom niekto stál a dýchal mu na krk.

Posadil sa, až sa mu perina zošmykla z postele. Oči mu zabľúdili do rohu izby. Tam, kde nedosiahlo tlmené svetlo pouličných lúč. Tam, kde sa tiene zhmožňovali do strachov pochádzajúcich z najtemnejších kútov mysle.

Šepkanie.

Marek načúval tme. Márne sa snažil určiť smer, odkiaľ šepkanie prichádza. Dlano si pritlačil na uši. Nepomohlo. Šepkanie znelo rovnako hlasno. Ozývalo sa priamo v jeho hlave. Zarývalo svoje pazúry do jeho vnútra ako parazit.

Vydal zo seba zúfalý ryk.

Nerozlišoval slová, no vedel, že naňho niečo číha.

Ráno sa zobudil zničený ako ešte nikdy. Ledva sa vyplazil z postele. Keď zbadal otvorené dvere na Tomášovej izbe, zišiel dole schodmi. Chlapec už sedel za stolom a jedol chlieb s maslom. Akoby sa včera vôbec nič neudialo.

„Sám si si pripravil raňajky?“

„Mhm. Nevedel som ťa zobudiť.“

Stopy. Listy. Lepkavá, rozkladajúca sa hmota.

„Prepáč. Akosi ma to zmohlo,“ Marek si pošúchal hlavu, treštalo mu v nej ako vo zvonici. Tie obrazy však z hlavy dostať nedokázal.

„Oci? Prečo si to urobil?“ V Tomáškovom hlase sa odrážala výčitka.

„Čo myslíš?“

„Adam hovorí, že si mu ublížil.“

„Aký Adam?“

„Môj kamarát.“

„Veď som sa ho ani nedotkol.“

„Ale áno. A nie raz.“

„Netuším o čom hovoríš.“ Marek sa zamračil. Jasne si pamätal, že schmatol za plece iba Tomáša a hneď odkráčali domov. Mrkol na mobil. „Ježiš, pozri koľko je hodín. Nebudeš stíhať do školy. Doriti!“

Nahnal syna do auta, zatiaľ čo si on obliekal nohavice.

Pred školou sa len narychlo rozlúčili. Marek potom zavolať do práce, že nepríde.

Doma sa vyvalil na gauč a chcel dospať noc. Prikryl sa dekou, ale stále mu bola zima. Spánok neprichádzal. Nasratý zhodil zo seba deku a šiel si uvariť čaj.

„To nemyslíš vážne?“ prevracal prázdnu krabičku. Do obchodu sa mu nechcelo ani za svet. Na okamih pocítil nutkanie. Prišlo nečakane, vkradlo sa do jeho vnútra, a aj keď tú myšlienku hneď zavrhol, túžba tam zostala.

Pohľad mu zablúdil k hornej skrinke. Prstami bubnoval po doske linky, akoby mu to malo pomôcť rozhodnúť sa.

Zavrčal.

Odvrátil zrak a vyzrel von oknom. Zošerilo sa. Pripisoval to počasiu, na oblohe sa prevažovali tmavé mračná. Po zemi sa plazili chumáče hmly. A potom zbadal niečo, čo jeho pozornosť načisto rozptýlilo.

Postava. Jej obrysy pôsobili nejasne, pohlcovala ju hmla, no aj tak hneď vedel, koho mu pripomínala.

Ale to nebolo možné.

Naozaj? odpovedal mu tichý hlások v jeho hlave. *Aj včera si videl niečo, čo nemohlo byť skutočné, a predsa...*

Bola tam. Zdvihla ruku ako na pozdrav. Alebo...? Alebo mu chcela pohroziť?

Už-už sa chcel rozbehnúť von, ale stačilo jedno žmurknutie a zmizla.

Jasné, zase len vidiny. Mávol rukou a skoro pri tom zhodil fľašu na linke.

Počkat. Vôbec si nepamätal, že by ju vytiahol. Poťažkal ju v ruke, pripadala mu ľahšia ako včera. Odložil ju do poličky. Teraz sa na ten pohyb sústredil, aby ho nerobil automaticky.

Nechápal, čo sa deje. Myslel si, že návrat domov bude na ošoh aj jemu. Začal si ale pripúšťať, že sa mylil.

Rozbolela ho hlava, išiel si ľahnúť do svojej postele. Keď prechádzal okolo synovej izby, spomenul si, na čo sa chcel pozrieť už dávno.

Vstúpil dnu, odsunul komodu a hneď našiel tú správnu dosku. Bola trochu viac ošúchaná a jeden koniec o pár milimetrov prevyšoval zvyšok plochy. Hrubé dospelácke prsty ju však nevedeli nadvihnúť. Rozhliadol sa po izbe, či nájde niečo, čím by ju mohol vypáčiť. Zo stola schmatol pravítko a vsunul ho do medzery.

Takmer ho zlomil, no nakoniec sa mu to podarilo. S hlasným zaškrípaním dosku odklopil.

Skrýša mu pripadala menšia, ako si pamätal. Pri pohľade na svoj starý časopis sa uškrnul. Trochu ho ohlodal čas, ale možno sa v ňom bude dať lisovať. Vytiahol ho a pohladil obálku. Zanechal na nej šmuhy, pričom sa mu na prsty nalepila vrstva prachu.

Zarazil sa.

Na čistom zotretom mieste si všimol tmavé fláky.

A ešte čosi. Naklonil sa bližšie. Od zvláštnej textúry nemohol odtrhnúť oči. Krátke tenké vlákna prilepené k okraju časopisu v neprirodzenom zhluku.

Vlasy.

Marekove srdce začalo splašene búchať. Žalúdok mu zovrel krč. Do mysle mu prenikali tieň minulosti ako keď sa krv vpíjala do stránok časopisu.

V pamäti sa mu zjavilo meno.

Adam.

„Tak kto bude rátať?“

„Ja som rátal minule.“

„A nechcete radšej zabrať dačo iné?“

„Ja už aj tak budem musieť ísť domov.“

„No, len aby ste sa neposrali od strachu,“ Marek kopol do kopy listia a s nevôľou pozrel na ostatných chlapcov. Vonku sa stmievalo, ale on ešte dostal nápad. „Dobre, a čo takto vyliezť na henten múrik?“

„Á, načo. Ja už idem, čaute,“ povedal jeden z partie.

„Počkaj, idem aj ja,“ zakričal druhý.

„Ech, tak si chodte, zbabelci. Počkaj.“ Marek zdrazil tretieho, až zjojkol. „Ty nikam nejdeš, ešte som ti to nedovolil.“

„A-ale, keď už išli oni...“

„Tak čo? Veď si sa chcel kamošiť s tými správnymi, nie? A kto ťa k nám dotiahol? Ja.“

„D-dobre.“

„Nebud' strachopud. My dvaja tam vylezieme.“

Sledoval, ako sa Adam trápi, slabé ruky ho nevedeli vyšvihnúť až na vrch. Prevracal očami. Bavilo ho podpichovať ho, ale len pred ostatnými. Teraz by to nemalo žiadny efekt.

Potlačil ho a sám za ním vyliezol.

„T-teraz č-čo?“

„Vidíš tú kopu?“

„No?“

„Skočíme do nej.“

„A-ale...“

„Čo ale. Neodvrávaj.“

„Je tam m-málo listov.“

„Ale čo by. Veď to nie je vysoko. A neviem o tom, že by si sa bál výšok.“

„Marek, ja naozaj...“

„Aha, takto. Hop!“

Sotil ho. Zletel do kopy listia rovnou na chrbát. Marek sa zasmial, sám ale doskočil na nohy.

„No vylez, Adam.“

Ticho.

„No tak pod'. Počuješ? Už musím ísť domov.“

Listie sa ani nepohlo. Marekov úsmev stvrdol. Obzrel sa na oba konce ulice, ale nikde nebolo ani nohy. Začal v kope hrať.

Adamova tvár hľadela kamsi dohora.

„Adam?“ hlas sa mu triasol. Už to nevyzeralo ako sranda. Hrabol hlbšie a chcel ho nadvihnúť. Zacítil niečo mazľavé. Zo zátylku vytekala krv, stekala Marekovi po rukách a miešala sa s nahnitými listami.

Vtedy si všimol, že na mieste, kde dopadla Adamova hlava, bola skala.

„Doriti!“ Pustil ho. Pri dopade to divne chruplo. Marek cúvol a zdesene hľadel na ten výjav.

V Marekovej hlave nastal výbuch. V zrýchlenom slede sa mu odhaľovali čriepky minulosti, zapadali do seba a vytvorili mozaiku hrôzy na ktorú dávno zabudol.

Ležal na zemi a triasol sa. Vedomie toho, čo sa naozaj stalo, ho naplno zasiahlo. Strach sa ovíjal okolo jeho vnútra ako vinič. Prenikal mu do každej bunky a rozožieral ju zvnútra.

Zotmelo sa. Stratil pojem o čase. S námahou sa postavil, keď zacítil niečiu prítomnosť.

Šepkanie. Tentoraz v tom zhluku slov čosi zachytil: „Už si... spomínaš?“

Otočil sa. Vo dverách stál Adam.

Teličko rozožierala hniloba a z tváre žiarili oči.

Marek o krok ustúpil, narazil do písacieho stola.

„Teraz... budeš... trpieť... ty.“

Jeho hlas sprevádzalo šuchotanie lístia. Každým slovom bol o krok bližšie.

Marekov úsudok zatemnila hrôza. Bezhlavo šmátral po stole, čo by po ňom mohol hodiť.

„Ocko... neubližuj mame!“ šepot sa zmenil na kvílenie.

Adam si zjavne užíval jeho zdesenie a bolesť. „J-ja som nechcel...“

„Čuš!“

Prehnité prsty zovreli Marekove zápästie. Mykal sa, ale prízrak nepovolil. Dôsledky jeho konania ho predsa vždy minuli. Nepodvolí sa im teraz. Voľnou rukou nahmatol stolnú lampu. Potiahol, kábel vyletel zo steny.

Udrel. Zovretie povolilo. Na tvár mu vytryskla krv.

Udrel znova.

A znova. A znova.

Zastavil sa, až keď sa pevná hmota miešala s kašovitou. Lampa dopadla vedľa kôpky.

Dýchal ťažka. V hlave mal prázdno.

Do izby sa pomaly vplazila hmľa. Ovíjala sa okolo neho ako chápadlá chobotnice. On hľadel iba pred seba.

Stála tam. Jej nejasná silueta sa zhmotnila a on ju konečne uvidel.

Ale niečo nebolo v poriadku. Ne-

usmievala sa. Jej tvár hyzdil výraz, aký u nej nikdy nevidel.

V mihu oka sa ocitla pri ňom. Schmatla ho pod krk a pritlačila k podlahe ako prašivého psa.

„Pozri!“ zvraskla. „Pozri, čo si urobil!“

Hmľa sa pred nimi rozostúpila a odhalila to, čo ležalo na zemi.

Temné obrysy Marekovho strachu sa zhmotnili. Do tela mu prenikol chlad, úzkosť ochromila myseľ.

Zareval. Z najhlbšieho vnútra jeho duše sa dral na povrch žiaľ.

Tomáško.

Marek na pokraji vedomia ešte stihol zaregistrovať, ako sa Romanine bledé ruky posiate modrinami ovinuli okolo hmoty na zemi.

Potom sa všetko rozplynulo.

Ranné lúče osvetlili stopy blata vedúce do izby s vybratou doskou z podlahy. Uprostred, na kope lístia, ležal muž. Prázdne oči pripomínali vybité okná na starom dome. Z otvoreného hrdla mu stekali pramienky krvi. Maľovali listy dočervena a miešali sa s hmotou pod nimi.

Vnárili sa jeden do druhého. Vplyvom tepla a vlhkosti sa objavili prvé známky plesne. Spleť bielych vlákien a neskôr drobný pohyb hmyzu. Všetko neúnavne pracovalo. Potichu. Trpezlivo.

Rozoberalo, čo padlo a odumieralo.

LUCIA SORUNA

Je začínajúca spisovateľka, v Charone už jednu poviedku má (7. číslo), ale napísala ju pod rodným priezviskom Lukaščíková. Jej poviedky nájdeš aj v zbierke *Kúsok nádeje* a na *scifi.sk*, kde v súťaži Fantastická poviedka vyhrala v roku 2023 prvé miesto a v roku 2024 Cenu redakcie. Má rada výzvy typu Spooktober a Poviedky na počkanie, tie vždy nakopnú jej kreativitu a nápady a pomáhajú jej nevychádzať z cviku. V textoch uprednostňuje atmosféru a tajomno.

MRAZIVÝ HOROROVÝ ROMÁN

KEĎ SA TMA PRIBLÍŽI, NIET ÚNIKU

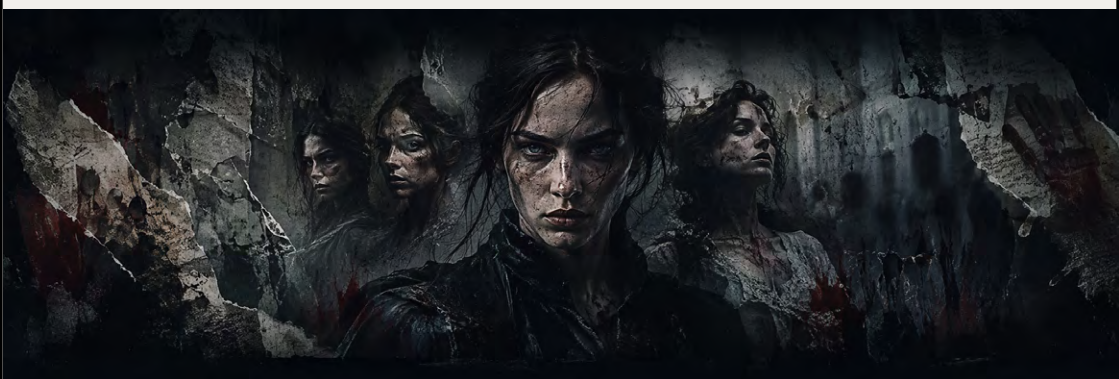
CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

ČLÁNOK

HOROR BEZ MUŽOV: POJEDNANIE O ŽENÁCH, KTORÉ CHCELI VYMAZAŤ A PONÍŽIŤ

ZDENKA KOLLÁROVÁ

Predpokladám, že dejiny hororu poznáte; prvé dielo, prvý film, prvý autor, režisér, scenárista... ale bolo to naozaj tak? Čo ak v horore, tak ako v inom umení (ale aj vede), boli ženy – autorky, režisérky, scenáristky – jednoducho vymazané?

Nedávno som čítala knihu *Príbeh umenia bez mužov* (*The Story of Art without Men*, 2022) a čuduj sa svete, zistilo sa, že mnohé obrazy predtým

pripisované maliarom v skutočnosti namalovali maliarky. Dokonca niektoré autorky z dejín jednoducho vyškrtli.

Čo ak sa čosi podobné dialo aj v horore? Rovno vám poviem, že áno!

Ako by teda vyzerali dejiny hororu bez mužov?

Gotická superstar

Horor je ideálny žáner na zatočenie

s predsudkami, vysporiadanie sa s nesp spravodlivosťou spoločnosti a ventillovanie hnevu. A verte mi, že ženy ho majú viac než dost.

Svoje o tom vedela aj Ann Radcliffe (1764 – 1823) – prvá autorka hororu, skutočná superstar a jedna z najlepšie zarábajúcich autoriek svojej doby. Pod jej rukami sa z gotiky stal najpopulárnejší žáner v Európe!

Sláva – poľná tráva, ako sa zvykne hovoriť, platilo v prípade Ann doneďavna takmer doslovne. História ju, žiaľ, ako mnohé iné ženy, akosi z kánonu žánra vynechala. Až v posled-

ných rokoch ju do literárneho kánonu začali vracat aj akademici z Cambridge. A ja pevne dúfam, že sa dostane aj k nám.

O Ann sa toho veľa nevie. Väčšinu života prežila v Londýne, bola hanblivá a nespooločenská. Ach, aký to kontrast k jej búrlivým románom! Ako dvadsaťtriročná sa vydala za Williama Radcliffea, novinára a majiteľa novín. Ten ju v písaní nesmierne podporoval. Pár zostal bezdetný.

Za svoje najznámejšie dielo *Záhady Udolphu* (1794) dostala honorár 500 libier, čo bolo v tých časoch viac ako slušné. (Pre porovnanie: Jane Austen dostala za slávnu *Pýchu a predsudok* takmer päťkrát menej o dve desaťročia neskôr.) Práve tento príbeh priniesol do hororu psychologické napätie, ale aj logické vysvetlenie nadprirodzených javov. A čo je najpodstatnejšie, vytvoril archetyp inteligentnej hrdinky, ktorá sa snaží uniknúť z labyrintu mužskej nadvlády na zámku Udolpho. Ann ukázala, že citlivosť nie je slabosť, ale druh vnútornej sily.

Vo svojich dielach však šla ešte ďalej a nebála sa ostro kritizovať svet, v ktorom muži ovládajú ženy cez peniaze a zákon. A hoci nebola aktivistkou, cez svoje diela hovorila ženám, že ich strach má racionálny základ v nesp spravodlivom systéme.

Literárna vedkyňa Carol Margaret Davison, ktorá sa podrobne venuje práve gotike, vysvetľuje, že gotický hrad/dom v ženských príbehoch

odzrkadľuje ženskú „ambivalentnú skúsenosť uväznenia a túžby po ochrane“ v rámci patriarchálnej rodiny a manželstva. Dodáva, že gotické diela žien musíme čítať aj v kontexte ženskej ekonomickej bezmocnosti. Práve preto ženy v príbehoch prenasledujúc tyranskí a majetnícki manžel-lia.

To vysvetľuje, prečo bola Ann taká populárna! Brilantne opísala realitu vtedajších žien. Hororom nebol hrad, ale britské a európske právo, ktoré robilo zo ženy legálny majetok muža.

A to už troška vysvetľuje aj to, prečo sa toľko vtedajších románov odohráva v domoch. Práve tam totiž trávili ženy väčšinu svojich životov. Bolo to tiež miesto, kde mnohé zomierali pri pôrode, dodáva Davison. „Ich ‚temné romány‘ skúmali a odhaľovali potenciálnu nočnú moru skrývajúcu sa pod povrchom stredostavovskej mantry o romanci/manželstve,“ vysvetľuje.

... každá žena v patriarcháte

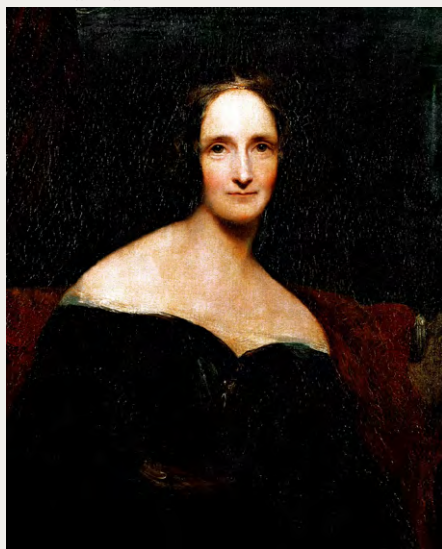
Ešte ďalej v odkaze o ženskom údele išla Mary Shelley (1797 – 1851) vo svojom *Frankensteinovi* (1818, bez uvedenia autorky, 1823 s uvedením, 1831 prepracované vydanie), ktorý prenáša zrod života do mužských rúk. Alebo je to úplne inak?

Osobne uprednostňujem pohľad z knihy o autorkách 19. storočia *Šialená žena v podkroví* (*The Madwoman in the Attic*, 1979) od literárnych kri-

tičiek Sandry Gilbert a Susan Gu-bar. Román *Frankenstein* vnímajú ako zakódovanú autobiografiu ženy v patriarcháte. A rezolútne odmietajú prometeovské čítanie – s čím absolútne súhlasím.

Monštrum je podľa nich samotná autorka, ale vlastne, každá žena. Monštrum totiž nielenže nespĺňa estetické kritériá, ale je aj príliš vzdelané, neposlušné a nahnevané. Tak ako autorka a mnohé z nás.

Monštrum sa učí o svete čítaním *Strateného raja* od Johna Milтона – teda príbehu o Adamovi, Eve a padlom anjelovi Luciferovi. Lenže s kým sa v tomto príbehu Monštrum sto-tožňuje? Mary cez Monštrum ukazuje, že byť ženou v tomto systéme znamená byť „narodený ako padlý“ – teda byť odsúdená vopred. A práve takto zapisuje Miltonov text.

A ešte čosi! V románe zomrú všetky ženské postavy a to rukou Victora Frankenstein! Mary odhaľuje, že v patriarcháte je ženskosť systematicky vymazávaná mužským egom a nahradzovaná technológiou. Žena môže byť len obeť alebo objekt.

Vlastne nemusíme chodiť ďaleko, stačí sa pozrieť do jej životopisu.

Mary nebola rečníčkou na barikádach ako jej matka Mary Wollstonecraft, autorka prelomového diela *Obrana práv žien*, napísala však jeden z najsilnejších feministických románov. Minimálne v jej časoch. (Mimochodom, svoju matku nepoznala, zomrela pri pôrode. Celý život však žila s jej odkazom, či už v dobrom, alebo v zlom.)

Ešte dodám, že čítať sa naučila z matkinho náhrobku a práve na tom mieste sa aj na začiatku tajne stretávala s vtedy ženatým básnikom Percyom Bysshe Shelley. Po samovražde jeho manželky sa vzali. Rozprávku so šťastným koncom však nečakajte. Išlo o búrlivý vzťah, v ktorom bolo často priveľa ľudí.

Frankenstein vymyslela v roku 1816 vo švajčiarskej vile Diodati. Príbeh jej napadol v rámci stávky s Shellym a Byronom o to, kto vymyslí najstrašidelnejší príbeh. Apropos, tu sa už dostávame k bodu, o ktorom hovorím hneď v úvode. V prípade Mary však nemohlo dôjsť k vymazaniu jej zásluhy, lenže uznať jej brilantnosť tiež niektorých (zámerne používam mužský rod) mrzelo. Patriarchát nikdy nespí, na-

šli sa totiž aj takí, čo práve Shellymu pripisovali spoluautorstvo na románe! Dôvodili tromi vydaniami a jeho editovaním v takej miere, že by mal byť vraj pripísaný na obálku.

Neverte tomu!

Vyvrátila to spisovateľka a poetka Fiona Sampson vo svojom článku o Mary z roku 2016. Mary príbeh napísala v čase Percyho záletov! A hoci ho editoval, ukázalo sa, že jeho zásahy boli minimálne. Takže áno, jeden z najlepších hororových príbehov napísala žena!

Kapustová víla

Viete kto natočil prvý hororový film? Nemyslím nejaké strašidelné obrázky, myslím príbeh s dejom, zápletkou a záverom. Ak odpovedáte žena, máte pravdu. Ide o režiséru Alice Guy-Blaché (1873 – 1968), ktorej meno sa do učebníc dostalo len nedávno.

Alice bola skutočnou priekopníčkou kinematografie. V roku 1896, vo veku 23 rokov, vytvorila jeden z prvých filmov s fiktívnym príbehom s názvom *Kapustová víla* (*La Fée aux Choux*). Príbeh je inšpirovaný francúzskou rozprávkou o tom, že diečatá sa rodia z ruží a chlapi z kapusty. A keďže francúzske rozprávky sú temné, je pochopiteľné, že film je v súčasnosti vnímaný ako predchodca telesného hororu. (Azda pre tie plačúce bábätká? Alebo bábiky?)

Vo svojej ďalšej tvorbe išla Alice ešte ďalej. Film *Faust* (1906) ponú-

kol jej vlastnú verziu známej legendy. Kým muži sa sústredili na predvádzanie trikov, ona obrátila pozornosť na postavu Margaréty. A ukázala, že skutočným „hororom“ pre ženu nie je diabol Mefistofeles, ale spoločenské odsúdenie a mužská nezodpovednosť, ktorá ju doženie k vražde dieťaťa.

To však nie je všetko. Alice využila triky s kamerou – dvojobraz a miznutie. A práve vo *Faustovi* experimentovala aj so zvukom. Obecenstvo desil hlas diabla a plač Margaréty! Ako to dokázala dvadsať rokov pred zvukovým filmom? Jednoducho! Využila chronofón. Do vopred nahratého zvuku herci otvárali pri natáčaní ústa, pri premietaní sa nahrávka pustila spolu s filmom.

V rokoch 1896 až 1907 pôsobila ako vedúca produkcie v spoločnosti Gaumont a neskôr si založila vlastné filmové štúdio Solax. Počas svojej kariéry sa ako režisérka, producentka alebo scenáristka podieľala na vzniku viac ako tisíc filmov.

A ak teraz čakáte, že jej za života skladali ovácie, a že bola vo všetkých učebniciach kinematografie, musím

vás sklamať. Ako to, že sa na ňu zabudlo? Keď jej bývalý šéf Léon Gaumont publikoval históriu svojej filmovej spoločnosti, Alice akosi vynechal. A to aj napriek tomu, že pre neho pracovala ako vedúca produkcie a vytvorila pre neho obrovské množstvo diel. A potom to už išlo! Keď sa písali ďalšie knihy, opierali sa o tú jeho alebo pripisovali zásluhu jej asistentom!

Alice dokonca o svojom živote napísala knihu (*The Autobiographical Notes of Alice Guy Blaché*), pretože ju šokovalo, že jej meno nikde nie je. Jej rukopis sa za jej života nikdy nedostal na papier. Vyšiel až v roku 1976, teda osem rokov po jej smrti. Až v posledných rokoch bol uznaný jej prínos pre kinematografiu. Konečne!

Slasher v divadle? Samozrejme!

Počuli ste už o žene, ktorú na javisku zavraždili viac ako desiatistkrát? (Niektoré zdroje hovoria dokonca o viac ako tridsiatich tisícoch.) Vola sa Paula Maxa, vlastným menom Marie-Thérèse Beau, (1892, niekde 1898 – 1970) a v divadle sa jej stalo všetko! Bola prvou a najťažšie pracujúcou „Scream Queen“. A myslím, že môžeme smelo povedať, že tento „titul“ vynašla.

Paula bola hviezdou parížskeho divadla Grand-Guignol, ktoré sa špecializovalo na realistické zobrazenie ľudskej krutosti, násilia, šialenstva a znetvorenia, od roku 1917 do roku 1933. Práve tu kdesi možno hľadať zá-

klady slasheru. Na javisku tiekla krv – umelá, bodalo sa nožmi – so zasúvacou čepeľou, odlupovala sa koža – špeciálne náplaste s červenou vnútornou stranou, vypichovali sa oči – gumené, znásilňovalo sa – špeciálna choreografia.

Repertoár jej divadelných vražd bol nekonečný. Len na ochutnávku: zvalcoval ju parný valec, vypitvali ju, stiahli z kože, uvarili v hrnci, oskalpovali, upálili, stáli, rozštvrtili... Vrcholom jej vystúpení však bolo, podržte sa, rozložiť sa a zhnúť! Predviedla to vo viac ako dvesto predstaveniach.

Divadlo zamestnávalo pri každom predstavení lekárov. Samozrejme, nie pre Paulu, ale pre obecenstvo.

Kľúčom k realistickému zážitku bol krik. Paulin nezameniteľný jakot.

Svojho času ju volali „Sarah Bernhardt z uličky Chaptal“ či „najviac vraždená žena na svete“. Okrem dosiek, ktoré znamenajú svet, účinkovala aj v niekoľkých filmoch, kde zomrela viac ako tristo päťdesiatkrát! Režiséri milovali jej vypúlené oči, prehnané gestá a nemé výkriky hrôzy.

Hoci prenikla aj do filmu, divadlo bolo jej osudom. Prečo? „V kine máte sériu obrazov. Všetko sa deje veľmi rýchlo. Ale vidieť ľudí z mäsa a kostí trpieť a umierať v pomalom tempe, ktoré si vyžaduje živé vystúpenie, to je oveľa efektívnejšie. Je to úplne iná vec,“ napísala Paula vo svojich pamätiach.

K filmu však odskakovala pravidelne. Okrem hororu milovala aj bulvárne komédie. V roku 1933 založila a viedla

„Divadlo neresti a cnosti“ (Théâtre du Vice et de la Vertu).

Ako to, že sa na ňu zabudlo? Nuž, divadelné predstavenia vymenil film. A vo filme hrávala väčšinou vedľajšie dramaticky umierajúce postavy. Paulu pre svet znovuobjavil až film *Najviac zavraždená žena na svete* (*La Femme la plus assassinée du monde*, 2018), ktorý pre Netflix režíroval Franck Ribière. Ten ju mimochodom označil za prvú „Final Girl“.

Písala to žena, to musí byť romantika

Román *Rebeka* (1938) pozná azda každá a aj každý. Mladá žena v dokonalom dome, čo ukrýva tajomstvá patriarchálneho násillia. Druhú pani de Winter, ktorá nemá v knihe meno, máta príznak dokonalej – hoci vraj už mŕtvej – manželky.

Daphne du Maurier (1907 – 1989) v temnom príbehu identifikovala najhlbšie obavy ženy – pociť, že nikdy

nebude dosť dobrá pre svet, v ktorom žije. Zaujímavé je, že kým hlavná a pokorná hrdinka ostáva bez mena, Rebeka síce meno má, no je mŕtva. Ženská neposlušnosť sa proste trestá.

Román sa dá čítať aj ako výpoveď autorky – ženy, ktorá nezapadala do „tradičných“ predstáv – o sebe. Na jednej strane tu máme divokú, krásnu a neskrotiteľnú Rebeku, na druhej poddajnú hrdinku bez mena. Jednou z nich bola Daphne vo svojej podstate, druhou mala byť. Daphne vyrástla v umeleckej rodine, najradšej tvorila v Cornwalle a izolácii. Práve táto jej túžba narážala na ideál tradičného manželstva a rodové očakávania. A tak písala.

Za zmienku stojí aj jej poviedka *Vtáky* (1952), ktorú nesfilmoval nikto iný ako Alfred Hitchcock. Ten ju poňal viac ako vonkajšiu hrozbu, kým pôvodný text je skôr rozbor rozpadu patriarchálneho usporiadania spoločnosti. Príroda – cez vtáky – rebeluje, odmieta byť naďalej podriadená mužom. Príbeh končí absolútnym zlyhaním archetypu muža – ochrancu. A potom je tu druhá rovina. Psychologickejšia. Vtáky sú metaforou na veci o nás a v nás, ktoré si nechceme alebo nemôžeme pripustiť. Lenže nakoniec na nás zaútočia.

A takýchto „vecí“ mala Daphne viac ako dosť. Sama ich označovala ako „benátske tendencie“ – inými slovami, bola bisexuálna. Počas dospievania si vytvorila mužské alter ego s menom

Eric Avon. Nazývala ho „chlapcom v krabici“, kam ho (takmer) dokonale ukryla pred svetom. Lenže práve on bol zdrojom jej tvorivej sily, ktorú spoločnosť odmietať uznáť.

Literárna vedkyňa Marta Miquel-Baldellou vysvetľuje, že v poviedke *Vtáky* nie je monštrum nadprirodzená bytosť, ale samotná identita, ktorá je rozpoltená medzi spoločenským očakávaním a vnútornou pravdou. „Jej gotika je vyjadrením túžby chlapca zamknutého v krabici, ktorý sa cez násilné obrazy (ako sú vtáky) snaží rozbiť steny svojho domáceho väzenia,“ tvrdí.

Lenže, a budem sa opakovať, dostala Daphne uznanie, ktoré si zaslúži? Ak odpovedáte nie, máte, žiaľ, pravdu. V čase jej života bola nesprávne zaškatuľkovaná ako autorka romantických románov. Majú jej knihy niečo spoločné s romantikou? Na deväťdesiatdeväť percent nie! Tvorila predsa temné psychologické horory.

Čarodejníca z Domu na kopci

Písala Shirley Jackson (1916 – 1965) horory alebo autobiografie? O čom je vlastne kniha *The Haunting of Hill House* (1959), ktorý vyšiel v čestine ako *Dŭm na kopci* (2022)?

Shirley bola úspešná spisovateľka, písaním si slušne zarábala, vlastne jej príjmy mnohonásobne prevýšili výplatu jej protežovaného muža, literárneho kritika Stanleyho Edgara Hymana. Lenže čo z toho? Nič, rodinné

financie spravoval neverný manžel, ktorý jej nielenže vydeľoval vreckové, ale vyžadoval aj teplé večere a dokonalú domácnosť.

Navonok sa Shirley tvárila ako perfektná gazdinká. Popri beletrii písala pre magazíny, a ak tipujete, že o domácnosti, trafili ste. Jednoducho udržovala status quo päťdesiatych rokov a ventilovala sa v horore.

Dá sa to dlhodobo vydržať? Bez ujmy na zdraví nie.

Dobehlo to aj Shirley. Pre zdravotné problémy sa stala väzenkyňou vo vlastnom dome – v navonok dokonalnej domácnosti. Kdesi v tom čase napísala aj slávny príbeh o strašidelnom dome. O čom je?

Hlavná hrdinka Eleanor po rokoch starostlivosti o matku prijme pozvanie do domu, v ktorom straší. Nebudem prezrádzať viac, oplatí sa prečítať. Tragédia spočíva podľa literárnej teoretičky Roberty Rubenstein v tom, že „v patriarchálnom svete nemá žena žiadne vlastné miesto, a preto sa musí stať súčasťou miesta, ktoré ju ničí.“ A k tomu jej nepomáhajú ani jej predchodkyne, v prípade Eleanor – jej vlastná matka.

Tu sa patrí spomenúť, že Shirley je jedna z najnedocenejších spisovateľiek minulého storočia.

Prečo? Dôvodov je viacero. Shirley preslávila poviedka *Lotéria*, no zároveň vrhla taký tieň na jej ďalšiu tvorbu, že tá ostala takmer nepovšimnutá. Pričasto bol v popredí jej záletnícky

manžel ako literárny kritik. A ona bola vnímaná ako frustrovaná žena v domácnosti, trpiaca manželkou a oddaná matka štyroch detí. Alebo – naopak – dostávala prím jej temnejšia stránka. Shirley totiž o sebe tvrdila, že je čarodejnica (waw!).

No a potom tu je fakt, že akosi mizla svoju dobu. V časoch, keď ideálom pre ženy mala byť „šťastná americká gazdinka“, písala o psychických problémoch a nočných morách žien, ktorým táto rola nevyhovovala.

Kráľovná A-čkových filmov

O tom, aké škodlivé sú nálepky, vedela svoje aj Ida Lupino (1918 – 1995). Dúfam, že svet si ju bude pamätať ako režisérku psychologického hororu *Stopár* (*The Hitchhiker*, 1953) a prvú ženu, čo natočila epizódu seriálu *The*

Twilight Zone – The Masks (1964). Vlastne, Ida bola jediná režisérka prvej série!

Ida začala svoju kariéru v Hollywoode 30. rokov minulého storočia ako herečka. Bola známa svojím reptaním na zle napísané hrdinky. Na revanš si vyslúžila nálepku „kráľovnej B-čko-vých filmov“. Tak či tak ako režisérka patrila do prvej ligy a svojou prácou otvorila dvere mnohým ďalším filmárkam. Jej cesta k réžii nebola priamociara. Rozhodla náhoda!

So svojím druhým manželom založila nezávislú produkčnú spoločnosť The Filmmakers (1948). Keď režisér filmu *Nechcená* (*Not Wanted*, 1949) dostal infarkt, neostalo jej nič iné ako postaviť sa za kameru. Stala sa tak druhou ženou prijatou do Directors Guild of America! Bola tam od roku 1950 do roku 1971, v tých časoch bola aj jedinou aktívnou režisérkou. (Mimochodom, prvou bola Dorothy Arzner, ktorá umožnila hercom voľný pohyb, keď vynašla mikrofón na tyči.)

Ida nakrútila sedem celovečerných filmov. Nebála sa na plátne otvoriť aj tabuizované témy ako znásilnenie, detská obrna či bigamia.

Jej azda najznámejším filmom je už spomenutý *Stopár*. Príbeh vychádza zo skutočných udalostí. Inšpiráciou pre ňu bolo stretnutie s dvomi mužmi, ktorých sériový vrah Billy Cook počas svojho vyčítania prinútil, aby ho viezli cez púšť do Mexika. Ida film situovala rovnako ako v skutočnosti

– do nehostinnej púšte medzi Spojenými štátmi a Mexikom. Hoci kvôli vtedajším pravidlám musela niektoré skutočnosti z filmu vynechať, mnohé sa doň dostali. Napríklad oko, ktoré nikdy nespí! (Mimochodom, Billy Cook bol za svoje činy popravený v plynovej komore v roku 1952, len rok pred premiérou filmu.)

Film nevyužíva typické hororové lakačky. Ida však zobrazila krutosť vraha s takou chladnou precíznosťou, že snímka dodnes pôsobí klaustrofobicky a hrozivo.

Ako to, že sa o tejto žene vedelo donedávna tak málo?

Napriek tomu, že Ida dodržiavala nepísané zákony toho, ako má žena vyzerat' – nosila vždy šaty a mejkap – patriarchálny Hollywood dráždila. Možno aj preto, že si nechávala hovoriť „matka“ a mužom nedávala priame príkazy, ale ich prosila, aby niečo pre matku urobili. Diabolské!

Napln ju rehabilitovala až kniha *Zabudnutá autorka Ida Lupino* (2024) od Alexandry Seros, ktorá napln odkryva jej nedocenený prínos pre film a horor.

Feministické Psycho

Na záver si dajme ešte príklad z nedávnej minulosti, ktorý dokonale ilustruje inovatívnosť, ktorú ženy prinášajú do hororu. A jej až pričasté nepochopenie v reálnom čase.

„Nerobím feministické filmy v tom zmysle, že nerobím nič ideologické.

Zistila som však, že ženy moje filmy chápu lepšie. Ženy a gayovia. Možno preto, že sa nimi cítia menej ohrození, alebo lepšie vidia, čo sa snažím povedať,“ povedala v rozhovore pre denník *The Washington Post* v apríli 2006 režisérka Mary Harron (1953 –). Asi už viete, že ďalšie riadky budú patriť jej filmu *Americké psycho* (*American Psycho*, 2000), ktorý ešte ani nebol na svete a už rozpútal inferno!

Film vychádza z románu Breta Eastona Ellisa z roku 1991, ktorý v čase svojho vydania spôsobil škandál. Bol príliš explicitný.

A tu sa dostávame k ďalšiemu dôsledku patriarchálnej opresie. Keď prestane tlak zo strany mužov, utláčame sa navzájom. (Češť výnimkám.) Keď Mary kývla na natáčanie knižnej adaptácie, čelila silnej vlne nevôle, predsudkov a protestov – najmä z rád feministiek. Tie film vopred odsúdili ako „ohavnú mizogýnnu fantáziu“. Medzi inými aj ikonická Gloria

Steinem! Ľudia si skrátka mysleli, že Mary chystá povrchný, mizogýnnny slasher.

Na filme pracovala Mary spolu so scenáristkou Guinevere Turner, pre hlavnú rolu Patricka Batemana si vybrali vtedy menej známeho herca Christiana Balea. Lenže o túto postavu znenazdajky prejavil záujem Leonardo DiCaprio. Ten bol v tom čase (po úspechu filmu *Titanic* z roku 1997) už obrovská hviezda. Štúdio mu ponúklo astronomický honorár 25 miliónov dolárov – viac ako bol celý rozpočet filmu.

Mary sa nechala počuť, že je to „hrozný nápad“. Bateman mal byť nenápadný, vo filme si ho totiž neustále mylí s niekým iným. „Ako by si niekto pomýlil DiCapria?“ upozorňovala. A nielen to, príchod hviezdy takéhoto formátu by zmenil jej režisérsky zámer. Preto nesúhlasila so zmenou herca. Udalosti nabrali rýchly spád – štúdio ju odvolalo z natáčania a nahradilo režisérom Oliverom Stoneom.

V tomto momente zasiahla Gloria Steinem, ktorá od začiatku brojila proti filmu, no po príchode DiCapria zostrila. „Prosím, prosím, nerob to tým dievčatám. Oči všetkých 13-ročných dievčat sa upierajú na teba a ty nemôžeš hrať muža, ktorý mučí a zabíja ženy,“ apelovala na Leonarda. A ten, čuduj sa svete, cukol. Potom si to rozmyslel aj Stone.

Výsledok? Mary mala späť svoj film a herca. Našťastie! Pretože sa jej po-

darilo natočiť ostrú feministickú satiru mužskej márnivosti a chamtivosti.

Film bol však naplno rehabilitovaný až nedávno. Obe autorky sa dlhodoobo stretávali s odsúdením. Guinevere sa nedávno nechala počuť, že aj po štrnástich rokoch od uvedenia k nej prichádzali ženy, ktoré si ho konečne pozreli, a prekvapene jej hovorili, že zistili, že je to naozaj feministický film!

Prečo? Film totiž ponúka „female gaze“. Na zločiny sa pozeráme pohľadom obetí, nie Batemana. Najhoršie činy ostávajú mimo záber. Pri vražedných scénach film citlivo ukazuje zraniteľnosť, skrývaný strach a paniku obetí. A naopak Batemana zobrazuje ako patetického, neistého lúzra. Toto je úplne iná perspektíva!

Takto by som mohla pokračovať desiatkami ďalších autoriek, kníh a filmov – napríklad aj od samotnej Mary Harron. Z článku by tak bola skôr novela!

Tak len pre poriadok, aby sa nezabudlo, spomeniem aspoň niektoré mená.

Ako prvá Musidora, ktorá vo svojich filmoch (sama aj režírovala) hrala postavu v čiernom priliehavom trikote, ktorá

vraždila, lúpila a mučila bez štipky ľútosti. Dorothy Davenport Reid – tú zas zaškatuľkovali ako režisérku sociálnych a výchovných drám! Alebo Alla Nazimova a jej gotické hrdinky.

A čo francúzska režisérka Julia Ducournau (1983 –) a jej *Raw* (2016)? Práve ona „šialenú ženu z podkrovia“ definitívne oslobodila, keď z nej urobila monštrum, ktoré sa

už neskrýva, ale bojuje. Jej ďalší film, *Titane* (2021), tento koncept „neospravedlňujúceho sa monštra“ posúva ešte ďalej...

K a ž d o - pádne, ženy horor zásadne formovali a myslím, že je načas, aby za to dostali aj patričné uznanie!

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

POVIEDKA

Masová vrahynä

ANDREA FARKAŠOVÁ

ilustroval: Zdeněk Svoboda

I
1

Sedela na drevenej lavici a zhlboka dýchala. Snažila sa nepočúvať vzdychy za stenou, výkriky bolesti a škrabot nechťov. Ten škrabot ju rozčuloval najväčšmi. Pripomínal, ako rýchlo sa blížil jej čas.

Všimla si, že sa jej roztvoril župan. Mala pod ním zhúžvané, spotené tričko s veľkým výstrihom, dala si ho náročky. Bolo zo vzdušnej látky, teda príjemné, pohodlné a pot na ňom rýchlo vysychal. Dolu nemala nič, ani nohavičky.

Otravný zvuk nechťov ju poháňal ďalej. Nedokázala obsedieť. Vstala a obišla chodbu po dĺžke. Po šírke. Dĺžke. Znovu. Ozval sa bolestivý výkrik, nasledoval ďalší, vyšší, ešte je-

den, hrubší. Ženy sa pretekali vo výkrikoch, stonoch, hlasy stúpali v disharmonickom triu, vlasy jej vstávali dupkom.

Miesto zhrozenia sa jej po tvári rozlieval úsmev. Premýšľala, akého prekvapenia sa ženy dočkajú, aké významania si vyslúžia. Vykompenzujú bolesť, trápenie, vyčerpanie.

Cítila, že sa k nim čoskoro pridá. Krč stiahol brucho, ohol chrbát, nohy ledva uniesli jej váhu. Zataľa zuby, na čelo jej vyrazil pot. Chcela zatlačiť ostrú bolesť, akoby jej systematicky bodali do brucha. Oprela sa o stenu, bála sa, že jej vypadnú oči z jamôk – matka často používala toto strašenie v detstve.

Krč prešiel, rozbehla sa na záchod. Ledva dosadla, uvedomila si chybu.

Kto jej pomôže vstať? Predýchala ďalšie kŕče, bezmocne, rytmicky udierala do steny. So zaťatými zubami sa ťažko kričíc.

Ani nevedela ako, kedy, zrazu ju dvíhali niečie ruky, ukladali na lôžko, nohy uchytili do strmeňov. Teraz bola ona tá za dverami, tá s nechtami. Nespoznávala vlastný hlas zavíjajúci bolesťou.

„Zavrite oči a tlačte!“ ozvalo sa spoza nej. Chcela vidieť! Dialo sa tak prvýkrát. Zmrštená tvár, stekajúci pot jej v tom bránil. Keď po dlhých, muživých minútach nadvihla viečka, na bruchu zbadala modré, mazľavé teličko. Nehýbalo sa. Zachveli sa nozdry. Osoby v miestnosti ustrnuli.

Prestala sa opierať a oboma rukami si to ružovejúce čudo pritiahla na hrudník, aby nezavadzalo. Privoňala k omamnému pachu, ohmatala ruky, nôžky. Dieťa sa pomrivilo, našpúlilo ústočká. Tá menej dôležitá úloha bola splnená. Na rade bola oveľa dôležitejšia.

Zadávala sa medzi roztrasené nohy, belostné stehná a krvavé škvrny. Čakala, kedy telo napovie, čo ďalej, a s ňou čakala každá osoba v miestnosti, lekár, sestry, študenti, študentky. Zatajovali dych.

Bruchom prešiel kŕč, ťahal sa k stehnám, nohy ohol v kolenách. Zatlala zuby, aby utlmila výkrik a nevyrušila dieťa. Prisalo sa k prsiam a hltavo pilo. Ochranným gestom zastavila lekára a sestry. Chcela to spraviť sama.

Pozrela medzi prevísajúce cípy župana ťažkého od plodovej vody, potu a krvi. Preložila si dieťa a ruku vsunula medzi stehná. Už čoskoro.

Cítila, ako sa pomedzi pysky vagíny vysúva na dotyk tvrdý, ostrý roh. Nahmatala bočnú hranu a potiahla. Konečne.

Do rúk jej vyklzla krvavá, vlhká obálka. Víťazoslávne ju zodvihla do vzduchu, aby presvedčila a uspokojila prítomných. Ozval sa potlesk, výskanie, gratulácie. Niektó jej obálku zobral z rúk. Koniec.

Mohla sa pohodlne oprieť a slastne privrieť oči.

Ruch vókol pokračoval, privádzali ďalšie ženy, výkriky sa rozliehali miestnosťou. Pre ňu to už nemalo význam. S dieťaťom v náruči zaspala.

2

Dievčatko oddychovalo na prsiach. Jednu rúčku malo pod bradou, druhú roztvárало a ukazovalo drobné prstíky. Nemohla uveriť existencii toho neznámeho tvora. Zdalo sa jej také cudzie, nové. Snové a iluzórne. Náhle. V hrudníku jej prebiehal zmätok, víchor krútil emócie ako koleso šťastia. Snažila sa upokojiť, nechať búрку doznieť, vytvárať si vzťah k novému človeku na planéte.

Kto si? Ako sa voláš? Aká si?

Čo ti je súdené? Kým sa staneš?

Pretvoríš svet? Zmeníš mój?

Bol to jej malý zázrak. Neuveriteľný. Čo je významnejšie, o chvíľu sa

dozvie, kto to vyšiel z jej zdanlivo nemohúceho lona.

Obrátila hlavu k plačúcej žene vedľa na posteli. Znovu a znovu si čítala hárok papiera. Mávala ním, akoby presviedčala len ostatných. „Som taká šťastná, vieš?“ Vyfúkala si nos do vreckovky. Oči červené, tvár rozžiarenú. „Rodičia vraveli, že sa také veci nestávajú ľuďom ako sme my, ale stať sa môže hocičo. Tu to je, čierne na bielom. Ja som to porodila. Mój syn sa stane slávnym. Bude uznávaným architektom. Píše sa to tu!“ Strkala jej hárok pred oči, odťahovala ho a znovu ním mávala. Nadšene čítala útržky z listu, ktorý porodila spolu so štvorkilovým chlapčekom. Originálne reliéfy na mohutných originálnejších stavbách. Svet mu padne k nohám.

List zaručoval ženinmu synovi miesto na najprestížnejších školách, prístup v rukavičkách, ochranu najvyšších autorít. Sama žena však pochádzala z chudobného prostredia nižšej pracujúcej vrstvy. Z predmestia preskočí niekoľko priechov do luxusných bytov a prepychových apartmánov.

Čítanie ešte nedokončila, už ju presúvali s kolískou s nevedomým, chrapkajúcim bábätkom do inej izby. Lepšej izby na oddelení pre vyvolených.

„Ech,“ hodila rukou žena sprava. Posteľ zavrzgala, keď sa nahla po krabicový džús. „Keby nebolo takých ako my, obyčajných robotníkov, kto by

pracoval na stavbách, čo vedú k tým vysnívaným monumentom? Na tých sa nemyslí, hm?“ Dvihla do výšky svoj list. Zatiaľ posteľ naľavo obsadzovala nová príchodzia. „Ja budem mať o zábavu postarané, narodil sa mi skrachovaný humorista.“ List pristál na plechovej skrinke. „Nedbajte na prívlastky, ja mám vraj večného študenta!“ zdôverovala sa nová matka. Ešte ani tašky nezložila pod posteľ, už si prisúvala kolísku, aby nadojčila budúceho knihomoľa.

Matka humoristu, kostnatá žena so sympatickou tvárou, nadvihla obočie. „Čo vy?“ žmurkla. S príchodjou na ňu s očakávaním uprelí zrak.

Usmiala sa. Dievčatko sa pomrviolo, odvrátilo hlávku, akoby sa o svojom osude odmietalo baviť s cudzími. Ešte nevedela. List čakal na otvorenie.

Zatiaľ sa sústredila na novú priateľku. Dcéru.

3

Prebudili ju sestry a lekári. Slávnostne sa postavili okolo jej posteľe. Aj matky z tých vedľajších nastražili uši, nálada povznesená, vzduch iskril očakávaním. Najstarší lekár k nej pomaly pristúpil. Dievčatko uložila do postieľky, napravila si župan, nadýchla sa a prebrala teraz už očistenú obálku z rúk prednostu kliniky. Zúčastňoval sa väčšiny otvárania listov, veď sa mu v nemocnici rodili najslávnejšie osobnosti.

Ťažko prehltnú guču v hrdle. Matka ju na tento okamih pripravovala celých deväť mesiacov. Prisne, dôsledne a vytrvalo opakovala, ako sa tváriť, správať, otvoriť obálku, modliť sa za najlepšie možnosti a nikdy, za žiadnych okolností nedať na tvári poznať pravé emócie. Sklamanie, ak porodí žobráka s osudom natahovať ruky pred ľuďmi. Znechutenie, ak to bude povalač zneužívajúci dobrotu rodičov, nedajbože starých rodičov. Odpor, ak sa narodí zlodej, záškolák. Radosť, ak spraví list z dieťaťa slávneho herca, bohatú obchodníčku, uznávaného vzdelanca či budúcu prezidentku. Všetky pocity má prijať s gráciou hodnou kráľovnej. Jej matka očakávala najvyššie pocity. Vnuk či vnučka budú istotne „Niekým“, prízvukovala, aby sa želanie pretlačilo do listu formujúceho sa v jej bruchu.

Ruky sa jej triasli, keď pretrhla obálku. Vytiahla žiarivo biely hárok papiera, no nevládala ho prečítať hneď, písmenká sa jej zlievali. Zahlnala slzy. Matka humoristu nastrčila vreckovku.

Oči jej skákali zo slova na slovo. V rýchlom slede prebehla riadky, odstavce, stránku. Nedávalo jej to zmysel. Obrátila list, ani tam sa žiadneho vysvetlenia nedočkala. Vrátila sa ku krátkemu textu, ktorý oznamoval, kým sa jej vysnívaná dcéra stane.

Čím sa nezmazateľne zapíše do histórie ľudstva.

Kolóna v izbe sa netrpezlivo pomr-

vila. Začula odkašliavanie, nesúhlasné mrmľanie, prešľapovanie. Riadky mala nahlas vypustiť do sveta.

Zbledla, keď ju uderil význam toho, čo čítala. Vstala, prikrývky popadali na zem, hmatkala po pohári vody. Pohýbala prstami na rukách, niečo chýbalo. List. Kam sa podel? Zmätene sa obracala, nepostrehla, že mrmot sa v miestnosti menil na hluk, šepot preťali zdesené výkriky. List putoval z ruky do ruky. Nieкто ju pevne chytil za ramennú a stiahol na posteľ. Dobrodincom bola matka skrachovaného humoristu. Zmizli jej vrásky z očí, tvár odrážala hlboký smútok a ešte niečo. Strach.

Staršiemu lekárovi vypadol list z rúk, náhle sa zapotácal, až k nemu priskočili sestričky. Prednosta s odporom chytil list medzi palec a ukazovák. Akoby to bol toxický odpad.

„Máte tu vrahyňu, kriste ježiši. Odvezte to preč! Počujete?!“ „Má na rukách krv...“ „Toľko krvi som v živote nevidela a to som sestra!“ dostala jedna zo sestier záchvat. Ľudia pobehovali dnu a von, prekrikovali sa, narážali, potkýnali sa.

Sedela, akoby sa jej to netýkalo. Plecia ovisli, vlasy zakryli tvár. Zmätok v hrudníku naberal na intenzite, zahmlieval jej vedomie, chvíľami prestávala rozlišovať, kde je, kto je. Ako sa pozrie vlastnej matke do očí? Vkladala do dcéry a vnučky toľko nádeje. Učila, radila, pripravovala. V mysli sa jej vynoril obraz, ako sa zrieka dcéry a vrahyne.

Hluk prebudil dieťa v postieľke. Plač sa šírila ako prílivová vlna. Nik nereagoval.

Len ona. Až ju to prekvapilo, ako sa ťahavý zvuk decka dotkol nervov a rozvibroval celú ich sústavu. Pozrela na drobnú zvrastenú tvár, rozďavené bezzubé ústočky, ruky zaťaté v päst a mätúce sa telíčko, ktoré vytlačila z útrobov, aby odtiaľ vytrhlo minulosť, pretvorilo prítomnosť a zničilo budúcnosť.

4

„Narodila sa masová vrahyňa. Najkrvavejšia za posledných niekoľko desaťročí. Poznať ju majú naprieč kontinentami,“ začínal list.

Ruch sa menil každou tikajúcou minútou. V rukách sa jej ocitlo niekoľko hárkov papiera. Všimla si hlavíčku psychiatrickej liečebne, inde návrh na vzdanie sa dieťaťa, papier na inštitúciami garantovanú ochranu, vysvetlenie možností adopcie... Zosúchli sa na zem.

Staršia zdravotná sestra jej balila veci do igelitových tašiek. „Presuniete sa,“ zašepkala a odtiahla sa čo najďalej od revúceho decka. Doteraz personál promptne reagoval na potreby dieťaťa, teraz naň hľadeli s odporom, obavami, nik sa nepriblížil.

„Musíte sa presunúť, dvihnite sa,“ pohanaľi ju. „Vybavujeme pobyt v jednom z najvychýrenejších sanatórií.“

Po lekároch ani chýru ani slychu. Vo dverách dohliadala vrchná sestra

na potrebné úkony. Obe matky k nej sedeli odvrátené chrbtom a mlčali. Zosmutnela, cítila sa opustená.

Nevedela sa ani obliecť, len sa omámene prizerala, ako jej končatiny miznú v akýchsi háboch. Toto si so sebou priniesla, začudovala sa. „Oblečte to decko,“ prízvukovala vrchná sestra rázne.

To decko.

Prebrala sa. Zdrevenenými rukami prezliekala drobné telíčko, ktoré sa neprestávalo metať v srdcovúcom reve. Cítilo? Prezliekala odporného vraha? Chytala ho za ruky, ktorými pripraví o život desiatky ľudí? Stovky, tisícky? Koľko?

To decko.

Pridala čiapku, bundičku, hrubé ponožky. Netušila, kam sa presunú, ako a kde skončia.

Kráčala obšúpená sestrami, na chrbte cítila pohľady žien zo všetkých izieb, ktoré míňali. Zvedavé, zhrozené, s rukami na ústach, znechutené, odsudzujúce. Cítila strach, zdesenie, hrôzu aj pôžitok. Snažili sa zachytiť pohľad matky netvora, popásť sa obľudou v prenosnom vajíčku. Správa sa šírila rýchlosťou blesku. Postačí moment a opustí oddelenie, nemocnicu, vysielaciu. Haló, narodil sa netvor. Konečne zaujímavé titulky. Neónové, hučiace, vzrušené. Telefóny zvonili, policajná eskorta je na ceste.

Zastali pri oddelení sestier. Niektoré sa chvatne obliekali. Jej sprievodkyňa. Vrchná sestra sa pred ňou týčila

ako výkričník za končiacim životopisom. Viac nie je žiadaná.

Bez slova ju pozorovala. Kým nedorazia strážnici, muži v uniformách, plášťoch, výskumníci. Má aj ona strach? Chráni svoje oddelenie?

Stala sa bezvýznamná, odvrhnutá. Bola sama a poddávala sa.

5

Sklonila hlavu ešte nižšie. Najradšej by sa skrútila do kľbka a prepadla pod zem. Ako zaujať postoj k tomu, čo sa dialo? Kížala sa po šmykľavke a nezládala meniť smer. Bola unášaná životom bez možnosti zasiahnuť. Topila sa. Áno, najradšej by sa utopila v slzách. Stlačila vypínač na televízore, veď sa pomýlil. Hral program, ktorý sa jej nepáčil. Stačilo by poprieť, čo sa stalo, nie? Poprieť život.

Na „to decko“ padali slzy. Kvapkali do jeho vrieskajúcich, plačom sa zadúšajúcich ústočiek. Nevedelo sa nadýchnuť, modrela mu tvár. Intuícia jej popohnala stuhnuté údy. Vytiahla dieťa z vajíčka a pritísila k hrudníku, že ho nadojčí. Neboli k tomu matky určené? Nech už to boli matky robotníkov, humoristiek, študentov, politických... šialencov a vrahyň? Automaticky rozopínala pod svetlom košelu.

„Nebuďte nechutná. Prestaňte a odložte to späť do vajíčka,“ rozkázala vrchná sestra.

To?

Otvorila ústa, že namietne, no zaklapla ich naprázdno.

To. V rukách drží „to“!

Plač bol neznesiteľný. Poobzerala sa, nik naň nedbal. Veď je to „to“!

Zovrela pery. Pritisla si „to“ pevnejšie k sebe a bez slova vykročila k sklenným dverám.

„Vráťte sa,“ skríkla prekvapená vrchná.

Kráčala.

„Späť!“ dvíhala hlas.

Šúchala papučami. Zabudla na to-pánky.

„Robíte obrovskú chybu!“ sčervenela vrchná. Obrátili sa k nej ostatné sestry.

Papuče musia stačiť.

„Budete ľutovať!“ panikárili.

Dlaňou rozrazila dvere.

„Máte poslednú šancu!“

Stlačila tlačidlo výťahu a čakala. V ústach pocítila krv z rozhrzyenej pery.

Pribehli mladé zdravotné sestričky, šialene rozhadzovali rukami a vykrikovali. Pred tvárou jej mávali papiermi. Zbytočne. Tupo hľadela na dvere výťahu. V odraze zbadala blížiacu sa hroziťanskú postavu vrchnej.

Nastúpila. Dvere výťahu stlmili hysterický krik.

Nastalo hrobové ticho. Z útrobov sa jej vydral zúfaly vzlyk. Opatrne si „to“ priložila k bolestivým prsníkom. Okamžite sa prisalo a hltavo pilo.

Výťah zastal, tak stlačila iné poschodie. A iné. Druhé. Tretie. Ďalšie.

Klesala a stúpala, menila poschodia, neprítomne ťukala do čísel. Kým sa „to“ neupokojilo, nenasýtilo, nezaspalo.

Opatrne dieťa vložila do vajíčka, zohla sa a pripútala. Keď vystúpila, žiarivá sála ju oslepila. Svetlá ako by na ňu ukazovali. Pozrite sa, kráča vinná, vinná, vinná. Kráča k východu, zastavte ju, zabráňte jej!

Honosné vchodové dvere jej pripomenuli dávny včerajšok, dávnejší než dávny, keď vchádzala do budovy s ružovými lícami, úsmevom a očakávaním, dlane na vypuklom bruchu. Klamlivá nádej. Tú ženu nepoznávala.

Čo má, preboha, robiť?

Zo všetkých strán sa k nej blížili uniformovaní muži. Zrýchlila krok, cez východ sa prehnala ako víchor. Priamo na konci cesty stála zastávka autobusu. Maják vyslobodenia. Autobus sa práve chystal zatvoriť dvere. Stihla to len o vlások.

Muži zastali, tvrdo sa jej zahľadeli do tváre. Nepohli ani brvou. Zacítila uspokojenie.

Rýchlo prešlo. Mala to vedieť. Pristúpili k nej iní, zľava aj sprava.

„Pôjdete s nami.“

Sklonila hlavu a prikývla. Nemala na výber.

Výber padol na ňu.

No nemohla inak. Skúsila šťastie a vyskočila spoza zatvárajúcich sa dverí.

6

Prestala sa báť. Pokiaľ cítite istotu, strach stratí miesto. A isté bolo, že uniformované tváre boli všade.

Na zastávke, odkiaľ tak nepremyslene vyskočila, sa na ňu dívali ďalšie, za rohom ďalšie. Len vo vedľajšej ulici sa ich pri nej premlelo niekoľko. Masovú vrahyňu nik neponechá náhode.

Pobiehala z uličky do uličky, uniformy sa striedali ako na kolotoči.

„Nasledujte nás, prosím.“ Kedy ju to omrzí?

„Tadiaľto.“ Zmenila smer.

„Prosím vás, nezhoršujte to.“

Masová vrahyňa je jeden deň stará, nik sa zatiaľ nemusí báť.

Spotila sa. Triasla ju zima. Energia vyprchávala, telo zlyhávalo.

Spomalila, dochádzal jej dych. Zastala, aby si vytrela pot z očí. Vajíčko s dieťaťom nepustila. Tušila, že keby tak spravila, ostane po ňom vzduchoprázdno.

Z dna nabrala zvyšky síl a vychádzkovým krokom zamierila do tmavého parku. Bol to park plný hústín, porastený ako džungľa. Bočila, krútila sa, hľadala útočisko. Kým nenarazila na slepú uličku.

Vybetónovaný priestor osvetlený jedinou lampou sa končil hustou kríkovou stenou, za ktorou zívalo ničivé nič. Tu končí započatá cesta matky. Trvala jeden deň.

Zastala a obzrela sa. Stál za ňou jediný muž, týčil sa do výšky a tienil jej výhľad na ostatných, ktorí sa pomaly sťahovali do úzadia. Poznali, že prehrala. Šach mat.

Pozrela na obra s prosbou. Prikývol a odvrátil sa. Založil ruky za chrbát a prísne narovnal ramená.

Nastal čas rozlúčky.

7

Symbolicky, doprostred betónového štvorca, pod lampu s nazbieranými mŕtvami a mŕtvymi muchami jemne položila vajíčko so spiacim dieťaťom. Pokľakla.

„Odpusti mi,“ šepkala a hladila ho po hlávke s hustou čiernou štetinou. „Ani som nemala čas sa s tebou zoznámiť, už je tu čas, keď sa musíme rozlúčiť.“ Hrazda praskla a poddala sa slzám.

„Ako si mám začať budovať vzťah k masovej vrahyni? K dieťaťu, ktoré len vyšlo z lona matky a už má krv na rukách?“ vzlykala a nos utierala do rukáva. „Čo všetko máš na svedomí? Koľko ľudí?“ Tvár zaborila do ľadových dlaní. „Ako sa to stane?“ šepkala si pre seba. „Či už sa stalo?“

Dieťa na plač reagovalo. Nie, nie dieťa, predsa „to“. Po tele jej prebehla vlna odporu voči slovu, za ktorým sa skrývalo toľké odsúdenie, odmietnutie.

„Ty nemôžeš byť vinná. Veď si sa len narodila. Nemôžeš, nesmieš...“

Pohľadila dieťa. Neplakalo. Keď pocítilo na hlávke dľaň, otvorilo ústa a hlavičku obrátilo k dlani, aby pohľadalo bradavku. Stislo jej srdce.

Dieťa naprázdno zatvorilo ústa a unavene privrelo oči. Ovoniavala schúlené bábätko. Na líca hádzali tieň dlhé mihalnice. Pery sa vyduli, spokojne odfúklo. Ruky sa strácali

v svetříku, ostatok telička tušila pod teplou prikrývkou. Bolo také drobné, zvláštne. Spalo – v tejto situácii. Čo netuší, kam sa rúti jeho život?

„Moje dievčatko,“ povedala a rozfíkala sa ako malé dieťa, tak silno ju zasiahli obyčajné slová. Chcelo sa jej vyť na mesiac, revať z plných pľúc nad nespravodlivosťou osudu, nad jej životom a životom decka.

Životom „toho“.

Zbohom, bezbranné „to“.

II

8

Uniformovaná osoba mala chuť na cigaretu. Dnes slúžila veľmi dlho a keď si konečne vyslúžila krátku prestávku, dostala nečakané rozkazy, ktoré vyžadovali promptné splnenie. Osoba si oblizla popraskané pery, no z miesta sa nepohla, vlastne nepohla ani brvou. Bola cvičená na podobné situácie. Predpokladali všetky možnosti správania sa človeka.

Osoba stála vzpriamene, oči upiera- la na jediný bod kdesi v diaľke. Bola spokojná. Žena za chrbtom dostane čas, ktorý potrebuje. Zmieri sa so situáciou, prestane bojovať s osudom, aj tak len zdržovala. Robili správnu vec. Osoba dostala pokyn poskytnúť žene dôstojnú únikovú cestu. Napokon si ju sama vybrala. Stane sa anonymnou ženou v spleti anonymných žien. „To“ napokon malo cestu predpovedanú, ostatok zariadený, len nech sa zabráni neblahému osudu. Otravoval

ich svojimi pôrodnými listami a robili aj nemožné, len aby ho zvrátili, samozrejme, žiadaným smerom. Takto fungovali, odkedy sa narodil. A odjakživa. Tak, tak, ak sa narodí nepohodlná osoba, už na ňu čakali orgány činné v zrýchlenom konaní a spoločnosť sa udržala v ideálnom fungovaní. Veď o tom rozhodovali ideálni ľudia, predurčení samotným osudom.

Žene to trvalo pridlho. Neustále fikanie uniformovaných osobu znervózňovalo. Výcvik mu ale umožnil nepríjemné pocity okamžite identifikovať, racionálne zdôvodniť a efektívne odstrániť.

Keď osoba za sebou začula vzdalujúce sa kroky a šušťanie húštiny, vyčkala presne dvadsať sekúnd. Potom zbadala ostatných, ako sa približujú.

Nastal čas. Úloha bola zmocniť sa osoby pripútanej vo vajci a odovzdať ju najbližšej zodpovednej osobe. Tá spolu s ostatnými zabezpečí bezproblémový transport na miesto určenia.

Osoba spravila obrat o deväťdesiat stupňov, zasalutovala a pohla sa k vajcu. Svetila naň zbytočná umelá lampapa, bolo obrátené chrbtom k nim.

Osoba v ňom musela tvrdo spať. Schytila vajce za rúčku a nasmerovala ho rovno k ostatným, aby mohli čo najskôr vyraziť. Myslela na svoj pauzu a vysnívanú cigaretu.

Niečo nebolo v poriadku. Napovedala to ľahká váha vajca aj zarazené výrazy na tvárach príchodších.

Vajce bolo prázdne.

III

9

Napĺňala práve veľkú sklenenú misu punčom, keď ju vyrušil hluk spoza okna. Nebol zriedkavý, každý deň sa ľudia zhluchovali po desiatkach, stovkách a prepádali byty, aby hľadali nezvestných, unášaných, podozrivých, nepohodlných. Pomaly si na to zvykala, hoci srdce jej zakaždým poskočilo od zdesenia.

Detský punč bol plný ovocia a medu. Nebolo by ani jedného ani druhého, dokonca ani sklenenej misy, nebyť tichej dohody a kolegiálnosti, nebyť dobrých priateľov, ktorých vôkol seba zhromaždila. Svoje sa na dnešok zložili. Svoje rešpektovali minulosť zahalenú plášťom tajomna. Veď každý jeden z nich niečo z minulosti skrýval. Stačí sa zobudiť a začať deň po novom. Každé ráno je šanca byť iným ako doteraz. Navyše v okrajových častiach veľkomiest bol tento druh anonymity žiadaným a ceneným artiklom.

Sprvu sa obracala na všetky strany. Pomáhala, kde sa dalo, priložila ruku, kde bola potrebná. Čoskoro prestala byť osamotená, veď jedna sama k druhej samej a dvojka už zrazu nie je číslom samoty.

Z trúby vybrala koláč a zo sporáka stiahla pariadu sa čokoládu. Natrela lekvár, rozliala polevu. V chladničke skontrolovala obložené chlebíky, misy, chrumkavé keksy, bonbóny... Oslava sa môže začať.

Nastrkala do koláča sviečky a snažila sa nevšímať si rozbíjanie skla za oknom, hučanie davu a xenofóbne popevky.

Vo dverách sa objavila pekná tmavovláska a s ospravedlňujúcim úsmevom si napustila do pohára vodu. Obrátila sa bokom, čím do svetla vystavila nádhorne zaoblené bruško. Ešte sa zohla po lopatku a zmetáčik a už aj vybiehala ratovať poriadok.

Zimomriavky jej nabehli okamžite po zvukoch škriabania nechťov po stene. Nevedomky sa jej vynorila spomienka na udalosti pred šiestich rokov. Rýchlo ju zapudila, nechcela si vynárajúcimi sa pocitmi späťmi s minulosťou kaziť krásne načatý deň.

Päsťou zabúchala na stenu a už sa do kuchyne nahrnuli ďalšie milé tváre so širokými úsmevmi. Poodnášali taniere a od vedľa sa ozval výskot. Det-ský výskot, dospelý smiech.

Riskovala celý život, aby toto zažila. Už šiestykrát.

Zapaľovač sa kamsi zakotúľal. Zohla sa, prezerala zásuvky, zbadala ho vytŕčajúc spod chladničky. Zohnutá začula trieskanie do železných konštrukcií na ošarpaných budovách predmestia. Každá mala podpornú konštrukciu, aby sa nerozpadla. Vyzerali tak všetky budovy predmestí. Kovové obludy. Dav tam dolu, desať poschodí pod ňou, sa práve snažil dostať dovnútra niekto z nich.

Pozapaľovala sviečky a koláč zdvihla do výšky. Srdce jej bilo ako

zvon. Robilo tak každé narodeniny, než vyšla z kuchyne a zbadala ten výraz na tvári.

Tieto narodeniny však mali byť špeciálne. Výnimočné. Jedinečné. Smrteľne dôležité. Každé predchádzajúce jej srdce zvonilo silnejšie a silnejšie, ako sa blížili spoločne k šiestym narodeninám. Každý ďalší prežitý rok ich mal priviesť k tomuto okamihu.

Osudové šieste narodeniny, tak sa písalo v liste, ktorý porodila s dieťaťom, aby im to zmenilo život na nepoznanie.

Dupla nohou. Vtedy hluk stíchol, napätie sa vystupňovalo a ona rýchlo zažmurkala, aby zahнала slzy.

Chrbtom vošla do miestnosti, do balónikmi, flitrami a farebným krepovým papierom vyzdobenej izbičky. Všetky deti sa na ozdobovaní podieľali. Budú z toho nádherné spomienky.

Izba bola plná rozžiarených detských tvárí, tá najkrajšia sedela uprostred v červených šatočkách a čiapočkou oslávenkyne. Hnedé vlásky jej splyvali na chrbát a obrovské modré oči hľadeli s očakávaním, radosťou, dôverou a láskou.

Nemohla sa od šťastia nadýchnuť. Radosť, ktorú zdieľali z prítomnosti jedna druhej, vynahradiť celý doterajší život. Nelutovala jedinou sekundu, že raz dávno nedokázala opustiť vo vajci uprostred temného parku bezbranné decko, „to“. Keď si „to“ ukryla pod svetrík a niesla pod šata-

mi pri prsníku, pochybovala, ľutovala, desila sa svojho neuváženého činu. Budem sa preklínať, opakovala si dokola. Pri srdci mi spočíva had, hanba, vina, skaza.

Lenže stačilo ten uzlík rozbaľiť, zádvať sa na pästičky pritisnuté k telu, dôveru v bezpečie v jej náručí a nasledujúce pocity ju odzbrojili a zahnali obavy aj chmáry.

Presvedčila sa, že ona má v rukách osud svojej dcéry. Dokáže zvrátiť nezvratiteľné. Je matka, má moc.

Pohla sa k stolíku pred dcérou. Tváre spievali „veľa šťastia, zdravia“. Boli tu, každá jedna, ktorá nevinne zaklopala na dvere jej reťazami a mienami obohnanej zámky. Prelomili bariéry. O ostatok sa postarala dôverčivá a milujúca dcéra. Lúbila svojich kamarátov a kamarátky.

Mohli bezvýhradne veriť aj ich rodičom? Nemohli. Ale dúfali.

Miestnosť praskala vo švíkoch. Okrem detských tvárí tu boli aj tváre ich rodičov, tiet aj ujcov či niekoľko babičiek. Mohla by namietať, že jedna tu navždy bude chýbať, no nespravila tak. Jej matka a babička jej dcéry sa ich verejne zriekla. V médiách sa pravidelne objavovala jej tvár, ktorá vyzývala nehodnú dcéru, aby odovzdala pre spoločnosť nebezpečného jedinca, vzdala sa egoistickej túžby vychovávať zákerný živel, aby sa jej matka nemusela toľko hanbiť a niesť bremeno viny na zošúverených, zostarnutých, oslabených pleciach od-

vrhnutej babky. Potom – až potom jej odpustí. No už ich viac nespája pokrvný zväzok.

Po meste jej tento bolestivý akt pripomínali aj billboardy s prísnou tvárou matky. Volala ju späť, nech si splní povinnosť a odovzdá autoritám malé monštrum. Raz sa stalo, že prechádzala kdesi blízko centra, nepamätala sa, ako sa jej podarilo zatúlať sa tak ďaleko, a zbadala matku vychádzajúcu z dverí obchodu. Zastala, stretnutie ju prekvapilo. Matka o ňu zavádila pohľadom, no v očiach nebolo badať poznanie.

Išlo o jej ostrihané vlasy? Vychudnutú tvár? Bránilo poznaniu oblečenie zabudnutých? Kamenné srdce matky sa nepohlo. Sklamane vyčkala, kým prebehne popri nej. Len nadvihla ruku, aby sa dotkla matkinho drahého zamatového kabátika.

10

Neodtrhala oči od tváre svojho malého dievčatka. Nadšene pozvala kamarátov ku koláču a spoločne sfúkli šesť horiacich sviečok. Zatlieskali a zvýskli od radosti. Mohla počkať, kým odbije sedemnásť hodín, a až potom dovoliť sviečky sfúknuť, no hodinka sem, hodinka tam, o malú chvíľu na tom už nebude záležať. A deti sa tak tešili na sladký koláč, nemávajú ho často.

Sedemnásť hodina. To bol ten čas, na ktorý dlhých šesť rokov čakala.

Nik o ňom netušil a trochu sa za to cítila aj vinná. Ktokoľvek by ju te-

raz mohol obviníť, že ohrozuje životy desiatok detí, dospelých aj starcov – obetí. Nevinní ľudia, ktorých krv bude mať jej dcéra na rukách už tesne pred dosiahnutím šiestich rokov. Tak sa písalo v liste.

Niet jediného náznaku, žeby jej dieťa bolo monštrum. Prisahala si, že tak to aj ostane.

Doteraz sa jej prísahu darilo plniť.

Rovnako si prisahala, že zabezpečí svojmu dievčatku nádherné detstvo. Tvárila sa, že list neexistuje a neexistoval. Jej dcéra bude mať život ako iné deti, sľubovala. Bude sa priateľiť, hrať, šantiť, plakať a radovať, hnevať sa, udierať si kolená, bicyklovať, skúmať a spoznávať okolie. Naučí ju čítať a písať, počítat' a zaujímať sa o veci vôkol seba, starať sa a dbať o seba aj o druhých, slušne sa správať. Naučí sa empatii, vnímať svoje potreby ako aj potreby ľudí v núdzi. Naučí sa všetko, čo by malo dieťa o svete vedieť. Priučí sa hodnotám, aj ako si ich nastaviť, aby malo šťastný a spokojný život.

Tešila sa z predsavzatí, verila im.

Veľkým kuchynským nožom pokrájala koláč na malé kúsky, naskladala na tanieriky a porozdávala prítomným. Hnedovlasá priateľka porozlievala zvyšný punč.

Rozbehla sa radostná vrava, pochutnávali si na čokoládovom koláči. Smiali sa, naháňali, hádzali loptičkami, ťukali do balónov, stavali kocky, požíčovali bábiky a drnčali s autíčkami. Trojroční chlapci hrali na hrač-

kárskom klavíri a bubnovali do plechových detských bubnov.

Našťastie, inak by ich vyrušoval šíriaci sa hluk davu. Mala pocit, že akosi silnie, približuje sa, no mohlo to byť len zdanie a zdanie ju už niekoľkokrát oklamalo.

Jej dcérka sa s kamarátkami uchýlila pod okno, aby si poprezerali obrázky zvierat zo zoo, ktoré spoločne navštívili toto leto. Pod obrázkami boli aj popisy, ktoré sa učili nahlas čítať. Babičky niečo vysvetľovali vnúčikom a rodičia sa zhľukovali do skupiniek podľa toho, o čom práve debatovali.

S koláčom na tanieri sledovala scénu. Nič nenaznačovalo, že sa pred sedemnástou niečo zásadné stane. Sedemnásť nula nula, presne v tomto čase sa narodila dcéra. Čas, keď sa malo naplniť poslanstvo z listu. Ak ho skutočnosť poprie, ak nezomrie jediný človek v tejto miestnosti, jediné dieťa, zlomí sa sila predpovede.

A obe zvíťazia nad osudom.

Mohli by vystúpiť z anonymity, spochybniť poslanstvá po celom svete. Zničiť vieru, ktorá svet živí, vliať nádej tým menej šťastným, ktorých životy sa museli odvíjať od posolstiev z porodených listov. Nik by sa nimi už nemusel riadiť, boli by žijúcim dôkazom. Osud možno zmeniť.

Bolo šesťnásť tridsať a oči sa jej plnili slzami. V byte nastavila všetky budíky, hodinky, alarmy. Mali odcinknúť nenápadne, každý jedenkrát. Ako jej srdce by bili, ako zvon, čo oznamuje koniec prekliatui.

Kdesi vnútri v žalúdku jej zažblnkotalo. Telo jej vylučovalo adrenalin, pociťala stres, nervozitu, vzrušenie. Oči jej zabiehali k hodinám, sledovala sekundovú ručičku, ako sa pomaly, lenivo pohybuje po ciferníku.

Oslovila ju červenovláska v modrých kvietkovaných šatách. Rovnako ako hnedovláska, aj ona mala zaoblené bruško – spomenula si, že čaká dvojčatá. Ešte len pred pár mesiacmi vzdychala, ako sa jej s manželom nedarí počať dieťa, a teraz šťastne očakávajú hneď dve. Obe si spomenuli a obe sa na tom schuti zasmiali.

Uvedomila si, že ak vydrží ešte chvíľu, jej život sa opäť môže zmeniť na nepoznanie. Ak to bude chcieť.

Čo chcela? Na tom nezáležalo. Bola pripravená na všetko.

11

Za dverami sa ozval krik. Potom praskot. V miestnosti ruch tíchol, započúvali sa do hluku na chodbe. Hukot stúpala, naberal na intenzite, niekto zabúchal na dvere.

„Otvorte,“ ozvalo sa spoza nich z desiatok hrdiel. Za oknom začuli sirény, húkačky, všimli si blikanie svetiel, ktoré sa odrážalo od vánkom roztancovaných záclon. V ampliáne na prízemí niečo zaznelo, no na desiatom poschodí bolo ťažké rozoznať slová. Hlasy davu vyzývali, prevolávali na slávu, hučali v rytmickom rachote. Padlo niekoľko výstrelů, začula vybuchnúť piráty.

Pociťala nepokoj. Niečo sa v budove muselo stať. Ešte dúfala, že by ich to mohlo obísť. Stačilo zachovať pokoj, toto sa už stalo toľkokrát. A hoci dnes to bol výnimočný deň, spravila všetko, aby sa o ňom nik z neznámych nedozvedel. Zabezpečila, čo sa dalo zabezpečiť.

Odvrátila zrak od okna a rozhliadla sa po miestnosti. V hlave jej zabzučala pochybnosť. Ako dotieravá mucha vrážala do jej masky pokoja a istoty.

Zbadala muža, ktorý sedel pri dverách. Bol k nim natiahnutý a načúval. Nebola to zvedavosť, čo mu dvihlo ruku do výšky a stlačilo kľučku.

Vykrikla. Bol to otec jedného z detí, ktoré sa dnešnej oslavy pre chorobu nemohlo zúčastniť. Otec ho prišiel ospravedlniť, no darček od rodiny zabalený v červenej stužke nemohol nechať doma, vysvetľoval nástojčivo. Zrazu sa obzrela a oči jej zabodol priamo do srdca. Mal na tvári vinovatý výraz, stiahnuté obrvy a perami naznačil „odpusť“.

Po stlačení kľučky sa dvere rozrazili a otec zmizol vo valiacom sa dave.

12

V byte razom vymizla radosť a vystriedal ju strach, panika, výkriky prekvapenia a úľak. Deti zamrzli na mieste, niektoré sa rozplakali, rodičia vstali zo stoličiek a chystali sa brániť. Všetky oči sa upreli len na valiaci sa dav vo dverách, praskajúce triesky. Na chvíľu obe strany barikády zamrzli.

Dav nečakal rodinnú oslavu. V byte sa nedalo pohnúť. Riava sa nemala na koho obrátiť v počiatočnom vylievaní si zlosti a smáde po vinníkoch.

„Sú tu?“ zahučal ktosi z predných radov zlosťou podgurážených chlapov. Niektorí mali ruky prázdne, no podaktorí boli vyzbrojení tyčami, palicami, iní skrývali za chrbtami sekery, mačety a keď zbadala nože, dvihol sa jej žalúdok.

„Kto,“ nedala sa vykoľajiť stará pani, pokojne sa hojdajúc na húpacom kresle s malým dievčatom na kolenách. To mužov odzbrojilo a ruky so zbraňami stiahli za seba.

„Je tu matka masového vraha?“ znovu sa ozval neznámy, schovaný za chrbtami ostatných.

„O takej nič nevieme,“ odvetila babička milo a potľapkala dievčatko po hlavičke.

„Tu, medzi vami sa skrýva žena aj s dieťaťom, ktorého osud určil na vraždenie nevinných!!!“ zrúkli teraz už viacerí muži z chodby, ktorí mierumilovný výjav rodinnej oslavy nemali ako zazrieť.

„Pokiaľ viem ja, žiadni takí na tejto oslave nie sú,“ usmiala sa babička. „Museli ste si pomýliť byt.“

Oslávenci sa zmätene pozerali jeden na druhého.

Účastníci pochodu sa vo dverách rovnako zmätene dívali jeden na druhého.

Srdce žene bilo ako zvon, takmer zamdlela, no neopovážila sa mihnúť brvou.

„Ide o omyl...“ „My tu oslavujeme narodeniny.“ „Sú tu rodiny s deťmi.“ „Pomýlili ste sa.“ Ozývalo sa zo štyroch kútov, spoza stolov, stoličiek, kresiel, od vystrčených hláv z vedľajšej izby.

„Ja som oslávenkyňa,“ ozval sa z kúta nevinný detský hlások. Vtedy prestala žena dýchať. Pery jej zbledli, líca stratili červeň, ruky s tanierom klesli a koláč spravil na koberci veľkú tmavú šmuhu.

„A koľko máš rokov, dievčatko?“ vyšiel malý slizký mužíček.

„Šesť,“ zdvorilo odvetila jej dcéra.

„A kedy to budeš mať šesť rokov?“

„Predsa teraz,“ nerozumelo dievčatko.

„Mohli by ste...“ ozvala sa hnedovláška a postavila sa oproti slizniakovi. Ten len mávol rukou a žena letela cez miestnosť a vrazila telom do nízkeho stolíka, kde sa zvyšok čokoládového koláča rozprskol po oslávencoch. Deti zvreskli a začali plakať, ženy zvýskli od hrôzy a muži pomaly vstávali a vyhŕňali si rukávy.

„Dost!“ zvrieskol výhražne slizniak. „Inak bude zle. Sme tu z moci zákona a hľadáme vrahyňu! Tak nám ustúpte z cesty, inak tu potečie krv!“

Ženy pomohli tehotnej hnedovláške vstať, muži zatínali zuby.

„Kedy presne si sa narodila, dievčička?“

„Čo vás do toho,“ vykrikla odrazu ona, matka. Dvihla sa v nej vlna zlosti. Oči jej tikali spolu so sekundovou

ručičkou. Bolo pätnásť minút pred sedemnástou. „Opustíte láskavo tento byt.“ Hlas sa jej triasol. „Nemáte tu čo robiť.“

„Narodila som sa presne sedemnásteho októbra o sedemnástej hodine večer svojej mamičke,“ odvážne sa znovu ozvalo z úst dievčatka, ktoré sa postavilo pred svoje kamarátky, aby ich ochránilo pred pohľadom na hrozivé postavy neznámych mužov.

Mužiček nečakal, vrhol sa medzi ľudí a zvreskol tak, že sa rozvírila nová vlna nenávisti a zla. Miestnosť preťal mohutný škrekot, hučanie, volanie, krik a jačanie. Akoby izbu preťal silný blesk. Riava sa prevalila cez ľudí, deti, dospelých aj starých.

Masa sa zjednotila a začalo sa peklo.

13

Ľudia, čo sa valili dnu vchodovými dverami, besneli. Skandovali a vykrikovali čosi o slobode, voľnosti, bezpečí a ochrane. Čosi o dobre pre spoločnosť, zatratení odsúdených a zničenie vinných. Dvere vytrhli z pántov, leteli cez miestnosť a trafili niekoľkých – príchodzích aj prítomných – do hláv a pozrážali ich na zem. Tam ich podupali ďalší.

Starenka s dievčatkom na húpacom kresle zmizli pod riavou, počula stonny, plač, kľokotanie a rozbíjanie skla, trieštenie dreva, buchot. Ocítla sa vo vlastnej nočnej more.

Konala rýchlo – preskočila cez celú miestnosť, schmatla miznúcu dcéru za

ruku a strhla ju pred masou čo najtesnejšie k stene, aby sa vyhli udupaniu. Obe sa plazili ku kuchyni, za ktorou sa nachádzali zadné dvere, vedúce na požiarne schodisko. Vždy sa starala o to, aby pobývali v bytoch so zadným východom, druhým únikom. Nepredpokladala, že by ho niekedy použili, no k dispozícii musel byť. Informovala o ňom aj účastníkov dnešnej rodinnej oslavy, preto dúfala, že kto bude môcť, pohne sa smerom ku kuchyni.

Riava však bola prisilná, šokujúca, nečakaná. Nik nebol pripravený utekať ako ona.

Premýšľala racionálne, v hlave sa jej rodil plán, len nepodľahnúť panike. Prvý krok, dostať sa k dverám, druhý, prebehnúť kuchyňou, tretí, únikovým východom na schodisko. Už raz sa jej uniknúť podarilo. Tak sa jej začal život utečenkine.

Lenže tentokrát nechce utekať sama. Nik nesmie pykať. Keď sa dostala ku kuchyni, obrátila sa a skríkla: „K únikovému východu, za mnou!!“ Riskovala, no nemohla si pomôcť. Čakala, že sa na ňu natlačia jej priatelia, známi, deti. Odmietla vidieť skutočnosť. Napokon sa jej dobre prizrela.

Riava v priebehu niekoľkých sekúnd upustila od predsavzatia schovať svoje zbrane a držať ich mimo spoločnosti s tehotnými ženami a malými deťmi. Nože, sekery, sekáčiky, kosy, ručne vyrobené oštepky, koly, drevá, železné tyče – tým všetkým sa

besniaci dav rozháňal vôkol seba. Sekali, rúbali, udierali, ničili. Do stien urobili diery a prikovali k nim mužov i ženy, deťom rozbíjali hlavy, sekali telá, dupali na končatiny.

Masu akoby živila šesť rokov potláčaná nenávisť, ušetrená na moment, keď chytia tak dlho hľadanú a žiadanú masovú vrahyňu, aby si na nej ukojili chuťky. Inštitúcie celé roky usilovne zbójili proti nej a jej dcére. Vášne nepominuli, nik na ne nezabudol.

Za mužmi sa vovalili aj uniformované osoby, policajti, dokonca vojaci. Myslela, že bezhlavé bezprecedentné vraždenie pominie, no mýlila sa. Niektorý z vojakov strelil do človeka, ktorý doňho nechtiac vrazil, ďalší zbraňou otlkal ostatných, ktorí mu bránili v pohybe vpred. Ich slová zanikali v nerozlíšiteľnom reve.

Zbadala červenovlásku tehotnú s dvojíčkami, s ktorou sa len pred chvíľou chichotala na spoločných spomienkach. Dvíhala ruky v prosbe a kričala niečo o nevinných deťoch, keď sa jej do tela zasekla sekerá. Vzduchom preletelo telo dieťaťa a ozvalo sa praskanie kostí a lebiek.

Ohlo ju to v páse a vyvracala sa na koberec.

Presne vtedy jej nad hlavou preletel oštep a prikoval k stene ďalšie dieťa. Na jeho telo sa vrhla zúfalá matka a vrieskala tak, že prehlušila riavu. Z rodinnej oslavy ostávala len kaša krvi, mäsa, vlasov, kostí a vnútorností. Niektorí dokonca začali sekať aj sami

do seba a okolostojacich bez ohľadu na to, či boli vlastní či cudzí. Masa si žiadala viac krvi. Hluk bolo počuť aj v ostatných izbách, kde sekali do nábytku, vyhadzovali von oknom všetko, čo im prišlo pod ruku, vrátane už mŕtvych dosekaných tiel či seba navzájom. Bolo to bezhlavé vraždenie.

Údy jej skameneli od hrôzy.

„Mami,“ takmer nepočula jemný hlások dcéry, čo sa jej ozval od chrbta.

Zabudla, že svedkom tohto pekla je aj jej dcéra. Zakryla jej oči rukou, no bolo neskoro.

Dievčatko jej odtislo ruku a ťahalo ju do kuchyne. Tam sa potácali k únikovému východu, aby vybehli na požiarne schodisko. Posledným kontaktom s jej niekdajším domovom bolo takmer nepostrehnuteľné cinkanie hodiniek, alarmov a budíkov.

Bolo presne sedemnášť nula nula. Narodila sa jej dcéra.

Rev davu silnel, presunul sa do kuchyne, kde niečo vybuchlo. Vlna ich obe odhodila dolu schodmi, padali a udierali si ubolené telá. Zakrvavené a doráňané vstali a uháňali ďalej. Boli jediní.

Dievčatko odrazu zastalo. Z očí mu zmizli zrenice a dúhovky, malo len bielka a prestalo dýchať. Sklátilo sa na schody a zmietalo mu telíčkom. Priskočila a objala ho. Poskytla mu prvú pomoc, ako sa to učila z kurzov, do úst vložila prsty, aby sa presvedčila, že mu nezapadol jazyk.

Pozrela hore a zistila, že ľudia sa va-

lia von únikovým východom, hrnú sa za nimi. Vrieskali, trieskali do schodiska, hádzali zvyškami dorúbaných tiel. Kdesi k nej capli črevá, kus lebky s blondavými vlasmi. Naplo ju, nedalo sa to zastaviť. Padla na štyri a zvracala rovno vedľa dcéry.

Keď skončila, dcéra na ňu upierala prázdny pohľad. Zmizol odtiaľ des, smrteľný strach, šok.

Dvihla ju do náručia a bežala po schodoch dolu, ako vládala. Dcéra bola chudunká, drobná, hrôza jej však sputnávala ruky aj nohy. Cítila sa nemohúca, potkýnala sa, kĺzala a klesala na kolená, dvíhala sa a preskakovala schody, ako sa dalo. Musela utekať.

Dav prskal krv vôkol seba. Valil sa zhora ako ničivá vlna. Už ani nerozoznávala tváre, telá. Bola to len jednoliata masa. Energiu, silu čerpala z najhlbšieho dna.

Vôľa žiť a chrániť dcéru ju poháňala ďalej.

Na konci schodiska ju zastavila iná vôľa.

Všade navôkol skandoval dav. Za ten čas sa zhromaždili nielen v jej byte a na schodiskách budovy, ale aj na uliciach. Zvedavo sa prizerali, rozdúchávali vášeň. Krv pôsobila hypnotizujúco.

Nik sa jej nedotkol. Len zmĺkli a obviňujúco na ňu hľadeli.

Tie slepé oči ju zastavili. Nadýchla sa a kráčala pomedzi nich. Boli ako nemé zombie, len ich pohľady prevzali rolu obviňujúceho hlasu.

„Nedívaj sa, nedívaj,“ šepkala dcére. Hlavu jej ukryla v náručí. Pripomenulo jej to iný útek, keď si pred šiestimi rokmi uviazala telo bábätka k hrudníku, aby sa jej ľahšie utekalo pred uniformovanými.

„Nedívaj sa, ešte chvíľočku,“ šepkala.

Kým jej z úst nevytryskla krv.

Zastala a ruku dvihla k vlhkým perám. Bola to len malá škvrnka, asi si prehryzla peru alebo jazyk.

Dievčatko na ňu vypúľilo oči. „Mamička,“ zašepkalo priškrtené a tvár mu pokropila matkina krv.

Matka pustila svoje dieťa. Ostalo stáť a nemo prizeralo matkinej premene.

Neuvedomovala si, že má telo prebodnuté amatérskym oštepom. Tým oštepom, ktorý pribodával k stene jej domova telá malých detí a ich matiek. Nenáhľivo si zotierala tečúcu krv. Necítila bolesť. Obrátila sa, aby zistila, či ju náhodou niekto omylom zozadu neudrel.

Stála tam. Jednoliata masa, v ktorej nerozoznávala tváre. Obkolesovala ju a skandovala, len akosi nezačula, čo presne. Svet onemel.

Ako jej dcéra.

Pozreli na seba. Dcérina tvárička sa prepadla od strachu. Zošedivela.

Všetko akosi potemnelo, pomyslela si matka a padla na kolená. Hľadala tvár dcéry.

„Koľko je hodín?“ Zabudla, že hodiny dávno odbili sedemnášť. Osud sa jej mal kompletne zmeniť. Na zem vyplula chuchvalce krvi zmiešané so slinami.

„Koľko... Koľko je hodín,“ pýtala sa ďalej a ruky natáhovala za neviditeľným. Zrazu si spomenula a z vrec-ka vytiahla hodinky s veľkým ciferníkom. „Koľko je hodín?“ snažila sa prekričať dav.

Niektó jej vzal hodinky z rúk a vykrikol: „Je 17:10! To decko nikoho nezabilo! Je 17:10!“

Informácia sa šírila ako voda, čo hasí oheň.

„Je 17:10...“ „Decko nikoho nezabilo.“ „Boli sme v správnom byte?“ „Pomýlili ste sa...“

Ludia zastali, stiahli ruky, ovisli im plecia, tváre nadobúdali ľudský výraz. „Decko nič nespravilo.“ „Áno, áno, v liste sa predsa písalo...“ „Tesne pred šiestimi narodeninami...“ „Ale ono nikoho nezabilo...“ „Áno, áno, chyba... Niektó spravil chybu.“

Ludia sa odvracali a zbytočne hľadali vinníka. Vysvetľovali, mykali plecami, čudovali sa, škrabali po hlavách, schovávali krvavé nože, sekery, sekáčiky, oštepky, tyče aj koly. Uniformovaní sa sťahovali, mizli.

Pomaly sa rozchádzali.

IV

14

Uprostred cesty ostala ležať matka a stáť dcéra. Obe v šoku. Matka vykrvácala, dcéra mlčala. Sklonila sa k matke a objala ju. Takto ich našli ležať v kaluži krvi zdravotníci.

Mŕtvu matku naložili do auta, dcéru nechali pri tele. Odviezli ich do

nemocnice, kde matku uložili na stôl s ďalšími mŕtvoly a dcéru, pri matke stojacu a držiacu ju za ruku, nechali tak. Nik sa o dieťa nezaujímal.

Dcéra matku držala za ruku, aj keď ju odvážali na cintorín pre neznámych a nevýznamných. Tam sa ju chystali hrobníčky hodiť do masového, večného hrobu.

„Nechaj, nechaj ju,“ odtrhali dcéru od mŕtvoly ruku. „Kto si dievčatko, kto?“ pýtali sa niektoré.

Miesto dcéry odpovedala najstaršia kolegyňa: „Vraj to bola matka masového vraha. A tuná dievčatko je masová vrahyňa.“ „Chacha, toto malé decko je masová vrahyňa, hej?“ „Tak sa hlásilo.“ „Dobre, takže ťa krstíme malá Masová vrahyňa.“

Do masového hrobu hádzali ďalšie telá.

Známe aj neznáme.

Masová vrahyňa sa dívala do die-ry v zemi. Sledovala, ako na jej matku dopadajú neživé tvory. Zoskočila a začala sa telami prehrabávať k miznúcej matke.

„Poď von, preboha, decko...“ „Nechaj ju. Masová vrahyňa si len hľadá mamičku,“ posmievali sa hlasy. „Prestaň, si ukrutná a odporná.“ „No a? Svet je ukrutný a odporný.“ „Nechaj Masovú vrahyňu, nech sa o matku postará.“

„Koho to tam máte? Na koho sa škeríte? Zase sa zhovárate s mŕtvolyami?“

„Nie, pán vedúci, len tu máme Masovú vrahyňu, ktorá nám pomáha s telami.“

„Nikto, ani Masová vrahyňa nemá právo tu počas pracovnej doby byť. Odpracte to preč.“

„Rozkaz, pán vedúci!“ „Počula si, Masová vrahyňa? Šupito von a preč, inak za teba dostaneme! Strhne nám z platu!“

15

Masová vrahyňa nedbala na sťažovanie sa žien. Hľadala matku. Keď sa jej podarilo telo odhrať, schytila ho za ruku a ťahala na druhý koniec masového hrobu. Tam sa vyštverala na jeho okraj a za ruku ťahala telo von z jamy.

Telo presúvala až na koniec cintorína, kde ho pod vysokým stromom uložila a prisadla si. Odhrnula matke z tváre hebké vlasy a hladkala ju po lícach. Potom Masová vrahyňa vstala a drobnými prstami vyhrabávala novú jamu. Trvalo to celú noc.

Do jamy pri svitaní uložila mŕtve telo matky a zahrabala ho. Natrhala z kríka halúzky a položila ich na hrob.

Potom sa pri nohách hrobu schúlila do kľbka a sústredene naň hľadala.

V skutočnosti ale hrob nevidela.

Masová vrahyňa bola vo svojej hlave. Rátala tváre, ktoré si svojou dokonalou fotografickou pamäťou zaznamenala do mozgu. Každú jednu tvár mala pred sebou a dobre si ich obzerala, pozorovala konanie, premietala si pohyby, znaky, vlastnosti, charakteristiky, obrysy, každú poznávaciu značku, podľa ktorých ich

bude vedieť rozlíšiť, spoznať spomedzi tisícok.

Potom z hláv vo svojej fantázii vytvorila Masová vrahyňa balóniky. Neboli modré, červené, žlté, biele, zelené, fialové, ružové ako na jej narodeninovej oslave... Boli šedivé. Každý šedý balónik predstavoval tvár iného človeka, ktorý sa dnes zúčastnil besného vraždenia. Predstavoval aj tie tváre, ktoré stáli vonku a prizerali sa jej umierajúcej matke.

Všetky tváre sa zoradili v hlave Masovej vrahyne do radu a ona ich zdo-konaleným, ručne vyrobeným oštepom praskala. Pichala do nich, kým sa tváre nezduľi a nepraskli v slávnostnom buchnutí.

Potom Masová vrahyňa vstala.

Bola pripravená.

ANDREA FARKAŠOVÁ

Andrea Farkašová o sebe nerada rozpráva.

**PRVÁ ANTOLÓGIA
EXTRÉMNEHO HORORU
NA SLOVENSKU!**

TÁTO KNIHA BY MALA BYŤ ZAKÁZANÁ.

NAMIESTO TOHO SI JU ODO DNEŠKA MÔŽETE KÚPIŤ.

**ZA HRANICOU ĽUDSKOSTI JE PLNÁ PRÍBEHOV, KTORÉ PREKRAČUJÚ
HRANICE BOLESTI, NÁSILIA, PSYCHICKÉHO ROZKLADU AJ SAMOTNEJ
ĽUDSKOSTI.**

**KANIBALIZMUS. INTÍMNE NÁSILIE. ĽUDSKÁ SKAZENOSŤ. EXPERIMENTY.
KULTY. VECI, PRI KTORÝCH MOŽNO BUDETE CHCIEŤ PRESTAŤ ČITAŤ.
A NAPRIEK TOMU BUDETE POKRAČOVAŤ.**

KNIHU KÚPIŠ V KAŽDOM KNÍHKUPECTVE.

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

RECENZIE

KNIŽNÉ RECENZIE

Viktória Dominová: Mamina lož
(napísal: Lukáš Polák)

S veľkou radosťou vám predstavujem prvý hororový román od domácej autorky. Navyše ide o výborný a tajomný príbeh, napísaný s atmosférou a postupným odhaľovaním tajomstiev. Stačí ešte trochu obrúsiť remeselnú a jazykovú stránku a z autorky môže byť silné meno domácej horovej scény.

Vydavateľstvo: Naše vojsko

Rok vydania: 2023

Jazyk: slovenský

Počet strán: 304

Väzba: pevná

Natália prežila temné udalosti v det-

stve. Nerozpráva sa s matkou a počas hádky s priateľom potratí dieťa. Vracia sa k mame, ktorá skrýva tajomstvo.

Dej sledujeme jednak formou zápisok z denníka (1. osoba), a zároveň cez rozprávača (3. osoba). Jazyk oboch rozprávačov je veľmi podobný – v denníku nepôsobila priama reč autenticky. Viac by tomuto typu textu prospelo trochu literárnej „špičky“. Zároveň ma dej vtiahol, prisal ma k stránkam a ja som hltal scénu za scénou, tešiac sa na ďalšie a ďalšie odhalenia.

Hlavná záhada z minulosti bola budovaná ako hororový príbeh. Postupne sa odkrývali trhliny tajomstva, objavila sa dokonca aj jedna vyslovene hororová scéna (škrabanie), čo ma

veľmi potešilo. Čitateľnosť znižovalo množstvo prísloviek a prídavných mien, ktoré text zbytočne „vyčacákavali“. Najmä však brzdili tempo a vyhadzovali ma z príbehu. Keby ich bolo o polovicu menej, knihe by to určite pomohlo.

Záver ma milo prekvapil – priniesol nečakaný zvrat a dal dielu pomyšelný štempel s označením „horor“. Poteší najmä fanúšikov filmov *The Others* (2001) či najznámejšieho diela od M. Nighta Shyamalana.

A vy, ostatné dievčence, chýbajú nám od vás romány. Tak šup-šup, píš-ťe horory!

Bolestíny: antológia ženského hororu

(napísala: Mária Hanúsková)

Všetko začalo komentárom na sociálnych sieťach. Respektíve, niekoľkými komentármi, ktoré tvrdili, že ženy nevedia písať horor. Sci-fi, fantasy a najtemnejší zo žánrov sú vraj doménou mužov, ktoré nežné pohlavie nevie napísať bez použitia romantickej a vzťahovej linky. V roku 2023 sa týmito komentármi pod príspevkom v skupine literárnych nadšencov na Facebooku prehrabávala spisovateľka Madla Pospíšilová-Karasová. Jej úroveň znechutenia sa zvýšila po vzhliadnutí množstva súhlasných reakcií väčšiny komentujúcich. A tak sa Madla, s prepáčením, nasrala a oslovila štyri autorky, jednu poetku a jednu ilustrátorku, aby komentujúcim ukázala „zač je toho loket“ (ako hovoria bratia Česi). Inými slovami, aby im všetkým ukázala obrovského „fakáča“.

Len pre informáciu, kto aspoň raz videl Madlu, vie, že táto usmievavá a na pohľad extrémne sympatická žena nepotrebuje bojovať v komentároch za svoju pravdu. Ako sama píše v doslove knihy, „podobné názory bych normálne přešla jen s nesouhlasným protočením očí, ale komentující spustil doslova lavinu, v níž mu přizvukovali i jinak velmi sečtělí čtenáři či někteří spisovatelé.“ A tak si Madla zaumienila, že na absurdný názor odpovie hororovou antológiou, do ktorej prispejú len ženy.

Vydavateľstvo: Golden Dog
 Rok vydania: 2025
 Jazyk: český
 Počet strán: 350
 Väzba: mäkká

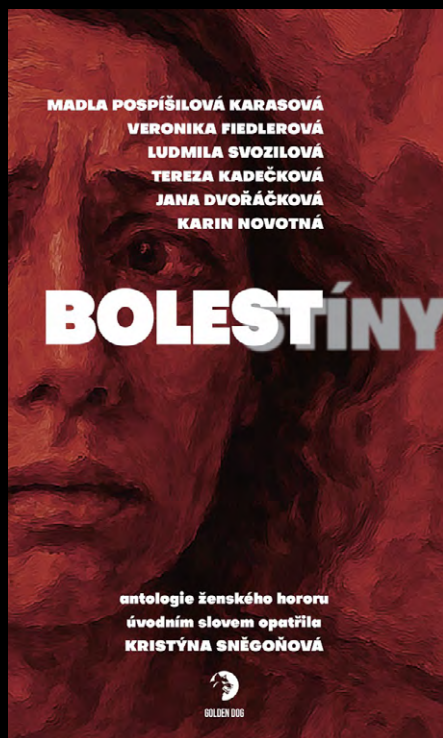
Bolestíny sú rozdelené do troch častí: Bolest, Stíny a Vyznání. Každú časť otvára báseň od Jany Dvořáčkovej, čo je vcelku nevídaný a odvážny ťah. A ukázalo sa, že aj geniálny. Jankine básne sa rozhodne neoplatí preskočiť, pretože otvoria danú sekciu slovami, ktoré tnú do živého. Spájajú v sebe melanchóliu, temnotu a akúsi nádhernú poetickosť, takže jej riadky vás mrazia a zároveň láskajú.

Do každej z daných troch častí prispeli svojou poviedkou štyri autorky: Veronika Fiedlerová, Karín Novotná, Tereza Kadečková a Ludmila Svozilová. Zbierka má teda celkovo 12 poviedok plus jednu bonusovú od samotnej Madly, ktorou uzatvára celú antológiu. Poďte sa so mnou pustiť do tohto sústa, ktoré nám ukuchtili české ženy!

BOLEST

Ludmila Svozilová – Vnitroblok

Adéla sa po smrti manžela presťahuje s dvoma deťmi do výhodného podnájmu. Byt má dokonca skvelý bonus: suterén s vnútroblokom, kde sa za francúzskymi dverami nachádza trávnik so stromom. Deti sú od začiatku ako zhypnotizované, od stromu nemôžu odtrhnúť oči, každú

noc za ním chodia. Lenže nehrajú sa pri ňom, neposkakujú okolo neho ani nechutnávajú listy. Len pod ním ležia a pozerajú dohora na jeho korunu. Prestávajú sa hrať, jesť, dokonca hovoriť. Je na vine tragédia, alebo čudný strom vo vnútrobloku?

Ludmila nám naservírovala peknú, smutnú poviedku, z ktorej som cítila matkine emócie. Adéla v sebe rieši konflikt ako každá matka: kde je tá hranica, kedy svoje deti chránime a kedy ich už dusíme? Premietame do nich svoje vlastné úzkosti a žiaľ? Kde končia naše pocity a začínajú tie ich?

Poviedka je dobre napísaná, veľmi napínava a pútava. Vytkla by som jedine predvídateľný koniec a občasné preskakovanie do Ja rozprávania, čo pôsobí rušivo.

Karin Novotná – Vážka

Barmanka Vanda stretáva príťažlivého ale problémového Micka, ktorý má za sebou temnú minulosť. Mick túži začať odznova a preto podstúpi experiment: pod dozorom lekárov sa nechá uviesť do klinickej smrti. Po mučivých minútach sa ho lekárom podarí priviesť naspäť medzi živých. Vanda však veľmi skoro zistí, že jej milý sa správa inak než predtým. Dokonca mu zmizlo aj tetovanie vážky...

Táto poviedka má úžasný nápad! Pripomenula mi môj obľúbený film *Flatliners* (1990), kde sa partia študentov medicíny snaží zistiť, čo je po smrti. Veľmi ľutujem, že sa autorka nevyhrala s čudným chovaním Micka, čo však nič nemení na fakte, že poviedka je fantastická a skvelo napísaná. Karin je úžasná rozprávačka, chytila ma od samého začiatku a držala až do konca, kde mi dopriala vcelku mrazivé rozuzlenie.

Tereza Kadečková – Prání

Milan Vančura má vcelku netradičný problém: v naplnení jeho túžob mu bráni morálka. Čo mu nebráni v snahe prekonať svoj „handicap“. Zrejme tušíte, o čo pôjde: náš Milan má veľkú chuť ubližovať ľuďom. Vzrušuje

ho to, fascinuje, ale keď príde na lámanie chleba, morálka zdvihne varovný prst a Milan sa stiahne. Skúsil už fakt všetko, až mu kamarát Radek poskytne netypické riešenie.

Naozaj skvelá poviedka, ktorú bolo radosť čítať! Terka veľmi autenticky opísala zmyšľanie neaktívneho sadistu, až som mala dojem, že čítam denník skutočného človeka, ktorý si týmto prechádza. Pri niektorých pasážach mi behal mráz po chrbte, čo veľmi oceňujem, pretože to znamená, že text funguje na jednotku. Musím však podotknúť, aká je škoda, že to Terka ukončila presne tam, kde malo začať masakrálna „rošoša“. Inak dokonale napísané, mrazivé, pútavé a drsné!

Veronika Fiedlerová – Až mě povolají k sobě

O Veronike je známe, že má úžasnú fantáziu. Pri jej textoch sa oplatí urobiť si popkorn a pohodlne sa usadiť, pretože nás vždy prevedie dokonale premysleným svetom do A po Z. Nie je tomu inak ani pri poviedke *Až mě povolají k sobě*.

Richard Novotný sa ocitne u lekára s čudným problémom: niečo mu rastie z chrbta. Náš hlavný hrdina je presvedčený, že ide o nádor, ale než stihnú prebehnúť všetky testy, sestrička v nemocnici mu poskytne informácie, ktoré ho môžu viesť k odpovediam. Richard sa preto rozhodne pátrať na vlastnú päsť.

Zaujímavá, pútavo napísaná poviedka, ktorú by som zaradila do žánru temná fantasy.

STÍNY

Tereza Kadečková – *Není růže bez trnů*

Lenka sa prebudí v nemocnici, vracia a vykašľava lupene ruží. Zisťuje, že priestory budovy sa zmenili na džungľu a aj z tiel naokolo rastie zeleň a príroda. Postupne sa rozpomätáva, čo predchádzalo tejto katastrofe, a aké činy dali prírode moc vziať si späť svoju pozíciu predátora.

Autorka má neskutočnú fantáziu. Námet poviedky a rozuzlenie sa mi nesmierne páčili. Príroda dokáže byť krásna aj desivá, ako aj samotný život a človek. Terka dokázala spojiť túto zdanlivo nezlúčiteľnú dvojicu do textu, v ktorom spolu tancujú ruka v ruke až do poeticky hororového vyvrcholenia.

Veronika Fiedlerová – *Kravín*

Mladý chlapec Antonín sa s matkou presťahuje. Nová partia kamošov ho nahucká, aby šiel do starého kravína a napísal na stenu svoje meno. Antonín sa snaží zabiť čas a hlavne zapadnúť, preto súhlasí. Od toho momentu sa začnú diať desivé veci – a nočné mory sú iba čajíček, sladký odvar toho, čo ešte len príde.

Veronika napísala mrazivý text, ktorý ma rozhodne nenudil aj keď je z pohľadu mladého chalana. Čo navyše, Veronika dosť presvedčivo dokázala príbeh

prerozprávať očami tínedžera, dokonale sa doňho vcítila, čím textu pridala ešte väčšiu autenticitu. A to horor potrebuje!

Ludmila Svozilová – *Krub*

Poviedka postupne odкрýva vzťah dvoch sestier, Evy a Laury. Ako to u súrodencov býva, ich puto je živé nehynúcou láskou a rovnako silnou nenávisťou. U Evy a Laury je to však troška inak: majú len spoločného otca, z čoho sa hlavná hrdinka Eva nikdy nespamätala. Viní totiž sestru z toho, že od nich otec odišiel. Kde rastie zášť, tam rastie i spalujúci hnev a chuť pomstiť sa.

Myšlienka poviedky *Krub* je výborná, ale pre mňa ako čitateľa podaná nešťastným spôsobom. Text je miestami mätúci, strácala som sa v ňom. Podchvíľou som netušila, kto je rozprávač, pretože autorka preskakuje z časových rovin a prechádza z rozprávania v 3. osobe do Ja rozprávania. Z toho dôvodu dúfam, že som premisu pochopila správne. Ako to pri antológiách býva, nie všetky poviedky sadnú každému, a kde je jeden čitateľ zmätený, tam je druhý nadšený.

Karin Novotná – *Holčička*

Milujem príbehy, v ktorých figurujú deti a nadprirodzeno. Dajte mi drobčeka, ducha, vydeseného rodiča a som zaháčkovaná ako ryba na červíkoví. Táto poviedka sa mi teda trafila do gusta: dcérka Sofia si privedie domov

imaginárnu kamarátku a mamička Marie je, ako každý rodič, presvedčená, že ide o neškodnú hru. Veď kto by sa desil toho, že vymyslená kamarátka loží po strope a celú noc pozoruje spiace dievčatá, no nie? Čo také by sa mohlo stať?

No, nie veľa. Skvelý, hoci ohraný námet je napísaný pútavo a neskutočne ma bavil. Pri pasážach o imaginárnej kamarátke som sa nadšene ošívala na pohovke, ale desivé vyvrcholenie, bohužiaľ, neprišlo. Chcelo to viac, chcelo to krv, aspoň teda pre mňa. Ja ako ostrieľaná milovníčka hororov nesmierne oceňujem tento príbeh, ale neposkytol nám žiadny nový, originálny prvok. Čo si námet doslova žiada. Karin nevyužila plný potenciál poviedky, držala sa pri zemi a ponechala ju v miernej, rozkošnej rovine, čo znamená, že pre hororových milovníkov išlo len o zahrieváčku na hlavný „boss fight“ – ktorý neprišiel.

VYZNÁNÍ

Veronika Fiedlerová – Noc na Liščí skále

Benedikt pracuje ako sprievodca na hrade Fuchštejn. Prehliadky obohacuje nielen o naučený text, ale aj skúsenosti a spomienky reálnych duchov hradu, ktorých počuje i vidí. Čo sa nepáči Ester, jedinému duchovi, ktorý nestraší na hrade, ale v Benovej hlave. Jedného dňa hrad vyhorí a Benedikt má silné podozrenie, že nie náhodou. Využije preto svoje schopnosti, aby odhalil pravdu.

Posledná Veronikina poviedka je temná fantasy detektívka, ktorá ma nesmierne bavila. Skvelo napísaná, pútavá, zasadená do zaujímavého a atraktívneho prostredia. Benedikt je extrémne sympatická postava, ktorá mi prirástla k srdcu. Autorka vytvorila presne ten typ hlavného hrdinu, ku ktorému je veľmi jednoduché vytvoriť si emocionálne puto. Nedbala by som, ak by som si z jeho sveta prečítala celú knihu a lúsкала by som ďalšie prípady spolu s ním.

Karin Novotná – Hvězdu na čele máš, má Ester

Rodinné dovolenky dokážu byť úplným opakom oddychu a regenerácie. Najmä ak medzi rodičmi panuje napätie, ktoré sa v rámci zachovania rodinnej pohody rozhodnú neriešiť. Už len kvôli dcérke Amálii sa Petr a Ester snažia prekúsnuť podráždenie a nevraživosť, ktoré voči sebe cítia. Lenže konflikt eskaluje, napätie sa zintenzívňuje. Okrem problémov vo vzťahu sa totiž rodičia musia postaviť aj svojim vlastným démonom.

Karin nám naservírovala fantastickú poviedku, ktorou mi odpálila dekel. Odviedla skutočne bravúrnú prácu, pri čítaní som doslova cítila, ako sa mi text dostáva pod kožu a veľmi nenápadne buduje nepokoj. Ide o jednu z tých poviedok, v ktorých sa ocitnete mentálne a fyzicky, vidíte to, čo hlavní hrdinovia, prežívate všetko s nimi a cítite beznádej a hrôzu, odohrávajúc

cu sa na stránkach. Karin ma svojimi riadkami dokázala preniesť do rodiny, ktorej najväčším démonom sú temné zákutia psychiky. Autenticita, s akou je text napísaný, ma mrazí doteraz.

Tereza Kadečková – Smrtonoš

Po predchádzajúcej Terkinej poviedke som si k tejto sadla s vedomím, že dostanem ďalší chutný pokrm. A nemýlila som sa!

Existuje svet živých (Polis) a mŕtvych (Nekropolis). Tieto dva svety sú nezlučiteľné, oddelené bránou. Lenže ako to býva, pre deti neexistuje v priateľstve bariéra, a tak sa Fajt a Bonita z Polis spriatelila s nekrotikom Mortom z Nekropolis. Ich kamarátstvo trvá až do dospelosti, aj napriek tomu, že sa nemôžu vzájomne dotknúť ani priblížiť. Mort sa preto rozhodne urobiť všetko preto, aby ich obe mohol bez následkov objasť a zotrvať v ich prítomnosti dlhšie, než len pár minút. Avšak riskuje to najcennejšie...

Skvelá fantasy poviedka s nádychom temna. Morbídna, pútavo napísaná. Ak by Terka z tohto sveta stvorila celú knihu, stála by som v rade ako prvá, čo by si ju išla kúpiť.

Ludmila Svozilová – Kostelník

Jozef má nesmierne originálny spôsob balenia. Dievčine, s ktorou sedí na káve, rozpráva o svojom zážitku z brigády. Pomáha v domove dôchodcov, kde starček Vomáčka neustále uteká. Nachádzajú ho sedieť na lavičke pri

kostoloch. Ako tak Jozef rozpráva, slečnu to začne zaujímať a postupne sa dozvedá aj dôvod posadnutosti starčeka kostolmi – a ako to ovplyvnilo samotného Jozefa.

Musím povedať, že táto poviedka ma zaujala hneď od začiatku. Jednoduchý príbeh, ktorý začínate čítať v neutrálnom stave, sa vám postupne zaryva pod kožu takým spôsobom, až máte chuť vedieť viac. A čítať viac. Presne to je známka dobrého textu.

Madla Pospíšilová-Karasová – Starý dům

Antológii uzatvára poviedka editorky Madly. Pod nadpisom svieti „*podle skutečné události*“, čo príjemne navnadí a vyplaví kvapku adrenalínu ešte skôr, než sa začítate.

Príbeh rozpráva o rodinke, ktorá zakúpi starý dom. Starší syn Tonda je z neho priam nadšený; dom je taký strašidelný, že v ňom plánuje s kamoškami osláviť svoje narodeniny. Nabalia si jedlo a spacáky, matka im vymyslí program, otec si rozloží stan na dvore, aby na nich dozrel... čo sa môže pokaziť? Keď si chlapci ustelú v dome, spánok nie je to jediné, čo ich medzi temnými stenami čaká.

Veľké pozitívum poviedky je štýl, akým je napísaná. Madla píše z pohľadu malých chlapcov, do ktorých sa dokázala vcítiť skutočne úžasne. Text je teda nadmieru autentický, a o to viac na čitateľa pôsobí. Neubránila som sa však myšlienke, či by skráte-

nie textu nepomohlo dynamike. Pri niektorých pasážach som sa pristihla, že mi padá pozornosť, hoci sa jedná o skvelý námet.

Bolestíny sú výsledkom bohatej fantázie nadaných autoriek. Niektoré poviedky sú čistokrvný horor, v iných sa des mieša s temnou fantasy a detektívnymi prvkami. Jedno však antológiu nemožno uprieť: splnila svoj účel. Dokázala všetkým, že ženy vedia písať, a vedia písať pekne dobre! Vďaka Madle spoznajú čitatelia skvelé autorky a nazrú do temných zákutí ich mysle. Ako celoživotný milovník hororov som sa však nemohla ubrániť myšlienke, že niektoré texty skončili presne tam, kde to začalo byť zaujímavé. Jednoducho povedané, nápady sú skvelé a poviedky pútavo napísané, takže som chcela a potrebovala viac. Čo však neznamená, že som si ich neužila.

Bolestíny sú antológiou, v ktorej nadané ženy opisujú svoju bolesť, potýkajú sa so svojim tieňom a vyznávajú sa zo seba samých. Príjemným bonusom sú nielen originálne medailóniky, ale aj úvodné slová spisovateľky Kristíny Sněgoňovej. „... v ženách se skrývá něco tajemného a nebezpečného,“ píše. A ja s ňou maximálne súhlasím. *Bolestíny* by určite nemali uniknúť vašej pozornosti, o čom svedčí aj nominácia na Magnesía Litera v kategórii „Litera za fantastiku“. Ženy vedia vydesiť. Ženy vedia vy-

volať zimomriavky. Táto antológia je toho dôkazom.

Radka Horniaková: Kvety smrti

(napísal: Lukáš Polák)

Úprimne ma teší, že minulý rok priniesol trojicu hororových kníh od domácich autoriek. A práve tá „najhororovejšia“ pochádza od Radky Horniakovej. Autorka má za sebou umiestnenia v Cene Fantázie aj Múze, zároveň vedie výborný instagramový profil *Kreatívne písanie*, kde pravidelne radí, ako písať náš oblúbený žánr.

Kvety smrti sú zbierkou jedenástich poviedok. Tematicky mi pripomenuli *Knihy krvi* od Cliva Barkera, ktorý podobne mieša krvavý horor s temnou mestskou fantastikou.

Vydavateľstvo: Radka Horniaková

Rok vydania: 2025

Jazyk: slovenský

Počet strán: 186

Väzba: mäkká

Začnem trojicou mojich favoritov.

Psia podoba

Adela si z útulku vezme nového psa, no jej babke sa od začiatku nepozdáva. Adelka má zároveň stalkera Marcela, ktorý odhalí, čím nový pes v skutočnosti je.

Poviedka bola miestami trochu prekombinovaná, no v druhej polovici sa

preklopila do krvavého „hellraiserovského“ módu, ktorý ma milo prekvapil.

Vegánka bola krátka poviedka o žene, ktorá sa chcela stať vegánkou, no nemala na to peniaze. Pri tom, ako si v obchode pchala tovar pod sveter, ju chytil SBS-kár. Príbeh prekvapil pointou, ktorá má až bizarro-hororový charakter.

Obchodník so smrťou

Poviedka má bližšie k mestskej fantastike než k hororu. Rozpráva príbeh ženy, ktorá sa stará o umierajúcu matku, až kým jedného dňa nezaklope na dvere muž s neodolateľnou ponukou.

Vadí? Nevadí?

Opäť krátka vec postavená na prekvapivej pointe. Viac než poviedku

mi to pripomenulo vtip, samozrejme krvavý.

Anička, dušička

Poviedka sa začína výborne a silno zahákne čitateľa tajomstvom muža pri jazere so studenými rukami a maľovanými hrnčekmi. Škoda, že v polovici autorka tajomstvo explicitne vysvetlí, čím sa atmosféra okamžite rozplynie. Námet si pýtal dlhšie budovanie záhady.

Des & Hróza

Dielo stojí najmä na worldbuildingu a ide o prehliadku mestom nočných mŕ. Ponúka množstvo zaujímavých nápadov a nakoniec dodá len očakávanú pointu.

Hadie plemeno

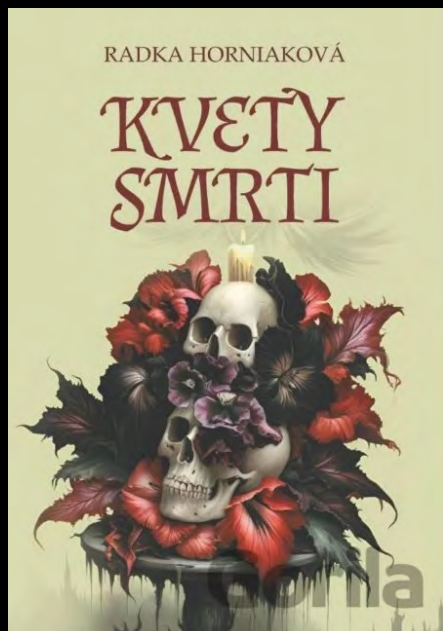
Radka sa v nej pustila do najťažšej témy celej knihy, a to do psychologického rozboru pedofila a jeho mladej obete. Musím uznať, že sa jej to podarilo. Vznikla nepríjemná, zimomriavková poviedka s prekvapivým „monštruóznym“ záverom.

Konečná zastávka

Najslabší príbeh zo zbierky. Ide o románik v práci, ktorý má od začiatku toxický charakter. Na konci však čaká čosi nečakané.

Hnilý dom

Mužovi sa počas prechádzania starým domom vynárajú spomienky, ktoré ho väčšinou desia, no najsilnejšia z nich patrí jeho starej mame. Skôr dráma než horor, ktorá v zbierke zapadne popri výraznejších poviedkach.

Srdcové záležitosti

Romantika v Berlíne, kde vyčíňa sériový vrah. Dej sledujeme striedavo z pohľadu oboch postáv – ako prejavujú city, no zároveň ukrývajú čosi temné. Táto dynamika fungovala veľmi dobre, držala ma v napätí a strany som obracal ako bodnutia vraha až do finálnej pointy.

Šarha z podsvetia

Príbeh začne ako triler o únose dievčatka. V kútiku duše som dúfal, že sa vydá v šlapajach Jacka Ketchuma, no následne sa tón poviedky zmení skôr na fantasy a pripomenie mi seriál *Stratené duše* (2005–2010). Škoda, čakal som niečo drsnejšie.

Na záver dostávame básničku *Slávik a ruža*, ktorá síce nesie melancholický tón, no zároveň prináša aj nádej.

Ivana Gašparíková: Pečeť krve

(napísala: Mária Hanúšková)

Približne pred dvoma rokmi napísala Ivka Gašparíková na náš Discord, či nemá niekto čas betareadovať jej poviedku. Ozvala som sa, že sa na to pokojne podujmem. O pár dní som si teda počas obedovej prestávky otvorila daný dokument vo viere, že za pol hodinu ho stihnem prečítať aj vymyslieť nápady a návrhy na zlepšenie. Lenže z poviedky sa vykľul 100-stranový rukopis! Chvíľkový šok, kedy som vážne podozrievala chybu v matrice, či ma

nehodil do alternatívnej reality, kde poviedka zmenila svoj význam, však rýchlo pominul, a tak som sa začítala. A vďaka Bohu za to!

Ivka si ma okamžite získala svojim dynamickým a takým prirodzeným štýlom písania, že som nemohla prestať čítať. Sedela som pri počítači do neskorého večera, len aby som zistila, ako príbeh skončí. Po dočítaní som jej poslala hlasovku, v ktorej znelo: Je to pecka!

Uvedomujem si, že ako betareader som zlyhala, pretože som sa nechala unášať príbehom namiesto toho, aby som hľadala chyby a logické diery.

Hádáte správne, z „poviedky“ sa o dva roky neskôr stala kniha s názvom *Pečeť krve*.

Vydavateľstvo: Knihy Veles

Rok vydania: 2025

Jazyk: český

Počet strán: 152

Väzba: mäkká

Kniha sa krstila na jubilejnom desiatom ročníku hororového festivalu HorrorCon. Ivka mi ju podpísala so slovami, že ju dosť pomenila, takže ma čaká nový horor. Niektoré pasáže som si pamätala, Ivka ale viaceré doplnila a dopísala, iné preškrtnala. Podľa me však na samotný dej. Ako dopadla autorkina hororová prvotina?

Tomáš Veselka nepracuje. Všetku energiu a čas vkladá do svojho zatiaľ nezárobkového projektu Lovci duchov. Ide o blog, na ktorom uverejňuje reportáže a články o paranormálnych javoch a záhadách. Sponzoruje ho jeho blondavá priateľka Zuzana, ktorá má vďaka svojmu otcovi peňazí dosť. A len preto ju samotný Tomáš, kameraman Milan a kamoška Šárka znášajú. Ockova princezná sa totiž viac stará o svoj vzhľad než o projekt, a všeobecnej atmosfére v partii neprispieva ani vzájomná nevraživosť dvoch žien.

Tomáš ale nevenuje pozornosť nápati, ani rozpadajúcemu sa vzťahu, pretože cíti obrovskú príležitosť preraziť vďaka najnovšej záhade: brutál-

nej vražde jedného dievčaťa. Rozhodne sa vyhľadať jej kamarátku, ktorá je zároveň aj svedkyňa tejto desivej udalosti. V ceste za senzáciou mu však stojí podozrievavý kapitán Tríska.

Kniha rozpráva príbeh nielen z pohľadu záhadológov, ale aj čarodejnice Walerie a lovca Ota. Vražda ženy sa ich totiž dotýka viac, než by sami chceli. Spoločne s posledným výdychom mŕtvej totiž prichádza niečo, čo nikdy nemalo uzrieť svetlo sveta, a lovca a čarodejnicu viaže prastarý sľub chrániť okolie pred touto zlovolnou bytosťou.

Pečeť krve je dielom, ktoré sa na nič nehrá. Ivka ponúkla knižnému svetu rázny, krvavý horor, ktorý ide priamočiaro na vec. Nenájdeme v ňom žiadnu omáčku, žiadne zbytočné slovo či scénu. Po úvodnom predstavení postáv rozohráva autorka drsnú jazdu, v ktorej sú aj vetché babičky vrcholne nebezpečné. Inými slovami, neverte dôchodcom! V ich rukách vám môže rozsudok smrti podpísať aj obyčajná panvica.

Vďaka dynamickému a prirodzenému štýlu autorky sa mi kniha čítala veľmi dobre. Preplávala som príbehom ako nôž maslom, dychtivá na záverečný masaker. A ten teda prišiel vo svojej najchutnejšej, najkrvavejšej a najdrsnejšej podobe.

Pokiaľ hľadáte priamočiary béčkový horor bez zbytočne zdĺhavej psychologizácie postáv, pomalého budovania atmosféry a pipľania sa vo vzťahoch,

Pečeť krve je to pravé orechové. Ivke vyšli poviedky vo viacerých antológiách, takže nemôžeme pochybovať o jej talente. Mne osobne jej štýl veľmi sedí. Preto dúfam, že táto novela čoskoro dostane súrodenca, kde sa Ivka rozpíše a dopraje nám väčší kúsok zo svojej hororovo nadanej mysle.

Eva Wolfenthal – Imágo

(nápísal: Lukáš Polák)

Domáceho ženského hororu je ako šafranu. Viem len o dvoch románoch: *Mamina lož* od Viktórie Dominovej a *Kvety smrti* od Radky Horniakovej. Keď som zbadal, že v roku 2025 vyšiel ďalší, veľmi som sa potešil. Eva Wolfenthal si získala moje sympatie aj počas diskusie v Martinuse v Bratislave, kde prejavila náklonnosť k hororovému žánru. Poďme si jej debut rozpitvať.

Vydavateľstvo: Ikar

Rok vydania: 2025

Jazyk: slovenský

Počet strán: 288

Väzba: pevná

Mladá guvernanka prichádza do Letohrádku za prácou. Bude pracovať v rodine Olivera Skrušinského, ktorý má tajomnú manželku a milú dcéru Agátu. Pomaly sa snaží spoznať svoju prácu a dieťa, o ktoré sa má starať. Lenže niečo nie je v poriadku.

Dej sa odohrával v tridsiatych rokoch, a tak tomu Eva prispôbila aj literárnu stránku. V texte nájdete dlhšie opisy, charaktery postáv sú skôr vysvetlené než ukázané, uvádzacie vety sú plné prísloviok a nič sa nikam neponáhľa. Rovnako ako aj hlavná postava, ktorá skôr žije všednosťou života na Letohrádku, než aby pátrala po tajomstve.

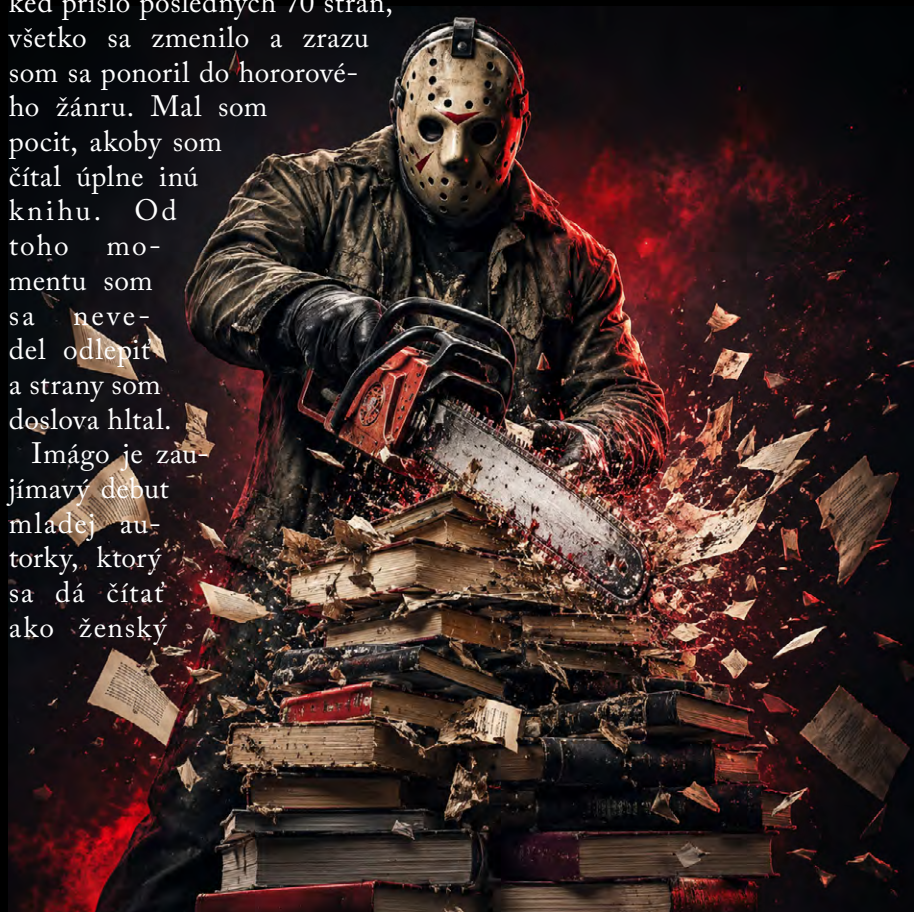
V pozadí knihy sa odohrávala zaujímavá téma – postavenie žien v tridsiatych rokoch. Ako vnímali život, aké mali predstavy o svojej budúcnosti a ako ich vnímalo okolie. Táto rovina obohatila príbeh

o pridanú hodnotu a zároveň prirodzene zapadla do konceptu knihy, ktorá je primárne určená ženskému publiku. Jednak spomenutou témou, jednak dávkovaním *cozy* hororu, romantickou líniou (čo sa mi osobne prehltala o čosi ťažšie) a celkovým ženským pohľadom na danú dobu. Hororovými prvkami sa šetrilo. Prvých 220 strán by som označil skôr za ženský román ako horor, no keď prišlo posledných 70 strán, všetko sa zmenilo a zrazu som sa ponoril do hororového žánru. Mal som pocit, akoby som čítal úplne inú knihu. Od toho momentu som sa nevedel odlepíť a strany som doslova hltal.

Imágo je zaujímavý debut mladej autorky, ktorý sa dá čítať ako ženský

román s hororovým finále alebo ako horor s témou postavenia žien v dávnej dobe. Ak máte radi knihy písané starším štýlom, budete nadšení. Ja sa teším na jej ďalšiu knihu a verím, že sa bude naďalej venovať hororu. Skrýva sa v nej potenciál!

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

POVIEDKA

Duše v krabičce

SYLWIA BŁACH

ilustroval: Andrej Práznovský

Magda vyskočila na lavičku. S grácií se otočila a pak máchla rukou, jako by odháněla neklidné myšlenky. Pohybovala se pomalu a s citem, jako malířka pracující na obraze svého života... Vzduch byl plátno, na němž vibracemi atomů kreslila obrysy. Chytila lem sukně a opět se otočila kolem své osy. Svět se zatočil. Rozesmála se, na příliš vysokých jehlách jen tak tak udržela rovnováhu, a usedla na opěradlo.

Marcina napadlo, že ještě nikdy neměl současně tak dobrou i špatnou modelku. Dobrou – protože si uvědomovala své tělo. Špatnou – protože kdo, do prdele, stojí během focení na lavičce? Kde je v tom nějaká logika, nějaký nápad, dobrý záběr?

„Slez, prosím tě. Normálně si sedni, jo, přesně takhle. A na chvíli se neušmívej... Krása!“

Jen zřídka během focení mluvil. Míloval ten okamžik, kdy na něj modelka zapomene. Trochu znuděná se rozplývá v naprosté symbióze se svým tělem... Tehdy vznikaly nejlepší záběry. Upřímné a pravdivé. Bez toho nacvičeného úsměvu, bez napjatých hýždí a nepřírozeně rovného držení těla.

Občas se však musel ozvat, když dívka začala blbnout. Popsat svá očekávání a polechtat ego komplimentem, aby z ní dostal tu charakteristickou jiskru v pohledu. Jiskru, která se nedá nacvičit. Tohle se musí probít tunou stínů a řasenky: lichotkami vyvolaná duše ješitná a přitažlivě ženy. A Magda, jak se na samozvanou modelku slušelo, ješitná byla. A, což v této profesi nebylo typické, byla také opravdu krásná. Dlouhé světlé vlasy jí v kaskádách splývaly po rovných zádech, a bros-

kvová pleť byla poseta ruměncem svě-
žesti a plachosti. Nejdůležitější však
bylo, že se skrývalo cosi v jejím pohle-
du. Potřebovala jen komplimenty, aby
to uvolnila.

Hlavou mu prolétla myšlenka, že by
si ji mohl vzít. Tady a teď, na lavičce,
rázně a brutálně. Navzdory její vůli.
Rychle ji odehnal a soustředil se na
práci.

„Víš, že ti nejzatvrzejší indiáni
se brání, aby byli foceni? Věří, že jim
foťák krade duše...“

„Co?“ Otázka Magdu vytrhla ze
světa snů a představ o tom, že je právě
na pláži, oblečená do úboru zvýrazňu-
jícím její zlatavé opálení, obskakována
nejslavnějším fotografem... Během
focení pro Vogue... Marcin ji svou po-
známkou zaskočil a brutálně strhl zpět
na nohy. A ona se odhalila. Rychle cva-
kl záběr, pohlédl na displej. Jeho ústa se
protáhla v úsměvu.

„Ale nic, nic. Jen mě to tak napadlo.“

„Byl jsi tam někdy?“

„Kde?“

„No, myslím, v Indii...“

Zaraženě na ni pohlédl, zlobu de-
roucí se mu na jazyk však potlačil.

„Ne, ale hodně jsem o tom četl.
Sběratel duší – není to hezké synonym-
um pro slovo fotograf? Vraťme se ale
k práci!“

Jako mávnutím kouzelného prout-
ku dívka přehodila nohu přes nohu,
vybuchla perleťovým smíchem, jen
proto, aby se jí po chvíli na tváři usadil
ten charakteristický bezmyšlenkovitý
výraz. Na tohle focení se připravovala

– dlouho a intenzivně, před zrcadlem
si procvičovala mimiku a studovala
fotografie modelek. Došla k jednomu
závěru: ony všechny vypadají, jakoby
nemyslely. S tímto výrazem neměla ani
ten nejmenší problém.

Než vykřikl: „Máme to!“, charakte-
ristický zvuk blesku se ozval ještě ně-
kolikrát.

„Jaké to bylo? Víš, teprve začínám...
Už jsem několikrát fotila, ale ne pokaž-
dé to vyšlo... Ale ty ses sám nabídl,
sám sis mě našel, juchú! Poprvé jsem se
nemusela nabízet. Proto jsem se snaži-
la, dlouho jsem trénovala...“

„Hezky se pohybuješ. Bylo to dobré.“

„No jasně. Byla jsem tanečnice. Kdy-
si. Ale zranila jsem se a z kariéry ne-
bylo nic. Doufám ale, že fotky vyšly.
Ukážeš mi je? Nebo nemáš rád, když
se někdo dívá? Chápu to...“ Marcin
překvapeně pohlédl na dívku, která
se změnila v proud slov. Hlavou mu
prolétlo, že má štěstí na ukecané dívky
s krásou anděla. On ale nadevše oce-
ňoval ticho. Proto byl stále sám, žil od
románku k románku, jak si zvykl nazý-
vat své podivné vztahy s většinou foto-
modelek. Věděl, že tahle bude dalším
záběrem v jeho krabici. Jen s obtíže-
mi potlačil narůstající touhu ochutnat
její rty.

„Žádný problém,“ usmál se a podal jí
aparát. Sledoval Magdu takovým po-
hledem, až se začala cítit nesvá, jako by
se najednou dostala do ledového prou-
du ve sluncem vyhrátém jezeře.

Na Magdině tváři se nejprve objevi-
lo překvapení. Pak, každým prudkým

zmáčknutím tlačítka, se do popředí prodíralo čím dál větší znepokojení. S narůstající panikou listovala fotkami. Cítila se divně – vztekla a zklamaná současně. V bouři myšlenek plných hořkých slov se odlišovala jedna: zachovej se profesionálně!

Věděl, o co jde, ale nepromluvil. Varoval ji, že je specifický, že tvoří umění. Říkal jí, že rád odhaluje duši. Tehdy se hloupě smála, myslela si, že to jsou banality, které říká každý umělec.

Byla zklamaná, to si uvědomoval. Litoval jen, že nepochopila to nejdůležitější: tady nešlo o to, že na fotkách vyšla špatně. Šlo o vzhled duše. Jen ten nejlepší fotograf dokáže tuto upřímnost zachytit.

„Ale... vypadám tu tlustě. A mám malá očka... a ty vlasy, jsou tak nějak...“ hlas se jí třásl, jako by se měla rozplakat.

„To se upraví photoshopem,“ prohlásil nezúčastněně.

A pak si podali ruce, on slíbil, že se postará poslat fotky co nejrychleji, a ona, uměle se usmívající, poděkovala za spolupráci a vyjádřila naději na další, v duchu se však proklínala, že promarnila několik hodin svého neobvykle cenného času...

* * *

Otevřela oči. Chvilí mžourala, nejistá, zda i nadále spí nebo je naprostá tma projevem reality. Pokusila se cokoliv si připomenout, instinktivně k sobě tiskla víčka. Prázdnotu zaplnily tvary.

Věčer. Byt. Víno a další noc o samotě. Pak další labev. Nějaká komedie v televizi. Postel, měkkost peřiny... Noční můry. Čím dál děsivější pocit propadání. Mizení. Náhlá bolest. Temná komora? Vždyť přece nemám doma temnou komoru... Kde to jsem? Bolest rozpadu. Šok. Temnota. Necitlivost, chemický zápach. Záblesk.

A nic víc. Pokoušela se vzpamatovat, ale marně – vzpomínky se trhaly v okamžiku náhlého zalití rudým světlem. Strach naplnil její srdce, když žádný ze svalů nezareagoval na příkaz vydaný mozkem.

Paralýza?

Pokusila se zvednout, bezvýsledně. Chtěla křičet, tělo nereagovalo. V hlavě jí explodoval šok, protože jí došlo, že nemůže mrknout. Zdálo se jí, že otevřela oči, a ony byly prostě pořád otevřené. Jen mozek přešel ze stavu snu do skutečnosti.

Anebo pořád sním?

Pomyslela na hodiny. Kdyysi kdesi na síti četla o vědomém snění. Říkali tam, aby se člověk podíval na hodiny, aby se vzbudil. Získal pocit času. Magda doufala, že právě tohle se jí událo, a že za okamžik vyděšená vyskočí z postele. Nemohla ale pohnout rukou, aby se podívala na hodinky! Nikde neslyšela tikání, ztrácela naději, sen se zdál příliš skutečný.

Rozpačitě se začala zmítat uvnitř vlastního těla, modlit se, aby mrtvá schránka znovu nabyla citu...

Opět pomyslela na to, že je možná paralyzována. Nesprávně uznána za mrtvou a zavřená v rakvi.

Hlavu jí naplnil němý křik. Křičela uvnitř sebe zoufalstvím a bolestí, nemohla projevit žádnou z emocí. A tehdy to zaslechla...

Hudba. Písnička, kterou miloval její bývalý. Nevědomky začala v myšlenkách citovat verše...

I've been looking so long at these pictures of you

That I almost believe that they're real

Křik vyplnil její hrtan, nechtěl však vyklouznout ven.

Must to být rakev. Někdo tady je. Musím dát najevo, že žiju. Žiju!

Zkoušela zklidnit dech, i když si nebyla jistá, zda vůbec dýchá. Kroky se přibližovaly. Hlas zpěváka se mísil s podivným chroptěním. Teprve po chvíli v něm rozpoznala slova, připomínající tiché broukání, vycházející z úst opilého člověka, který ví, že nezná

Melodie jí strhla myšlenky, naplnila ji podivnou směsicí klidu a paniky. Vzpomínky na šťastné chvíle bojovaly s pokusy udržet se na povrchu vědomí. Cítila se povznesená, měla dojem, že ji cosi unáší pryč, jakoby se potápěla zpět do temnoty...

Drogy? prolétlo jí hlavou. Vykřikla, tím nejtišším hlasem. Zaslechla kroky.

text, ale i tak se mu líbí melodie, že se pokouší zpívat. Mlčky křičela zoufalstvím. Broukání narůstalo.

Blesk!

Chtěla zamrkat, ale nereagující tělo opět odmítlo poslušnost. Rudé světlo se jí brutálně vedralo do očí. Přisahalaby, že cítila, jak se jí zúžily zorničky. Po chvíli začala rozpoznávat tvary.

Srdce se jí naplnilo nadějí, když v tmavých konturách rozpoznala lidské rysy. Ze všech sil se pokusila pohnout, jakkoliv ukázat, že i když se zdá být mrtvá, tak žije. Soustředila se na hudbu. Vyvolala v ní tolik emocí, krásných vzpomínek. Pokusila se pohnout rty, dostat ze sebe další verše, jakýkoliv zvuk.

I've been living so long with my pictures of you

That I almost believe that the pictures are

All I can feel

Tvář se přiblížila. Rozpoznala v ní Marcina, toho divného fotografa. Chapadla strachu jí sevřela srdce. Najednou pochopila, že tu není náhodou. A že to není normální, že se nad ní sklánějící tvář zdá tak obrovská; že ty žluté, ale teď také velké zuby cení v úsměvu...

Zadržela dech, nebo si jen pomyslela, že to dělá. Chtěla zareagovat, jakkoliv se vzbouřit proti té nepochopitelné situaci. Ale dokonce ani slza jí neskanula po tváři. Mysl pracovala, tělo se stále zdálo být mrtvé.

A v tu chvíli se tvář vzdálila. Spatřila nad sebou nepřírozeně velkou dlaň. Zaútočila na ni abstraktní vzpomínka na Gullivera, oblíbenou pohádku z dětství. Napadlo ji, že se stala liliputem a byla připravena propuknout smíchem šilence, kdyby jen její tělo chtělo spolupracovat.

„Čau, miláčku, seznam se se svou konkurentkou.“ Slova vyplnily ticho,

a Magda podvědomě cítila, že nebyla jejich adresátkou.

Tělem proběhl třes, když se k němu přiblížila ruka. Ucítila dotyk na rameni, a po chvíli jako by do ní někdo prudce šťouchl. A pak prohlédla.

Hrůza jí sevřela srdce, když ruka nad ní přesunula fotografii ne příliš hezké dívky. Děšivá ovšem nebyla samotná fotka, ale fakt, že se dívka na ní zdála být stejných rozměrů jako Magda.

To se opravdu neděje, je to jen nějaké poškození mozku, zmatení porpocí...

„Tohle je Kasia, tohle je Magda, seznámte se!“

Marcin se rozesmál a zatřepal fotografií. Šok Magdě zmátl smysly. Přisahal by, že v očích nehybné postavy cosi zahlédla...

Ona žije.

V tu chvíli se ozvala rána. Chvilí hledala zdroj zvuku, než zahlédla druhou obrovskou ruku, držící zapalovač.

Jakmile plameny začaly olizovat Kasiin portrét, vykřikla, a němý křik se proměnil ve skutečný záchvat hysterie, když fotka ožila. Magda jako zhypnotizovaná zírala na do široka otevřená, popraskaná ústa a tlusté tělo tlačící se do rohu záběru, zoufale škrábající polámanými nehty, ve snaze utéct před plameny. Neuvědomila si, kdy sebou ve své mrtvole začala znovu bezvládně házet, modlit se k Bohu za ukrácení utrpení té cizí, ale jakýmsi způsobem jí tak již blízké, dívky.

Marcinův škodolibý úsměv a bolest ve tváři ženy olizované plameny ji utvrdily v tom, že nespí.

Magda si vybavila slova, která včera fotograf nechtěně pronesl. Než se fotka proměnila v hromádku prachu, pochočila.

Sběratel duší.

Chtěla omdlít, když se velká dlaň opět přiblížila k jejímu tělu. Myslela, že se pozvrací, jakmile ucítila dotek na podbřišku a pak obří ústa políbila její malinké rty. Byla na okraji šílenství, zatímco muž, držící ji jako trofej, přešel k zrcadlu a přikázal jí hledět na svou fotku. Na fotografii, kterou se stala. Na sebe samotnou ve dvou rozměrech. Opravdu toužila být objata pažemi šílenství a nic z toho nechápat.

Avšak vědomí, že byla na věky uvězněna v tomto beznadějném záběru, bylo příliš intenzivní, aby ho nebrala vážně. Bolest, kterou jí muž způsobil, když ji přeložil napůl, příliš skutečná. Poprvé v životě jí napadlo, že duše opravdu existuje. A vůbec se jí to nelíbilo, když byla bolestivě zastrčena do náprsní kapsy.

Znovu začala hrát hudba, a zápach chemikálií naplnil její papírové nosní dírky, když se Marcin sehnul nad další sérií fotek k vyvolání.

*If only I'd thought of the right words
I wouldn't be breaking apart
All my pictures of you*

V příběhu byly použity fragmenty písně
Pictures Of You skupiny The Cure.

SYLWIA BŁACH

Spisovatelka, umělkyně, fotografka, novinářka, pedagožka, fotomodelka a módní

blogerka (VamppiV). Za tyto aktivity byla oceněna např. německou gothic značkou **Queen of Darkness**, již byla ambasadorkou. V roce 2014 se probojovala do finále **Miss Poison**. Používá elektrický invalidní vozík a ve volném čase testuje svět z hlediska přístupnosti. Aktivně vystupuje za práva tělesně postižených. Spoluzakládala **Game Industry Conference**. Živí se jako programátorka, podnikatelka a novinářka. Dlouhá léta pořádá autorská setkání v knihovnách a školách po celém Polsku. Jen v roce 2025 navštívila více než 20 institucí, akcí a festivalů. Dosud vydala celkem sedm knih. Mezi nimi dvě povídkové sbírky *Strach* (2009) a *Trzy lata strachu* (2015) a dva hororové romány *Bo śmierć to dopiero początek* (2012) a *Syndrom Riddocha I: Lepszego świata nie będzie* (2017). V roce 2024 vydala psychologický thriller *Pokój krwi*. Společně s ilustrátorkou Paulinou Daniluk vydaly dětskou knihu o strašidlech a hororových monstrech *Wampiry, potwory, upiory i inne niezwykłe stworzenia* (2016). Druhou knihou pro děti a zároveň první osobní knihou věnovanou tematu postižení je *Nie znajdziesz mnie po śladach stóp* (2026). Povídkami pravidelně přispívá do časopisů a antologií. Česky jí vyšly povídky v časopise Howard, fanzinu Mort, antologii *Polské noční můry* (2023) a společná povídka *Budź ti práno* s Honzou Vojtíškem v jeho povídkové sbírce *Sešřevance* (2018, 2025).

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

ČLÁNOK

AUTORKY NAKLADATELSTVÍ

MEDUSA

ROMAN TILCER

V tomto článku se vám pokusím přiblížit některé z výrazných tváří ženského hororu. Jmen, ze kterých by se dalo vybírat, je celá řada. Já se tentokrát zaměřím na autorky, jež vydávám v České republice u svého malého, nezávislého nakladatelství Medusa. Než jsem se stal nakladatelem, působil jsem roky jako překladatel z angličtiny, pozornost tedy soustřeďuji hlavně na angloamerickou scénu

(ačkoli v posledních letech začínám mapovat i tu frankofonní a těším se, až budeme našemu čtenářstvu schopní představit i to nejlepší z ní).

ANYA MARTIN

Začneme u **Anyi Martin**, protože právě s ní jsem zahájil i činnost Medusy. Anya žije v Americe, ale je napůl Finka. Pokud v souvislosti s její tvorbou někdo zmíní finské podivno,

nemusí být daleko od pravdy – přes-
tože se Anya pohybuje v hororových
kruzích a nebojí se využívat prvky
různých hororových subžánrů včetně
třeba splatterpunku (což se projevuje
například patřičně štavnatými popisy
tělesné zkázy či makabrozními líčení-
mi rozkladu), její texty nejlépe ozna-
čuje nálepka *weird fiction*.

Tento směr, jehož název se do češ-
tiny někdy překládá jako podivno či
literatura podivna, vznikl už na pře-
lomu devatenáctého a dvacátého
století a jeho nejznámějšími zástupci
se potom ve třicátých letech stali au-
toři a autorky, jejichž díla vycházela
v časopise *Weird Tales* – například
Howard Phillips Lovecraft, Robert
Ervin Howard či C. L. Moore. Byla

to doba, kdy se škatulky fantastiky, jak
je známe dnes, teprve utvářely. Spiso-
vatelé a spisovatelky, zaštitěním vše-
objímajícím pojmem „podivné/podi-
vuhodné příběhy“, využívali ve svých
povídkách a novelách (což jsou útva-
ry, ve kterých se weirdu daří nejvíce),
co se jim zrovna hodilo, ať se jednalo
o ingredience spojované s dnešní fan-
tasy, science fiction či hororem.

Anya Martin se řadí k autorům
a autorkám, pro něž zhruba před dva-
nácti lety vymyslel spisovatel Scott
Nicolay označení *Weird Renaissance*
(neboli weirdové obrození). Jednalo
se o zajímavý směr, který se vracel
k původní podstatě *weird fiction* a při
tom se snažil oprostit od silného vli-
vu, jímž na podivno působí nesmír-
ný úspěch a obliba H. P. Lovecrafta.
Originálnější část scény jednoduše
chtěla ukázat, že je *weird fiction* stále
živá, vyvíjí se a má co nabídnout.

Pro úplnost dodejme, že se nejedná
o hnutí *New Weird* (nové podivno),
jež se těšilo oblibě začátkem milénia
a s úspěchem dorazilo i k nám. Zde
se sluší zmínit, že na tom měl velkou
zásluhou redaktor Martin Šust, v je-
hož edici *New Weird* vyšla pod hla-
vičkou českého nakladatelství Laser
spousta skvělých titulů – jmenujme
alespoň román K. J. Bishop *Vržené mės-
to* či trilogii Steph Swainston *Hradeb-
ní mýty*; mimochodem, téměř všech-
ny svazky edice přeložil Milan Žáček,
kterého čtenářům a čtenářkám horo-
ru jistě nemusím představovat. Zjed-
nodušeně by se dalo říct, že zatímco

New Weird mísil spíše prvky fantasy a science fiction a akcentoval práci se samotným jazykem, *Weird Renaissance* má mnohem blíže k hororu. Ostatně o *weird fiction* se někdy říká, že to není ani tak subžánr, jako spíš literární postup, uplatňovaný ponejvíce právě v hororu.

Ale zpátky k Anye Martin. Nelze nezmínit, že Anya je velkou milovnicí klasických filmových monster, sama však ve své tvorbě mnohdy využívá netradiční, neokoukané příšery. Její debutová povídková sbírka, k jejímuž vydání bych se rád prokousal, koneckonců nese název *Sleeping with the Monster* (což pracovně překládám jako *S netvorem v posteli*). Jak jsem již zmínil, Anya zastupuje moderní podobu *weird fiction*, a tak místo aby obludy využívala k prostému strašení, jako tomu bývalo dříve, využívá jejich přítomnosti ke zkoumání nestvůrnosti a lidství v postavách svých příběhů.

Prostřednictvím *weird fiction* současně zpracovává vlastní traumata. Dlouhá léta totiž byla partnerkou hororového spisovatele, ze kterého se posléze vyklubal alkoholik a násilník, a dalo by se říct, že se mu po jeho smrti postavila na jeho vlastním poli – nutno dodat, že velmi úspěšně. Ve svých působivých povídkách a novelách často pracuje s motivem mocensky nevyváženého vztahu, přičemž ve vzduchu visí kromě hmatatelného sexuálního napětí i hrozba násilí či smrti. Nejlépe to zřejmě ilustruje novela *Tráva*, první titul nakladatelství

Medusa (do češtiny ji přeložila moje maličkost, stejně jako knihy a povídky, o nichž budu mluvit dále). V *Trávě* vstoupí do života ženy, jež se vyrovnává s nedávnou smrtí toxického expartnera, zvláštní stvoření z bažin. Výsledkem je neobvyklá kombinace psychedelického a psychologického hororu. Tematicky spřízněnou povídku *Sedmilhář*, která původně vyšla v antologii *Cthulhu Fhtagn!* sestavené Rossem E. Lockhartem, si můžete zdarma přečíst nebo poslechnout online.

Anya není příliš plodnou autorkou, ale z jejího díla je znát, že výborně zná pravidla žánru a moc dobře ví, co dělá, když je tu a tam ohne. Její výjimečná erudice je patrná i z jejího působení v podcastu *The Outer Dark*, kde spolu s výše zmíněným Scottem Nicolayem dávala hlas dalším zajímavým autorům a autorkám hororu a podivna.

LIVIA LLEWELLYN

Druhou spisovatelkou, kterou bych vám rád představil, je **Livia Llewellyn**. Tuto americkou autorku původem z Aljašky pojí přátelské vazby s u nás dobře známým Lairdem Barronem či obskurnějším Josephem S. Pulverem sr., a jak by se tedy dalo očekávat, pohybuje se často ve vodách klasičtějšího lovecraftovského hororu. Její povídky a novely bývají mnohdy volně propojené s Mýtem Cthulhu, ačkoli spíš pomocí nenápadných narážek pro zasvěcené a celkovou at-

mosférou než okázalým žonglováním osvědčenými rekvizitami.

Byť je z její tvorby nepopíratelně cítit inspirace podivným pánem z Providence, současně je velmi svébytná, a to hlavně proto, že zatímco Lovecraft se vyhýbal ženským postavám jako čert kříži, Livia do vypravěčské role důsledně obsazuje právě ženy. Navíc se jedná o ty nejnepravděpodobnější protagonistky, jaké by si člověk představil – například děj povídky *Poslední čisté, jasné léto* (kterou si také můžete zdarma přečíst nebo přehrát na webu Medusy) sledujeme prostřednictvím zápisů v deníčku dospívající dívky. A v novele *Ta, co jde první*, kde se pohybujeme v prostředí magického „nakladatelství“ pracují-

cího s prastarými grimoáry, není hrdinou sinalý akademik, jak bychom možná předpokládali, nýbrž zdánlivě ta nejobyčejnější a nejnudnější recepční.

Nejedná se ovšem o posun do humornější roviny, třebaže v jistém ohledu krutý, zvrácený humor byste v díle Livie Llewellyn našli. Pořád zůstáváme v těch nejtemnějších zákoutích hororu – dalo by se říct, že autorka pouze dovádí Lovecraftovy představy ve vztahu k ženám do důsledků. Hrůza u Livie Llewellyn nejednou pramení z biologických aspektů zrození nebo z nekonečného koloběhu života vůbec, a je o to děsivější, když se třeba vynucená těhotenství propojí s lovecraftovskými monstry. Livia své postavy opravdu nešetří a četba jejích bezvýchodných děl může být někdy až skličující. Na druhou stranu se čtenářům a čtenářkám odměňuje mimo jiné barvitým a působivým jazykem.

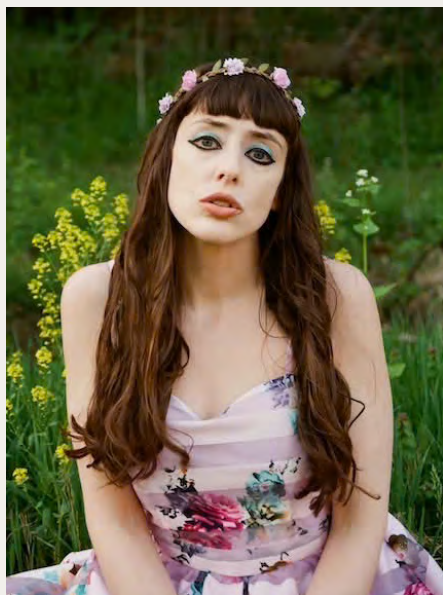
Vedle lovecraftovského hororu (a někdy i v jeho rámci) píše Livia temnou, drsnou erotiku. Obě polohy její tvorby se chystáme představit v její debutové sbírce *Motory touhy: O lásce a jiných hrůzách*, na jejímž překladu se stále pracuje. Oba tyto proudy se střetávají také v povídce *Nízký, temný okraj bytí*, která je volně dostupná ke čtení i poslechu na stránkách nakladatelství.

GWENDOLYN KISTE

Třetí spisovatelkou, která si zaslouží vaši pozornost, je americká autorka

Gwendolyn Kiste. Vzešla sice z komunity *weird fiction*, ale v posledních letech se zdá, že jí tato kategorie začíná být malá, jelikož se jí s novějšími romány daří oslovovat čím dál širší publikum. Není divu, Gwendolyn je skutečně poctivá, pracovitá autorka a za svou tvorbu si vysloužila už řadu ocenění – mimo jiné je čtyřnásobnou nositelkou Ceny Brama Stokera.

V českém prostředí jsme ji uvedli (opět volně dostupnou) povídkou *Všemožné způsoby, jak umrtvit holku*, abychom vzápětí vydali její skvělý debutový román *Rezavé panny*. Ten by se dal označit za společenský román s přesahem do body horroru. V chátrajících průmyslové oblasti Clevelandu osmdesátých let začnou podivně chátat i těla právě maturujících dívek, které mají představovat budoucnost

města. Podobně jako u Anyi Martin se tu setkáváme s netradičním pojetím monstra, zpochybňujícím zažitě role. Jak se k *Rezavým pannám* postaví jejich okolí?

Motiv vyloučených či zapomenutých dívek se navíc v autorčině tvorbě objevuje často – můžeme zmínit například povídku *Holky z hororu* vydanou v časopise *Pevnost*. Vyšly rovněž povídky *Pozdně noční projížďka* – původně ve *Tvaru*, posléze na webu Medusy – či *Osm lidí, kteří mě zavraždili* (výňatek z deníku Lucy Westenrové) v časopise *A2*.

Poslední zmíněný text představuje ukázkový příklad autorčiny schopnosti dávat hlas obětem a přehlíženým: jedná se o převyprávění *Draculy* z pohledu jedné z dívek, které si hrabě podmanil. Ve větším rozsahu se pak s podobným převrácením perspektivy můžeme setkat třeba v románu *Reluctant Immortals*, jehož protagonistkami jsou Lucy Westenra a Bertha Mason, oběti *Draculy* a Edwarda Rocherestera z *Jane Eyre* slavné spisovatelky Charlotte Brontë.

Pokud vás tvorba Gwendolyn Kiste zaujala, další její povídky naleznete v antologiích *Odvržení* (sestavitel Dan Coxon) a *Klaunagedon* (sestavitel Kenneth W. Cain). A také u Medusy se vynasnažíme přinést vám zase brzy něco dalšího.

CÉCILE GUILLOT

Poslední spisovatelkou, se kterou bych vás chtěl dnes seznámit, je pro

změnu Francouzka **Cécile Guillot**. Cécile vystudovala psychologii a psychoanalýzu, ale poprvé jsem ji zaznamenal jako překladatelku podepsanou pod francouzským vydáním *Rezavých panen* Gwendolyn Kiste, jehož obálku jsme převzali pro naše české. Později se ukázalo, že je Cécile rovněž nakladatelkou a knihu vydala u vlastního nakladatelství, a nejen to – že také sama píše.

Její tvorba mě nadchla, a tak jsme vzápětí vydali novelu s anglickým názvem *Lullaby* (z francouzštiny jsem ji přeložil já, překladu citovaných básní Renée Vivien se zhostil Richard Podaný). *Lullaby* vypráví o dívkách, jež byly ve dvacátých letech dvacátého století vězněny v ústavní péči – ať už pro svou menšinovou sexuální orientaci, tělesné odlišnosti či prostou touhu psát hororové příběhy, což jejich okolí považovalo za nevhodné. Hrdinka Hazel uniká před útrapami života v ústavu do světa snů, avšak i tam musí čelit nočním můrám. Pro Cécile Guillot je typické, že píše velmi stručně a úderně, mnohdy až bojovným tónem, přitom však dokáže vyčarovat křehkou, poetickou atmosféru.

Silná feministická linka se vine i povídkou *Budoár vzpomínek*, v níž podobně jako u Gwendolyn

Kiste oběť upíra přemítá o životě, o něžž byla připravena, a je odhodlána vzít osud do svých rukou. Povídku si opět můžete bezplatně přečíst nebo poslechnout na webu Medusy, podobně jako *Pas de deux s temnotou*, v němž baletka po vážném zranění čelí svému vlastnímu neúprosnému stínu.

Představil jsem vám jedny ze svých nejoblíbenějších spisovatelek, ale těch dobrých, jež by si zasloužily pozornost, je samozřejmě mnohem víc a dalo by se pokračovat ještě dlouho. Nezbyvá než doufat, že tu Medusa ještě nějaký ten pátek bude, aby vám to nejlepší z ženského hororu přinášela i nadále. Aktuálně připravujeme k elektronickému vydání román Tannith Lee *Temný tanec* (v překladu Jany Vejrostové), ale v hledáčku máme i další, současnější autorky. O těch si víc povíme třeba zase příště!

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

POVIEDKA

Host' do domu

KRISTÍNA SLABÁKOVÁ

ilustroval: Adam Kubík

„Som smädný!“ Chlapec v zelenej šiltovke a s logom vyšitým na tričku kopal do palubnej dosky. Zakaždým, keď auto nadskočilo na hrboľatej ceste, vyleteli nohy v teniskách k panelu.

Bum-bum.

Ako nejaká zvrátená symfónia bicích nástrojov.

Šoférovi sa napli svaly na krku. Polokošľu mal premočenú od potu a ruky na volante sa mu šmýkali. Prečo si museli zvoliť práve auto s nefungujúcou klimatizáciou?

Vozovka za čelným sklom sa rozpíjala do impresionistickej maľby, vzduch sa chvel ako mydlová bublina, len-len prasknúť.

Keď si chlapča všimlo, že naňho starší spoločník nereaguje, odulo spodnú peru. „Počuješ? Ja chcem piť!“

„Pred polhodinou som ti kúpil fľašu vody.“

„Ale tá už je horúca! Nechcem horúcu vodu!“

„A kde ti mám teraz zohnať novú? Vidiš tu snád' nejakú benzínku?“

Boli uprostred ničoho. Teda, lepšie povedané, boli v strede stredu ničoho. Ich jedinými spoločníkmi na prederavenej ceste bolo zopár horúčavou vysušených stromov a skosené obilné pole.

Muž sa s obavami pozrel na navigáciu. Neochvejne ich viedla do ešte hlbšej ničoty a on nemohol inak, len jej dôverovať.

„A chcem na záchod!“ Dieťa demonštratívne prekrížilo nohy.

Šofér nereagoval. Pot mu kvapkal do očí a rozpíjal už aj tak hmlistý svet.

„Ja chcem cikááááá!“ Kvílivý hlas sa odrazil od stropu auta a splynul s ďal-

ším buchotom, keď sa detské nohy stretli s palubovkou.

„Pošti sa do nohavíc, je mi to jedno! Nebudem zastavovať pre každý tvoj rozmar.“

Chlapec potiahol nosom. „Si zlý.“

„To si uhádol.“

Na niekoľko slastných minút sa auto ponorilo do ticha. Narúšalo ho len dunenie, keď sa podvozok stretol s kameňom či výmoľom. Motor kašľal a sipel ako pacient v poslednom ťažení. Muž sa v duchu modlil, aby to do cieľa zvládli. Ak zostanú trčať na tejto poondenej ceste, ich budúcnosť bude viac než len jasná.

Pokúsil sa naladiť rádio, ale odpovedou mu bolo len monotónne šumenie. „V tejto prdeli nemajú ani posratý signál.“

„Povedal si prdel a posratý,“ upozornilo ho dieťa.

„Ďakujem za informáciu, bez teba by som to nevedel.“

Odrazu sa mastným vzduchom mihol hnedý tieň a pristál im tesne pred nárazníkom. Chlap skočil na brzdu, oboch pasažierov prudko hodilo dopredu a potom znova dozadu.

„Kurva!“

„Čo to bolo?!“ Chlapec prilepil nos k oknu a ešte stihol zazrieť dlhé zadné nohy zvierata, ktoré prefrnklo na opačnú stranu cesty.

„Srna.“

„Srna?“ Ešte úpenlivejšie sa pricapil ku sklu, ako keby dúfal, že sa cezeň prepadne von. „Nikdy som žiadnu nevidel. Len na obrázku v knižke.“

Muž prevesil ruky cez volant. Zhlboka dýchal v snahe prinútiť splašené srdce upokojiť sa. So zvesenou hlavou sa tlmene rozosmial. „Nikdy si žiadnu nevidel? O nič si neprišiel. Sú to svine.“

„Podľa mňa sú pekné.“

„Áno, pekné svine.“ Jeho oči znova našli navigáciu. Bodka s cieľovou stanicou svietila už len kúsok od miesta, kde práve stáli. Displej sľuboval, že majú pred sebou posledných pätnásť minút.

Prinútil sa znova naštartovať. Keď zaradil rýchlosť, v pravej ruke mu šklblo. Zasľkal.

Chlapča sa naňho pozrelo. „Bolí ťa to?“

„Nie, štekli. Posad' sa poriadne, už sme skoro tam.“

Netrvalo dlho a poľná cesta sa vnočila do hustého bukového lesa. Oblohu zatemnili košaté koruny stromov, pomedzi konáre sa predierali len osamotené lúče svetla.

„Sme tu,“ oznámil chlapec.

Šofér pribrzdil. „Kde?“

„Rovno pred nami, nevidíš?“

Medzi stromami rozpoznal siluetu murovaného plota, ktorý sa ťahal doširoka do oboch strán. Uprostred sa vynímala mohutná vjazdová brána. Tvorili ju pláty čierneho plechu, medzi ktorými zostávali sotva znateľné medzery.

„Toto?“ Muž sa naposledy poradil s navigáciou, ale tá dávala za pravdu chlapcovi. „Absurdné. Aký idiot si už len postaví dom na konci sveta?“

„Aj náš dom bol na konci sveta,“ podotkol chlapec, ale muž ho nevnímal.

Vypol motor. „Ani sa nehni, hneď som späť. Rozumieš?“

Dieťa po ňom blyslo očami. Odrazu pôsobilo až nebezpečne dospelo. „A kam by som asi tak šiel?“

Vystúpil z auta. Vlasy mu postrapatil lesný vánok a vohnal mu do nosa vône miazgy a húb. Obyčajne by ho podobné prostredie uvoľnilo, nie však teraz. Srdce mu mlátilo o hrudný kôš a k slovu sa znova prihlásila aj bolesť v paži.

Je cvok, že sem prišiel. Úplný cvok. Čo tak asi môže čakať? Lenže už nebolo cesty späť. Jedine ak by si túžil vyžrať všetky svoje zlyhania, a to sa mu veru nechcelo.

Na stĺpe pri bráne objavil čierny interkom. Prinútil sa k pohybu a stlačil tlačidlo nad reproduktorom. Napäto načúval praskaniu na opačnom konci linky.

To sa o chvíľku pretavilo do zdržanlivého mužského hlasu. „Prosím?“

Teraz už naozaj nebolo cesty späť. „Ed?“ zamumlal. „Ed, to som ja.“ Po krátkej odmlke ešte doložil: „Ja, Michal.“

„Michal?!“ Hlas na druhom konci zo seba striasol prvotnú ostražitosť. „Mňa odvezú, fakt si to ty?!“

„No... hej, som.“ Muž sa prinútil vyčariť rovnako bodrý tón ako Ed na druhom konci. Na jazyku mu však chutil až príliš kyslo. „Pustíš ma dnu?“

„Ale jasné! Zaparkuj napravo od domu, naľavo som teraz nechal vysadiť kamélie.“

Brána zabzučala a začala sa pomaly odsúvať. Muža prepadol neurčitý dojem, že sa pred ním otvára vchod do podsvetia. „Som fakt cvok,“ zahundral si popod nos, potom sa vrátil k autu.

K domu viedla štrkovitá príjazdovka lemovaná neznámymi exotickými drevinami. Mužovi ich kmene pripomínali zosúšené ľudské tváre, v brázdach rozpoznal vrásky, výkriky aj hysterický smiech. Ani čoby v stroch zostali uväznené kusy zmiznutých ľudských duší.

Onedlho sa zeleň preriedila a z nej sa opatrne vztýčili šedivé kontúry domu.

Chlapec sa zahniezdil. „Vyzerá ako rakva.“

Šofér sa síce zasmial, ale hrdlo sa mu trochu zúžilo. Sivý bungalov s rovnou strechou a zrkadlovými oknami skutočne pôsobil pohrebne. O to absurdnejší kontrast nastal, keď z vchodových dverí vyplával štyridsiatnik v pestrofarebnej košeli a voľných ľanových nohaviciach. Príroda bola skúpa k jeho porastu na hlave, zato sa poriadne vyšantila na jeho brade, ktorá mu siahala až po prsia. Vzrušene mával a prudko gestikuloval, aby prichádzajúci automobil nasmeroval na správne parkovacie miesto.

Muž vypol motor, potom sa otočil k svojmu malému spoločníkovi. „Varujem ťa. Žiadne vylomeniny, rozumel si?“

Dieťa sa trochu zamračilo, ale potom prikývlo. „Budem dobrý.“

„To si piš, že budeš.“

Len čo vystúpil z auta, Eduard sa naňho vrhol a uväznil ho v drsnom, ale úprimne priateľskom objatí.

„Ja sa poseriem! Ty si naozaj tu! Neuveriteľné! Samotný Michal Lichner prijal pozvanie do môjho skromného príbytku!“

Mužovi sa horko-ťažko podarilo vyslobodiť. „Skromného?“ šepol medzi dvoma pokusmi o lapenie dychu. „Od toho má poriadne ďaleko.“

„No hej!“ Eduardova tvár žiarila. „Čím viac človek zarába, tým viac prachov utráca. A po podobnom dome som túžil už ako krpec. A prečo si sa neozval, že si na ceste? Naposledy sme si písali v pondelok. To si sa dušoval, že sa ešte ozveš, keď vyrazíš, aby som sa vedel zariadiť. Myslel som, že si si to rozmyslel.“

„Ja viem, prepáč. Chcel som, ale dňesok bol natoľko hektický, že mi to úplne vyfučalo z hlavy.“

Vtedy sa ozvalo druhé buchnutie dverí a Edove oči padli na chlapča, ktoré sa vynorilo spoza auta. Jeho nadšenie akoby zhorklo. V očiach sa mu ustálil čudný, matný lesk a šklblo mu ľavým lícom. „Priviedol si aj svojho syna?“

Muž sa ponáhlal k chlapcovi a trochu prisilno mu zovrel plece. „Áno. Neplánoval som to, ale vieš... jeho matka... máme teraz trochu problémy...“ Vedel, čo chce povedať, plánoval to celou cestou, ale odrazu mu význam slov unikol.

Eduard mu to uľahčil. Jeho tvár sa mierne uvoľnila, hoci mu stále mykalo lícom, ako keby sa nútil k úsmevu. „Rozvádzate sa? To som nevedel.“

„Ešte to nie je oficiálne, ale smerujeme k tomu.“

„Budem hádať. Ona decko vôbec nechce, zavesí ti ho na krk a ešte ťa chce o všetko obrať. A tak malého teraz ťaháš všade so sebou.“

„Trafil si úplne presne.“

Hostiteľ sa sucho zasmial. „Kto by to bol povedal, že Michal Lichner bude mať niekedy problémy so ženami? No podte, určite sa už neviete dočkať, kým vypadnete z tej horúčavy. Úplne z človeka vysáva energiu.“

Voviedol ich do príjemne klimatizovanej haly. Ak barak zvonku pripomínal truhlu, sterilný interiér evokoval márnicu. Studené čierne a sivé steny dopĺňal biely huňatý behún, ktorý sa končil pri päte masívneho kovového schodiska. Jediný farebný prvok vnášali do priestoru maľby na stenách.

„Čo na ne povieť?“ Ed sa pristavil pri jednej stene.

Muž nevedel, ako slušne odpovedať. Modernému umeniu nikdy poriadne nerozumel. Nechápal, prečo by sa zopár machúľ na plátne malo predávať za cenu vily. Na tých v Eduardovej hale vynikala predovšetkým červená, čierna a modrá farba, abstraktné machule a surrealistické siluety vtlačené do neľahko definovateľného sveta.

„Pácia sa mi,“ vyhlásil chlapec.

„To som rád. Nie som bohvieaký umelec, ale k týmto mám veľmi vrúcný vzťah. Podľa mňa sa mi celkom podarili.“

„To ste maľovali vy?!“ V detských očiach sa mihol nefalšovaný obdiv.

Ed neúspešne predstieral skromnosť. „Pred pár rokmi som si prechádzal dosť zložitým obdobím. Nedokázal som sa oprostiť od zlých spomienok, terapeutka mi preto navrhla, aby som svoje emócie zhmotnil v nejakom umení. A tak vznikla moja séria Spoved.“

„Z čoho sa v nej spovedáš?“ spýtal sa muž.

Eduard mu odpovedal len krátkym úsmevom. „Určite ste hladní, prinesiem niečo pod zub. Prehliadku domu si necháme na neskôr.“

Vošli do rozľahlej obývačky. Štýlovo korešpondovala s charakterom domu. V čierno-sivo-bielom priestore trónil konferenčný stolík, sklenená doska na štyroch bronzových ľudských nohách a krvavočervený diván, ktorý pripomínal otvorenú ranu. Eduard hosťom naznačil, nech sa usadia.

„Hneď som späť. Moja domáca prichystala hory jedla, ale keďže si mi nepotvrdil, že dnešok platí, znova som všetko spratal do chladničky.“

„Pomôžem ti?“

„Neunúvaj sa. Čo si dáte na pitie? Pre malého... ech, ani som sa ťa nespýtal na meno.“ Otočil sa k chlapcovi.

„Som Dominik.“

Ed sa široko usmial. „Podľa tvojho starého otca, Michal? Podarené. Tak teda pre Dominika tam určite nájdem nejakú limonádu.“

„Sladké nie,“ zasiahol muž. „Postačí mu len voda s citrónom.“

Eduard trochu nadvihol obočie. „Si poriadne prísny otec, hm? Tak teda pre chlapca vodu a my si môžeme dať pivo, čo ty na to?“

„Pivo znie skvele.“

„Super. Kým to pripravím, pustím vám aspoň telku. Chvíľu potrvá, kým všetko povytáhum.“ Vzal zo stola ovládač a ozrutný čierny obdĺžnik na stene zo sivého kameňa ožil obrazom. Nádherná mladá žena v reklame práve tvrdila, že ak budú diváci používať jej čistič na záchody, ich životy budú oveľa šťastnejšie.

O chvíľu sa už Eduardove kroky stratili na opačnej strane domu.

Dominik neprítomne civel na televízor a špáral sa v nose.

„Prestaň s tým,“ zahriakol ho muž. Náhle si spomenul na incident z auta a trochu posmešne doložil: „Nechcel si ísť náhodou čúrať?“

„Už ma to prešlo.“

„Ako inak. Len si ma skúšal.“

„Neskúšal. Ale už sa mi proste nechce.“

„Nezabúdaj, že sa máš správať slušne.“

„Však sa správam.“ Prestal sa hrabať v nosnej dierke a mrkol na muža po svojom boku. V očiach mu zahoreli podozrivé ohníčky.

Muž varovne zdvihol prst. „Pamätaj

si, že ak niečo vyvedieš, dostaneš do problémov nielen mňa, ale aj seba.“

„Už som sľúbil, že budem poslúchať. Keby som sľub porušil, tak pôjdem do pekla.“

„A to máš odkiaľ?“

„Hovorila to slečna Bellová, moja učiteľka.“

„O pekle síce nič neviem, ale ak sľub porušíš, ručím ti, že ani so mnou nebudíš mať na ružiach ustlané.“

Eduard sa vrátil s podnosom veľkosti menšieho severského štátu. Trónila na ňom hora chlebičkov, ovocie, zelenina, syry a šunky.

Jeho hosť sa zasmial. „Chystáš svadbu?“

„Ja viem.“ Všetko to položil na stôl. „Moja gazdina je takmer ako moja matka. Žije v domnienke, že trpím podvýživou. Hoci viem obstojne variť, keď je v službe, ani ma len nechce vidieť v kuchyni. Ponúkajte sa. Prinesiem ešte pitie.“

O chvíľu už všetci traja srkali nápoje z vysokých pohárov a zajedali ich chlebičkami.

Eduard si svojho hosťa so záujmom prezeral. „Musím povedať, že na sociálnych sieťach vyzeráš rozhodne mladšie.“

„Staré fotky,“ odtušil muž. „Nepotrebuješ sa verejnosti chvastať s tým, ako ti narástol pupok a zošedivela hriva.“

„Tebe aspoň malo čo zošediviť.“ Ed očervenel a vybuchol do rehotu, ako keby to bol najlepší vtip na svete.

Muž sa zdvorilo uškrnul. „Ale vyzeráš dobre.“

„Hej no. Po strednej škole som začal aktívne športovať. Nechcel som, aby si ma zas nejaký chalan podával a nazýval ma Prasacím ksichtom.“ V jeho žmurknutí bolo čosi zlovestné.

Muž si uvedomil, že mu opäť začína šklbať v ramene. Bolest bola tupá a zatiaľ relatívne znesiteľná. Pomrvil sa.

Eduard sa napil z piva. „Tak ako si žije všetkými milovaný Michal Lichner? Bez ženy, ako som sa práve dozvedel, s deckom na krku. Takýto život by som ti nikdy nepredpovedal. Spomínaš si na Renátu zo strednej? Bola maturantka a my druháci. Blondávk, s obrovskými kozami.“ Strhol sa a vrhol ospravedlňujúci pohľad na Dominika.

Chlapec sa uškrnul.

Ed potriasol hlavou. „Pardon. Neviem sa správať v prítomnosti detí. Ale pamätáš sa na ňu, Michal, však?“

„Niečo sa mi marí.“ Oprel sa dozadu. Gauč bol príliš mäkký, zdalo sa mu, že ho chce do seba pohltiť. Znova sa narovnal, a aby mal čo robiť s rukami, siahol po pohári s pivom.

„Vraj marí!“ Eduard si plesol po kolene. „Bol som do nej bezhlavo zamilovaný a ty si to vedel. Zlomilo mi srdce, keď som vás našiel bozkávať sa v telocvični.“

Muž mykol plecóm. „Bol som idiot, ja viem.“

Eduard mávol rukou. „Však o nič nejde. Boli sme dvaja nevybúrení chalani v puberte. Keby bola situácia opačná a ona chcela mňa, tiež by som neváhal a vyfúkol ti ju spreď nosa.“

Muž sa usmial. Bolest' v ramene sa stupňovala. „Počuj, nechcem úplne využívať tvoju pohostinnosť, ale myslíš, že by som si mohol zatelefonovať z tvojho mobilu? Ten môj som si omylom cestou rozbil, aj preto som ti nedal vedieť, že som na ceste.“

Eduard sa trochu strhol, ako keby ho práve požiadal o obličku. Okamžite ale pookrial. „Potrebuješ zavolať tej svojej fúrii?“

Pritakal. „Určite ma za posledných niekoľko hodín zháňala. Rozvod je teraz v najcitlivejšej časti a potrebujem sa s ňou dohodnúť na nejakých detailoch.“

„Chápem. Môžeš použiť môj starý mobil. Je to šunka, ale stále funguje. Počkaj.“ Vybehol z miestnosti a o chvíľu sa už vracal s predpotopným tlačidlovým telefónom. „Bude ti to stačiť?“

„Dokonale, vďaka. Môžem sa strčiť niekam, kde budem mať viac súkromia?“

„Do kuchyne, tie dvere v hale naproti obývačke. Len sa v nej nestrať. Gazdinej som prvý mesiac musel dávať plánik, aby našla cestu.“

Ukázalo sa, že Ed až tak veľmi nezartoval. Kuchyňa mala rozmery jednoizbového bytu. Klasickú sterilnú kombináciu farieb dopĺňali ešte zelené kachličky.

Muž sa oprel o ostrovček so sporákom uprostred miestnosti. Pár minút len rozdýchaval stupňujúcu sa bolesť a rovnal si myšlienky, potom spamäti vytŕkal Alicino číslo.

Zdvihla až po treťom zazvonení. Jej hlas na druhom konci bol tlmený, možno sa práve zobudila. Mala režim ako netopier. „Prosím?“

„Alica, to som ja.“

Chvíľu čakal, či ho spozná. Ale toho sa, samozrejme, obávať nemusel. Jej hlas sa okamžite premenil z ospanlivého na agresívny. „Andrej?! Do riti, kde si?! Čo sa stalo? Už tak osem hodín o tebe nemáme žiadne správy! Myslela som, že si mŕtvy!“

„Skoro som aj bol,“ zašepkal.

„Čo chlapec? Je s tebou?“

„Je.“

„Dúfam, že ho nenapchávaš sladkým!“

„Tvoje rozkazy plním.“

„Fajn. Kedy prídete? Celý štát je hore nohami.“

„To je práve ono.“ Zhlboka sa nadýchol. Ak mal Alici vysvetliť, čo a prečo urobil, bude musieť voliť správne slová. „Nastali komplikácie.“

„Aké komplikácie?“

„Cestou sme mali nehodu.“

„Nehodu?!“

„Mohla by si prestať opakovať moje slová?“

„Akú nehodu, doprdele?! Kde ste?!“

„Musel som sa vyhnúť hliadkam, a tak som zašiel čo najďalej, k jednému motorestu pri lese. Auto som zaparkoval na bočnej ceste a s Dominiom sme sa šli skryť dovnútra.“

Na druhom konci sa rozhostilo chvíľkové ticho. „Nehovorila som ti náhodou, že sa nemáte zjavovať na verejnosti? Všade vás hľadajú!“

„Veď práve! Vedel som, že už budú na cestách zátarasy. Mali značku, farbu aj registračné číslo nášho vozu. Musel som niečo vymyslieť.“

„Skrýť sa v mizernom motoreste je naozaj geniálny nápad.“

„Necháš ma dohovoriť? V tom motoreste som sa pustil do reči s jedným chlapíkom. Začal mi pri bare rapotať, ako sa chystá na návštevu k jednému svojmu starému známemu. Vraj sa nevideli dvadsať rokov, ale on ho z ničoho nič pozval k sebe domov. Drmolil čosi o tom, že sa vlastne ešte poriadne nerozhodol, či za ním chce ísť, že to bude čudné či čo. Veľmi som tie jeho reči nepochopil.“

„Kam tým mieriš?“ Z tónu Alicinho hlasu Andrejovi primrzal mobil k uchu.

Zhlboka sa nadýchol. Bolo mu jasné, ako šialene to bude znieť, keď svoj plán vysloví nahlas. „Ten chlap sa na mňa trochu podobal. Teda na moju mladšiu verziu. Tak si vravím, potrebujeme sa niekam na chvíľu ukryť, kým tá najväčšia hystéria pominie, a dom uprostred lesov je na to vlastne ideálny. A ten chlap svojho kamoša aj tak dvadsať rokov nevidel.“

„Andrej... kde je ten chlap? A kde ste teraz vy?“

„Bola to naša jediná možnosť, chápeš? Inak by som teraz bol už naozaj mŕtvy.“

Počul, ako sa Alicia niekoľkokrát zhlboka nadýchla. „Zabil si ho, však?“

„Nalial som ho pár pohárikmi, ani sa veľmi nebránil, vytiahol som

z neho nejaké informácie o ňom a tom týpkovi, za ktorým mal ísť. Potom som ho akože vzal na vzduch, aby vytriezvel, kým sadne za volant, vzal mu kľúče, strhol som ho do húštiny a zaškrtil.“

„Chceš mi povedať, že pri motoreste sa povaluje telo?“

„Zgúľlal som ho do takej priekopy, čo bola za parkoviskom. Rastie tam husté krovie, objavila ho tak o týždeň, to už budeme dávno doma.“

„Takže ty si teraz u nejakého cudzieho chlapa, ktorý sa nazdáva, že si jeho stratený kamoš spred dvadsiatich rokov?!“

Andrej sa chladne zachichotal. Keď to takto povedala, znelo to naozaj bláznivo. „Neverila by si, aké to bolo ľahké. Zatiaľ všetko funguje. A Dominik spolupracuje.“

„Vravela som ti, že bude. Je to bystré dieťa, až príliš bystré.“

„Ale neviem, ako dlho naše krytie potrvá. Dnešok by sme mali byť v suchu, ale neviem, čo bude potom.“

„Ja ti poviem, čo bude. Daj mi adresu toho domu. Hneď za vami niekoho pošlem. Tamtoho sa nenápadne zbavíme a vás prevezieme do bezpečia.“

„Poteší ma, ak pošleš aj nejakého zdravotníka,“ zamumlal.

„Chlapec je zranený?!“ Alicin hlas mu opäť vyvolal zimomriavky.

„On nie. Keď som škrtil toho chlapa, začal sa vzpierať a strhol ma so sebou do priekopy. Myslím, že mám naštiepenú nejakú kosť v ramene. Bolí to ako fras.“

„Fajn, teraz ma počúvaj. Pošlem vám ozbrojenú pomoc. Vy dvaja zatiaľ nevymýšľajte žiadne sprostosti, rozumeli ste? Budte slušní, vymýšľaj si nejaké historky zo strednej školy o tom, ako ste húlili na stužkovej, popíjaj a bav sa. Snaž sa za každých okolností udržať dojem, že je všetko v poriadku. Do pár hodín pri vás niekto bude.“

„Dobre. Ďakujem.“ Andrej Alici ešte napochytro nadiktoval adresu domu a zložil.

Priamo za jeho chrptom sa ozvalo vrznutie. Na zátylku sa mu zježili vlasy. Odrazu bol presvedčený, že niekto je v miestnosti s ním.

Zvrtol sa. Nič. Pustý priestor vyplňal sklenený vzduch, chladný od klimatizácie, ale s votkanou horúčavou, ktorá sem nenápadne prúdila zvonku.

Otočil sa okolo svojej osi. Napravo od kuchynského ostrovčeka si všimol ešte jedny dvere natreté nabiele. Nebyť mosadznej kľučky, celkom by splyvali so stenou. Boli pootvorené a zvnútra sa plazilo zvláštne červenkasté svetlo. Andrej k nim prikročil a natiahol sa po kľučke.

Náhle ho vyrušila zmes mužského a detského smiechu, ktorá sa k nemu doniesla z obývačky. Odskočil odo dverí, ako keby sa popálil. Nie, nebude sa hrabať v hostiteľovom súkromí. To by mu na dôveryhodnosti veľmi nepridalo.

Rýchlo vymazal z telefónneho zoznamu Alicino číslo a náhlil sa nazad do obývačky.

Vošiel práve v momente, keď Dominik ponáral ruku do misky s pestrofarebnými cukríkmi. Dieťa sa pri pohľade na prichádzajúceho zháčilo.

„Nie!“ zručol Andrej. „Povedal som žiadne sladkosti!“

„Ale no tak!“ Eduard sa zaceril. „Je to dieťa, tým predsa nejakú dobrotu odopierať nemôžeš. Alebo má snád nejaké zdravotné problémy?“

„Áno, to má!“ odsekol Andrej, nadšený, že sa má čoho chytiť.

Edova tvár sa pokrčila. „Doriti, to ma mrzí. Prepáč.“ Hneď odsunul misku nabok.

Dominik prázdnu dlaň sklamané zložil do lona. Zagánil na Andreja a ten mu zlý pohľad vrátil.

„Je zvláštne, ako sa životné cesty menia, hm?“ zahlásil Eduard odrazu. „Kedysi si býval idol všetkých dievčat a ja tučný trpák, ktorému si polial zošity malinovou a pichol si mu kružidlo do ruky. A teraz tu predomnou sedíš, si rozvedený, s chorým deckom.“

„Život má zmysel pre iróniu,“ precedil Andrej.

Pohľad mu zablúdil za Eduardov chrbát, kde ešte stále bežala televízia s vypnutým zvukom. Hlásaťka práve oboznamovala divákov so správami zo sveta. O sekundu nato sa obraz zmenil a Andrejovi sa pretočil žalúdok. Hľadel na muža v zelenej košeli s červeným logom vyšitým na prsiach – s rovnakým logom, aké svietilo na Dominikovom tričku. Chlap s vážnym výrazom rozprával do kame-

ry, zatiaľ čo mu nad plecom svietila chlapcova podobizeň a hneď vedľa nej Andrejova fotka.

Tváre následne vybledli, scéna sa zmenila, teraz kamera zaberala vchod do snehobielej budovy. Žena pred ňou mala na sebe kostým s dobre známym logom na ľavej strane prs a rozprávala do asi desiatky mikrofónov. Na spodku obrazovky bežal veľký červený varovný nápis. Andrej ho nemusel čítať, uvedomoval si, čo asi hlása. Zatočila sa mu hlava.

„Spomínaš si na stužkovú?“

Vyjavene zažmurkal. Na Eduarda na okamih celkom zabudol. „Prosím?“

„Na stužkovú.“ Edovi sa na tvári usadil trochu lačný výraz. „Nezohnal som nijakú babu, čo by šla so mnou, nuž som vyrazil sám. Sedel som v kúte a snažil sa opiť v nádeji, že potom medzi vás zapadnem. Ty si sa tam premával s nejakou krásnou prváčkou, ktorá na tebe mohla oči nechať. Neskôr večer si si ju odviedol kamsi za budovu. Sledoval som vás.“

„Sledoval si nás?“ zopakoval muž tupo. „Prečo?“

„Asi som chcel vedieť, aké to je byť tebou. Čo robia pekní obľúbení chalani, zatiaľ čo ja sa krčím v rohu v otcovom obleku, ktorý na mne visí ako stará koža.“ Oblizol si pery. „Videl som, čo ste s tou prváčkou robili. Nikdy predtým som toho nebol svedkom. Aspoň nie naživo.“ Uškrnul sa. „Vtedy som si vravel, že niečo také možno nikdy robiť nebudem.“

Andrej sa zasmial, ale znelo mu to len ako paródia na smiech. „Predpokladám, že to nie je pravda.“

„Nie.“ Zvážnel. „Ale asi nie tak, ako by som si prial. No na tom nezáleží. Mám tento krásny dom a viac peňazí, ako som schopný utrátiť. Obchodovanie mi naozaj vynáša.“

„A s čím vlastne obchoduješ?“ Andrejovi ešte stále zalietaval pohľad k televízii. Správy sa už síce našťastie venovali inej téme, ale on vedel, že čochvíľa sa jeho fotka objaví znova. Aj Dominik si oznámenie všimol. Tváril sa až desivo spokojne.

„So všeličím.“ Edovi šklblo lícom. „Popravde, nie je to veľmi zaujímavé. Ale ak chceš, môžem ti konečne trochu poukazovať dom.“

„Určite budem rád.“ Andrej dopil svoje druhé pivo. Keď vstával, trochu sa mu točila hlava. Stres sa na ňom začínal očividne podpisovať. Dobrá správa bola, že zranené rameno ho teraz bolelo oveľa menej.

Dominik sa tiež dvíhal, ale Eduard mu gestom naznačil, aby zostal sedieť. „Pokoje tu zostaň, malého chlapca také veci isto nezaujímajú. Pozri si zatiaľ niečo v televízii.“ Ohliadol sa ponad plece. Na obrazovke teraz dávali predpoveď počasia. „Prepneš si, na čo máš chuť, pravda?“

Chlapec sa zaškľabil. „Viem, ako funguje telka.“

„Ako inak. Tak poďme. Tento dom je trochu bludisko, ale tak to už býva, keď nepozeraš na peniaze a utrácaš, kde to ide.“ Uškrnul sa a Andrej mu

úškrn trochu nervózne vrátil. Tentoraz úprimne. Eduardova úporná snaha predviesť čo najokatejšie svoj majetok mu pripadala naozaj zábavná.

„Môžeme začať v tomto krídle.“ Otvoril dvere za gaučom a voviedol Andreja do rozľahlej pracovne. Aj tu steny zdobilo niekoľko obrazov z hostiteľovej autorskej kolekcie. Andrejovi už nepripadali také škaredé, ako keď sem prišiel. Ba dokonca sa mu zdali celkom pôsobivé.

Zastavil sa pri jednom, ktorý visel nad písacím stolom. Červená škvrna na ňom pripomínala postavu v neprirodzenej polohe. Obklopovala ju modrá a žltá žiara, ktorá vybiehala do zvláštne pokrivených obrazcov. Andrej si uvedomil, že pri pohľade na maľbu sa mu trochu obracia žalúdok.

Zozadu k nemu pristúpil Eduard. „Túto som nazval Útrpný výsluch. Predstavuje ľudskú dušu, na ktorú sa znesú všetky krivdy a hriechy, ktoré vykonala. Je prvým z celej série a asi môj najobľúbenejší.“

„Je naozaj dobrý,“ povedal Andrej. „Si celkom talentovaný.“

„Áno.“ Eduard končekmi prstov prešiel po plátne. „Hovorí sa, že dobrý umelec sa rodí z bolesti.“

Zavládlo krátke a čudne husté ticho. Andrejovi sa zazdalo, že sa pod ním rozhojdala podlaha. Chytil sa okraja stoličky.

„Spomínaš, ako si ma zamkol v opustenom kabinete?“ Eduard stále hľadel na obraz. Na krku mu navie-

rali modrasté žily a pery sa sťahovali do tenkej linky, až sa mu takmer strácali v brade.

„Len matne,“ zachripel Andrej. „Ako si vrazil, v detstve sme narobili veľa hlúpostí.“

Uchechtol sa. „To áno. Ale z niektorých sa človek spamätáva celý život. Pôjdeme ďalej.“

Cez ďalšie dvere sa dostali do chodby a tá ich priviedla do širokej zimnej záhrady s pohodlným posedením. Vonku síce panoval horúci deň, ale tu bolo aj napriek tomu veľmi príjemne. Presklené steny a strop ponúkali výhľad na les. Andrej si z ničoho nič uvedomil, že sú naozaj odrezaní od civilizácie. Tá myšlienka k nemu priletela ako komár a už sa jej viac nedokázal zbaviť.

„Nie je ti smutno, že tu bývaš celkom sám?“ spýtal sa, keď ho Eduard sprevádzal ďalšími miestnosťami.

„Ani veľmi nie. Dvakrát týždenne zájdem za klientmi do mesta, inokedy sa zastavím v našich kanceláriách pozdraviť kolegov. A bývať uprostred lesa mi vyhovuje. Je tu pokoj, žiadni otravní susedia a môžem sa venovať svojim koníčkam.“

Andrejovi sa zazdalo, že sa mu v hlave roztočil akýsi vír. V spánkoch mu začínalo tupo tepať. Žeby ho tá bolesť v pleci natoľko omámila? Ale plece už predsa necítil!

Prešli cez niekoľko ďalších izieb, až sa oblúkom dostali na opačnú stranu domu, do kuchyne, ktorú Andrej už dobre poznal.

Tu sa Eduard zastavil. Naraz akosi zväžnel. Hladkal si bradu a uprene si Andreja prehliadal. Muž sa od neho odvrátil, ale stále cítil jeho pohľad na zátylku.

„Možno si si kládol otázku, prečo som ťa sem vôbec pozval,“ povedal hostiteľ.

„Určite som nad tým chvíľu premýšľal.“ Andrejovi sa opäť otočil žalúdok. Zrak mu klesol k zemi. Chvíľku mal dojem, že sa mu nohy vznášajú kúsok nad dlážkou. Zažmurkal. Nie, stál pevne na zemi ako normálny človek. V hlave sa mu ozval akýsi chichot. Alebo sa to on chichotal nahlas? Zrejme áno, pretože keď sa pozrel na Eduarda, usmieval sa naňho, ako keby práve počul skvelý fór.

„Ak mám byť úprimný, pozval som ťa, lebo som túžil po nejakom ukončení, ak mi rozumieš. Terapeutka vravela, že strachov, ktoré si nesiem z detstva, sa nikdy úplne nezbavím, pokiaľ udalosti neuzatvorím. A tak som si hovoril, že ťa musím pozvať,“ blyslo sa mu v očiach, „keďže si pôvodca mnohých mojich tráum.“

Andrej zažmurkal. Slová k nemu putovali akosi lenivo. Veľmi, veľmi pomaly. Ako keby plávali v hustom mede. Kým mu konečne došlo, čo Eduard povedal, tak sa už rozhovoril ďalej.

„Chcel by si vidieť ešte jeden obraz z mojej zbierky? Asi najvzácnejší. Vystavujem ho na veľmi špeciálnom mieste.“ Vykročil k pootvoreným dverám, ktoré si Andrej všimol pri

telefonáte s Alicou. Červené svetlo za nimi zrazu vyzeralo ako živé. Andrej mal dojem, že sa k nemu plazí, a ak neutečie, obmotá ho ako krvilačná liana a zahrúsi.

Eduard otvoril dvere a nič sa nestalo. Svetlo sa len zľahka preplietlo mužovi pomedzi nohy a zostalo nečinne ležať na dlážke.

Hostiteľ sa otočil k svojmu hostovi. „Tak poď. Bude sa ti to páčiť.“

Andrej vykročil ako vo sne. Celý svet okolo neho sa začínal meniť na rozmazanú hmlu, oceán farebných šmúh, nie nepodobný Eduardovým maliarskym pokusom. Niekde vzadu v jeho mysli kričal akýsi hlások. Pripomínal topiaceho sa uprostred rozbúreného mora, ale Andrej v tom burácaní vôbec nepočul, čo naňho volá.

Kráčal za Eduardom dolu schodmi. Len nejasne si uvedomoval, že ho vedie do pivnice. Panovalo tu ticho a príjemné vlhko. To karmínové svetlo žiarilo odkiaľsi spod schodov. Až keď stúpili na posledný z nich a potom na betónovú zem, pochopil, že ho vydáva starodávna lampa s červeným tienidlom.

„Tu je.“ Eduard ukazoval na jednu z hladkých stien.

Obraz bol väčší než ostatné. Nepôsobil až tak abstraktne ako predošlé maľby. Celkom jasne sa na ňom dala rozpoznať tmavá ľudská postava s rozpaženými nohami a rukami a hlavou vyvrátenou dohora. V tmavej tvári svietili žlté škvrnky, pravdepodobne oči.

Okolo osoby sa zbíhali červené, modré a zelené pruhy, Andrejovi napadlo, že postava je v nich uväznená. Odrazu bol presvedčený, že keby ten človek na maľbe mohol, vrieskal by od strachu a bolesti. Netušil, kde sa tá myšlienka zjavila ani prečo si ňou bol natoľko istý. Ten topiaci sa mužiček, hlas rozumu v jeho hlave, mu to chcel vysvetliť. A už sa mu aj zdalo, že mu začína rozumieť, ale práve vtedy Eduard prehovoril.

„Tento má pre mňa najväčší význam. Volá sa Ukončenie utrpenia.“

Andrej sa zachichotal. Alebo sa možno zachichotala len jeho hlava. „Skôr sa mi zdá, že tá postava trpí celkom dosť.“

Eduard sa sucho, chraptivo zasmial. „Ale tu nejde o ukončenie jej utrpenia, ale môjho.“

Andrejovi tá postava na obraze odrazu pripadala až príliš povedomá. Hlások v jeho vnútri sa mu už zúfalo rozliehal v hlave. Hovoril niečo o pive, ktoré na vypil, o Dominikovi v obývačke a o Eduardových maľbách. Andrej mu rozumel len každé siedme slovo, ale pochopil, že to, čo sa mu snaží povedať, je veľmi, veľmi dôležité.

Eduard ale už zasa čosi rozprával. „Raz si ma ty a tvoji kamoši chytili, keď som odchádzal zo školy. Zavliekli ste ma do parku a priviazali k stromu. Potom ste do mňa hádzali šušky a kamene.“

„Tak to si nepamätám.“ Andrejovi sa táto cesta do spomienok prestáva-

la páčiť. Možno by bolo lepšie, keby aj tohto domáceho zabil a vyčkal aj s Dominikom na Aliciných ľuď. A vlastne, keď tak nad tým rozmýšľa, prečo to doposiaľ neurobil? Mohol si odpustiť celé toto divadielko.

Vyprskol do smiechu. Nohy sa mu podlomili. Eduard ho ochotne chytil pod pazuchu a niekam ho viedol.

„Vieš, Mišo, vždy som sa ti chcel podobať, ale keď vidím, ako si žiješ, vlastne ti nemám čo závidieť.“

„To teda nemáš,“ zamrmľal. „Kopec roboty za málo peňazí. A ešte sa tu musím natahovať s tým otravným krpcom.“

„Takto by si o svojom synovi nemal hovoriť,“ podotkol Ed. „Je to milý chlapec. Preto som ho nechal sedieť v obývačke. Toto sa ho netýka. Ide len o nás dvoch.“

Eduard si otočil Andreja tvárou k sebe a postrčil ho. Andrej zaspätkoval a zamával rukami. Báľ sa, že spadne, potom ale narazil chrbtom na niečo drsné. Ako vo sne vnímal, že mu Eduard dvíha ľavačku a niečím mu ju upevňuje nad hlavou. Potom to isté zopakoval s druhou rukou. Popritom stále mľel pántom.

„Nebol som si istý, či to chcem naozaj spraviť. To uzavretie. Roky som s tým bojoval. Lenže ako som tak sledoval tvoju spokojnú tvár na fotkách na sieťach, došlo mi, ako veľmi by som sa chcel tiež tak usmievať. Naozaj úprimne sa usmievať. A pochopil som, že jediná šanca, ako to dosiahnuť, je ukončiť to celé. Navždy.“

Andrej už mal ruky aj nohy roz-tiahnuté, na zápästí a členkoch ho chladil kov. Hmlisto si uvedomil, že teraz musí vyzeráť ako tá postava na Edovom obraze. Hlások topiaci sa v mori jeho podvedomia vrieskal a mával. Bol čoraz zreteľnejší. Hmla okolo Andreja začala ustupovať a on si konečne uvedomil, kde sa nachádza a čo sa s ním robí.

Eduard stál oproti nemu. V pravej ruke v chirurgickej rukavici držal skalpel. Na tvári mal podivný, takmer zasnený výraz.

„Nie, nie, nie!“ Andrej sa mykol, ale do zápästí sa mu zaryli kovové putá. Bolest' v ramene sa znova prebrala, jačala na plné ústa, ochromovala mu hlavu aj telo. „Počkaj, počkaj, toto je nedorozumenie!“

„Žiadne nedorozumenie.“ Eduard kráčal pomaly ako bábka na motúzoch. Hlava sa mu hojdala zo strany na stranu. V rozšírených očiach sa odrážalo červenkasté svetlo lampy, takže to vyzeralo, ako keby horeli. Andrej videl záblesk jeho zubov v hustej brade. Napriek bolesti v pleci sa začal ešte intenzívnejšie metať, ale bez úspechu.

Napokon ovisol v putách. Musel sa sústrediť. Zo všetkých síl sa prinútil nasadiť pokojný tón. „Ed, počúvaj ma. Ja nie som Michal Lichner! Nie som tvoj bývalý spolužiak, čo ťa mučil! Volám sa Andrej Strnad. Pracujem pre jednu ženu... dala mi úlohu. Ale počas nej... narazil som na toho tvojho Michala, keď sa chystal k tebe. Zabil

som ho, lebo som sa potreboval niekde ukryť. Tak som prišiel sem... Do riti, sám si hovoril, že nevyzerám ako na tých fotkách na internete!“

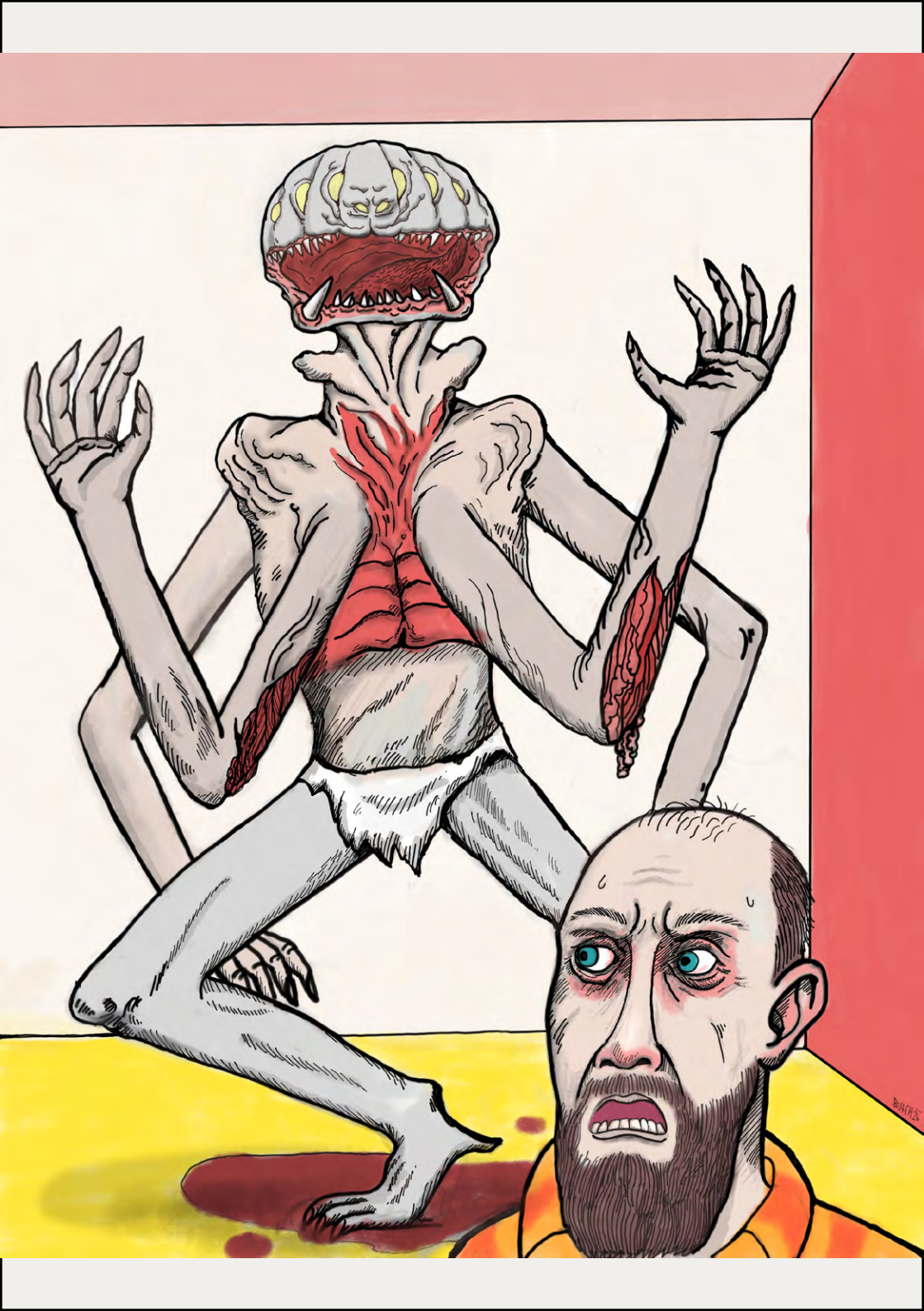
Skalpel sa nebezpečne približoval. Andrej sa zúfalo snažil dostať z jeho dosahu. Čepel' sa ho najskôr dotkla na krku, potom pomaly kĺzala po kľúčnej kosti k hrudi. Mužovi naskočila husia koža.

„Keď ste ma vtedy v parku držali priviazaného,“ dychčal Eduard, „vra-veli ste, že mi odľakáte bradavky. Lebo vraj načo mi budú.“ Skalpel sa na chvíľu zastavil na Andrejovej hru-di, potom sa mučivo pomaly približoval k jeho rozkroku. „Tiež ste hovorili, že mi odrežete gule. Vraj ich aj tak nikdy žiadna ženská nebude lízať.“ Rozpol mu zips na nohaviciach.

„Eduard, kurva, počúvaj ma! Ja som ti nikdy nič neurobil! Nikdy predtým sme sa ani nevideli! Nie som tvoj Michal! Nie som, nie som!“

Nohavice mu spadli ku kolenám, ďalej sa pre rozkročené nohy nedostali. Ale bohato to stačilo na to, čo mal jeho tyran v úmysle. Andrej počul, ako sa driape látka, a odrazu bol bez trenírok. Stál tam, obnažený, pred psychopatom, ktorý sa ho chystal vykastrovať.

Eduard odstúpil a prezeral si ho s rovnakým záujmom, s akým sa kunsthistorici dívajú na mimoriadne zaujímavú sochu. „Celé roky som si predstavoval túto chvíľu. Moment, keď budem mať nad tebou navrch. V mnohých veciach už aj navrch

mám, ale až teraz je všetko kompletne. Teraz konečne dosiahnem úplné uzavretie.“

Pristúpil ešte bližšie, ostrie skalpela poškrabkalo citlivú kožu medzi Andrejovými nohami.

Žaúpel, privrel oči. „Ja nie som Michal,“ šepol ešte poslednýkrát. Hneď nato sa mu skalpel zarezal do mäsa.

Vrieskal. Celý jeho svet sa potrhla, premenil sa na franforce svetla a tmy, uprostred ktorých ako hurikán vírila bolesť. Zničujúca, páliaca, štiplavá a až priveľmi reálna. Po tvári mu stekali slzy a pot, všetky svaly na tele úpeli, hlava mu vybuchovala v ohňostrojoch ihiel, nožov a ohňa. Túžil, aby sa to skončilo, aby upadol do bezvedomia, aby sa už nikdy neprebral.

Lenže neomdlel. Miesto toho sa v jeho zornom poli objavila Eduardova tvár. Plávala uprostred tej potrhanej ničoty a vysmievala sa mu. Eduard zdvihol zakrvavenú ruku v grotesknom pozdrave. Niečo Andrejovi hovoril, ale on počul len nezrozumiteľné bublanie.

Pomedzi slzy a pot sa mu podarilo zaostriť na priestor za Eduardovým plecom. Na poslednom schodíku do pivnice stála drobná postavička, jednu ruku si pritískala k telu, druhú držala napriahnutú pred sebou, ako keby sa snažila od seba odtisnúť neviditeľného nepriateľa.

Eduard si všimol, kam smeruje jeho pohľad, a obzrel sa.

Napriek bolesti, ktorá Andrejovi stále tepala v slabinách aj v celom

tele, ho zachvátil nový prívál desu. Vedel, že ich hostiteľ je šialený. Možno zatiaľ nechával chlapca na pokoji, ale teraz ho už určite zabije.

Dominik odrazu uvoľnil ruku, ktorú doteraz pritískal k telu. Po zemi sa rozkotúľali farebné kúsky zabalené v celofáne. Cukríky.

Andrej naprázdno otvoril ústa. V hrdle mu vyschlo. Po krku mu stiekol ľadový cícerok. Vzopál sa. „Ed, pusti ma!“ Slová sa mu lepili do nezrozumiteľných chuchvalcov, ale odhodlane s nimi bojoval. „Počuješ?! Okamžite ma rozviaž! Toto nie je sranda! To decko...“

Eduard ho nevnímal. Díval sa na chlapca, v jednej ruke špinavý skalpel, v druhej suvení z Andrejovho tela, z ktorého ešte stále kvapkala krv.

Andrej to všetko sledoval ako v spomalenom filme. V hlave mu znel rozkazovačný Alicin hlas, posledné slová, ktoré mu venovala, keď ho na túto misiu posielala: „*Nech sa deje čokoľvek, za žiadnych okolností toho máleho nenechaj jesť sladké!*“

Dieťa padlo na štyri. Prehlo chrbát a vydalo zvuk, ako keby dávalo niečo obrovské. Potom zasipelo. Niečo šplácho. Zapraskali kosti. Andrej videl, ako sa Dominikove lopatky vyduli. Tričko sa roztrhlo a spadlo v zdrapoch na zem. Sledoval, ako chlapcovi praská pokožka a z nej ako prapodivné krídla vyrastajú kostnaté hnáty. Vyzerali ako ruky, pridlhé na normálneho človeka. Skladali sa z mnohých článkov, ktoré pripomína-

li stavce chrbtice. Po nich sa ako živá hmota vlnili krvavé svaly.

Ďalší praskot. Dieťa sa vzpriamilo. Hrudník sa mu otvoril a z diery v hrudnom koši sa začali plaziť ďalšie dve končatiny. Pokrútené a neprirodené. Chlapčenské nohy sa na niekoľkých miestach prelomili a predĺžili. Svaly a koža z nich viseli ako primalé oblečenie.

Napokon pukla Dominikova lebka. Andrej si v absurdnej predstave vybavil raňajky u seba doma. Podobný zvuk vydávalo vajce namätko, keď po ňom klepol lyžičkou.

Z detského temena sa vyvalila šediavá hmota. Lebečné kosti sa preskupili a v novo vytvarovanej hlave zasvietilo osem obrovských očí bez zreničky.

Tvor sa vztýčil do celej svojej dvojmetrovej výšky. Pripomínal znetvoreného kosteného pavúka. Kreatúra zavyla a skočila.

Eduard nemal šancu. Jedna z dlhočizných končatín mu prenikla bruchom a vyrvala mu vnútornosti. Na zem vyšplachla kopa pariacich sa čriev. Muž urobil smiešnu spomalenú piruetu a zvalil sa do vlastných štiav.

Potom chlapec preniesol pozornosť pripútaného muža.

V Andrejovi ešte stále pulzovala hrôza, otravovala mu telo aj myseľ. Nedokázal sa však brániť, nedokázal prosiť. Len sledoval, ako sa k nemu monštrum približuje.

Obrovská tlama sa rozďavila a odhalila štyri rady ostrých tesákov. Medzi nimi sa ako had mrskaľ tenký

červený jazyk. Vystrelil vpred a obtočil sa okolo Andrejovho hrdla. Muž zasípel. Papuľa sa k nemu rýchlo približovala, o pár sekúnd sa už dával netvorovi hlboko do hrdla. Cítil puch rozkladajúcich sa tiel, špinu a smrť. Potom sa všetky jeho zmysly roztavili v temnote.

Chlapec v priveľkom pánskom tričku a zelenej šiltovke vyskackal z rozľahlého luxusného sídla uprostred lesov. Bol najedený a spokojný. Na cestu si so sebou zbalil ešte zopár chlebičkov, malinovku a vrecúško cukríkov. Potom sa vydal do neznáma.

Tento svet vôbec nepoznal. Odkedy si pamätal, žil v obrovskom komplexe obohnanom ostnatým drôtom. Starali sa oňho muži a ženy v bielych plášťoch s červeným logom na prsiach. To logo patrilo spoločnosti, ktorej hlavným cieľom bolo starať sa oňho. Mali ho udržiavať pri živote, ochraňovať ho. Občas mu niekto vzal krv alebo mu dali kúsok mliečnej čokolády a potom ho zavreli do čalúnenej miestnosti, kde ho sledovali cez priezor v hrubých dverách. Inokedy dostal bonbóny, načo ho ktorýsi pracovník zaviedol do studenej cely za neznámym človekom v putách a nechal ho vykonať, čo dokázal najlepšie.

Vedel, že je výnimočný. Vedel, akú má moc a ako veľmi dokáže ublížiť. Zo začiatku ho to trochu desilo, ale postupne mu to pripadalo čoraz vzrušujúcejšie.

Ľudia v budove mu hovorili, že ho jedného dňa môžu uniesť, pretože niekto bude chcieť zneužiť jeho schopnosti. Ale chlapcovi to bolo jedno. Bol si istý, že ak sa to aj dakedy stane, dokáže sa o seba postarať.

Podvečerné svetlo ho príjemne štekľilo na tvári. Kráčal lesnou cestičkou a vdychoval vôňu machu a listov.

Odrazu na chodník pred neho skočila srnka. Štíhle zvierajú si ho premeralo bystrými očkami, potom sa ďalšími dvoma skokmi znova stratilo v podraсте.

Chlapec sa rozosmial. Vonkajší svet bol príma. Bolo tu oveľa viac zábavy, ako si kedy dokázal predstaviť.

Pokračoval ďalej, až kým sa jeho silueta nerozpustila v letnom slnku.

učila deväť a robí si záľusky na ďalšie tri (to ale neznamená, že sa všetkými dohovorí). Zvykne hovoriť, že zbiera cudzie jazyky ako iní ľudia motýle. Keď sa práve neučí, nečíta alebo nepíše, tak cestuje – čím bližšie k polárnemu kruhu, tým lepšie. Momentálne má okrem poviedok rozpísanú knihu, ktorú by rada dokončila na jar tohto roku. V minulom živote bola asi Titanic: najšťastnejšia sa cíti vo vode, ale zároveň má najväčšiu hrôzu z utopenia.

KRISTÍNA SLABÁKOVÁ

Narodila sa v Žiline, ale posledných šesťnásť rokov žije v Brne. Tri roky pôsobila ako porotkyňa v českej literárnej súťaži **Cena Karla Čapka**, sedem rokov tiež recenzovala a písala články pre niekoľko rôznych webov a tiež brniansky časopis **Kultino**. Jej poviedky sa objavili v antológiách *Fantázia 2024* a *Bulvár podivností*, ďalšie dielka momentálne čakajú na vydanie. V roku 2024 získala **Cenu Béla** za najlepšiu hororovú poviedku a tiež tretie miesto v hlavnej súťaži **Martinus Ceny Fantázie**. Jej vášňou sú cudzie jazyky, do dneška sa ich

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

ROZHOVOR

Vlastnou krvou

6 OTÁZOK A 6 ODPOVEDÍ OD 6 AUTORIEK

| PÝTALA SA: MÁRIA HANÚSKOVÁ

Komu alebo čomu vďačíte za svoju lásku k písaniu a hororu?

Sylwia Blach:

Nikomu a ničemu – takhle jsem se narodila. V mém okolí se o horor nikdo nezajímal, měla jsem ale to štěstí, že mi také nikdo nebránil v kontaktu s ním. Paní, co mě hlídala, vždycky vzpomíná, že když jsem sledovala strašidelné seriály pro děti a mládež, ona odcházela z pokoje, protože se bála! Pamatuju si taky, že na první horor do kina jsem šla s tátou – byl to *Underworld* (2003), dodnes jeden z mých oblíbených filmů. Vzpomínám si, že i když táta souhlasil jít na tenhle film, protože věděl, že mě upíři hodně zajímají, zakrýval mi oči při každé strašidelné scéně. Lásky k hrůze ve mně byla vždycky, ve škole

jsem se spolužačkami v šatně vyvolávala duchy, doma, obklopena mnohými knihami, jsem nejraději sahala po pohádkách bratří Grimmů, gotickou estetiku jsem si zamilovala hned, jak jsem se o její existenci dozvěděla. To byl a je můj svět.

Andrea Farkašová:

Horor mám rada ako ostatné žánre. Jednoducho ma baví ponárať sa do sveta, v ktorom cítiť ohrozenie a neznámo, nemusí to byť nutne horor, hoci sa na to môže viac sústrediť, je v tom slobodnejší, alebo neviazanejší. Nevieam, či niečomu vďačím za lásku k písaniu. Maybelline to určite nebude.

Petra Klabouchová:

Píšu, pretože vlastne nič jiného v ži-

votě neumím. Na manuální práci jsem nešikovná, na sport nepoužitelná, jen to psaní je mi takové nějaké přirozené už od malička. A kdo mě přivedl k hororu? Major Zeman a *Studna* (1978). Samozřejmě jsem se jako malá dívat nesměla, ale babička měla v obýváku naproti televizi velkou tmavou lakovanou skříň. A v ní se odráželo všechno skoro jako na HD obrazovce, takže přes pootevřené dveře do ložnice jsem sledovala „otce, který byl toho večera poněkud neklidný“ a krásně se u toho v těch babiččiných duchnách bála.

Zdenka Kollárová:

U nás doma to bola práve moja mama (pozdravujem), kto horor miloval. Doteraz sa rada bojí a máločo ju naozaj vydesí. Ako dieťa som milovala *Troch pátračov*, *Draculu* a *Frankensteina*. Čítala som to pomerne skoro – ako desaťročná. *Aliena* (1979) som objavila ako 11-ročná. V tom čase som mala najlepšiu kamarátku Janu B., s ktorou sme si vymýšľali strašidelné príbehy.

Odjakživa milujem staré domy, rada pátram po ich príbehoch, mám rada opustené miesta, hustý les a cintoríny. Tie navštevujem všade, kam cestujem, kde som žila. Čítam si náhrobky a premýšľam, ako asi tí ľudia žili. Najzaujímavejšie bývajú najstaršie opustené hroby úplne vzadu.

Kristína Slabáková:

Mame a Stephenovi Kingovi. Bola to

práve moja mama, ktorá mi v dvanástich dala Kingovu *Podpalačku* a hneď vzápätí *Muža na úteku*, čím odštartovala moju prvotnú vášeň. Dodnes, keď spolu spomíname na moje detstvo, tak si vzdychne, že zo mňa mohlo vyrásť niečo iné, keby mi vtedy toho Kinga nedala (smiech). Ale nemyslím si, že mi bola predurčená iná cesta. Už pred Kingom som rada vymýšľala tajomné príbehy. Na základnej škole sme si s kamarátkou vytvorili mapy strašidelného hradu a písali sme hrôzostrašné historky o jeho obyvateľoch.

Lucia Soruna:

Mojim rodičom a sestre (pozdravujem). Oni znášali moje prvé pokusy o písanie, dávali mi spätnú väzbu a povzbudzovali ma v ďalšej tvorbe. A spolu sme zvykli pozeráť aj horory.

Pretože je toto číslo venované ženskému hororu, zaujíma ma, či máte obľúbené autorky či režisérky tohto temného žánru (prípadne hrdinky z kníh a filmov), ktoré vás na vašej tvorivej ceste inšpirovali?

Sylwia Blach:

Oblíbené autorky asi nemám, i když má obliba upírů začala mimo jiné prózou Anne Rice. Obecně nedokážu říct, že je nějaký autor mým oblíbeným, až příliš často odhalují něco nového a fascinujícího. Asi jsem pocitově nestálá! Naproti tomu musím říct,

že v Polsku máme mnoho, opravdu mnoho schopných hororových autoriek, medzi jínymi Agatu Suchockou, Annu Musiałowicz, Joannu Pypłacz, Floru Woźnica a mnoho ďalších. Polky vytvárá opravdu skvelé príbehy! Mohu však vyjmenovať hrdinky, ktoré mňa utvárely. Ako malá holčička a potiaľto dievča som odhalila, že iné ženy majú silný vliv na to, ako sa cítim sama so sebou, so svojou ženskosťou. Inspirujú mňa k tomu, kým chcem byť a ako si poradiť so životom. Takovou filmovou hrdinkou je pre mňa Selena z *Underworld* a Alice z *Resident Evil* (2002) – milujem ju. Naproti tomu s horrom nespojené, ale tak bojovné, že i hordy zombie by zastavili, sú Lara Croft a Mulan.

Andrea Farkašová:

Ospravedlňujem sa, ale nemám. Je množstvo skvelých autoriek, režisérk, interpretiek, ktoré veľkou mierou prispeli k rozvoju žánru, poprieť to by bola chyba. Ale nikoho nemám na nejakom piedestáli. Kto chce, nájde si, pozrie, prečíta, vyhodnotí, zaradí si, vytiaži.

Petra Klabouchová:

Já si zásadne nepamätujem mená, tak som teraz poprosila AI, aby ich na mňa pár vychrtila a so zděšením koukám, že u těch českých jsem i já. Přitom vlastně horory nepíšu. Čerpám z naší temné minulosti, z obyčejných lidských příběhů, které jen pro větší stravitelnost (je snažší přijmout dotek

mystiky, než čistou člověčí bestialitu) dobarvím do hororu. Takže hlavně z tohoto důvodu velkou inspiraci v jiných autorkách nemám, inspiruje mě skutečnost. Z tragických hrdinek hororů mě vždycky bavily hlavně ženy, kterým bylo i ve skutečnosti přišito označení upírky nebo čarodějnice. Elisabeth Báthory, Eleonora ze Schwarzenbergu, Zuzana Voglická.

Zdenka Kollárová:

Ak ide vyslovene o ženy, ktoré má inšpirovali, alebo inšpirujú, musím spomenúť Alice Sheldon. Písala dokonalé poviedky, nebála sa byť k postavám krutá a pritom ukazovala našu spoločnosť v drsnej nahote. Inšpiratívny je jej život, hra so pseudonymom James Tiptree Jr., ktorý vznikol podľa značky džemu. Každý a každému odporúčam dohľadať si jej životný príbeh, ktorý nezapadá do bežného mantinelu žiadúceho života ženy... (A mimochodom, ak píšete a máte problém s názvami, pozrite sa, ako to robila Alice!)

Zo slovenských autoriek veľmi faním Márii Hanúskovej, ktorej príbehy prekračujú všetky klišé. Mária píše drsne, nebojí sa krvi, hnusu a ani strachu. Považujem ju za jednu z najtemnejších domácich autoriek. Horor s označením feministický nájdete aj v tvorbe Joey Thorke, tiež odporúčam.

Kristína Slabáková:

Musím sa priznať, že som vždy vzhliadala skôr k hororovým režisérkam

a spisovateľom než k ženám v tomto žánri. Medzi hororovými hrdinkami mám ale hneď niekoľko obľúbených. Za všetky spomeniem aspoň Carrie, ktorá mi vždy pripadala ako zaujímavá vykreslená tragická postava so skvele vystihnutým charakterom, a Annie Wilkes z *Misery*, čo je asi najskvostnejšia psychopatká vôbec. Keď si odskočím do sveta filmov, tak mojou favoritkou vždy bola Ellen Ripley z *Votrelca*. Za mňa je to jedna z najlepšie napísaných ženských postáv naprieč žánrami.

Lucia Soruna:

Musím sa priznať, že vôbec nemám taký široký prehľad. Väčšinu kníh, čo som čítala, napísali muži, a to sa týka aj filmov (ups, asi by som si mala rozšíriť obzory). Ale! Keď som začala objavovať slovenskú poviedkovú tvorbu, spoznala som pár autoriek, ktorých texty si vždy rada prečítam.

Čo podľa vás môžu ženy ponúknuť temnému žánru? Vnímate rozdiel medzi mužmi a ženami, čo sa tvorby a prístupu k hororu týka?

Sylwia Blach:

Nevnímám rozdiely a mám dojem, že už minuly časy, kedy sa říkalo, že ženy tvoria jinak. Ovšem, stereotyp by prikazoval říct, že mohou vnést klid, jemnost, oduševnělost, ale s tím já nesouhlasím. Sama ráda píšu gore, mezi polskými autorkami máme

opravdovou mistryni gore – Karolinu Kaczowskou. Myslím si ale, že ženy mohou vnést ženskou perspektivu v tom nejprostším chápání toho tvrzení – jde mi o to, že muž, píšící ženskou postavu, si musí dělat řešerše, vcítit se. Ne vždy se to povede, muži se často vyhýbají psaní z ženské perspektivy. My můžeme dát hlas ženským hrdinkám, protože nám to prostě přijde lepší. To je jeden z důvodů, proč jsem napsala *Pokój krwi*, psychologický horor/triler, v němž je důležitým dějovým prvkem... menstruace a náladovost. Mnoho mužů mi za tu knihu děkuje, protože je brutální, silná, štavnatá a díky tomu se mužům líbí, ale současně jim umožňuje nahlédnout za oponu hormonálních změn, které mají vliv na to, jak se žena cítí, a často jsou proto nepochopené.

Andrea Farkašová:

Určite vnímam rozdiely medzi jednotlivcami – nech je to autor či autorka, každý vstupuje do sveta tvorby niečím svojím, backgroundom, výchovným pozadím, nejakou zdedenou alebo novou traumou, vlastným životným príbehom, pokrivením, uhlom pohľadu či vnímaním sveta vôkol seba, na čo práve tvorbou písaného obsahu (obrazom a príbehom) reagujeme.

Petra Klabouchová:

My ženy umíme byť doopravdy ďablské, nenápadne desivé, plíživé perfídny, a to i v knihách. Myslím, že

treba v hororových aspektech materské role, v detských postavách, v mlčenlivom utrpení môžeme mať trochu silnejšie karty. Nechtela bych ale žiadny žánr rozdeľovať na mužský a ženský. Sama se snažím psát pro všechny.

Zdenka Kollárová:

Myslím, že v patriarcháte majú ženy bližšie k surovej stránke života. Zároveň nesú v sebe priveľa potlačeného hnevu, nechcených ústupkov a často márneho boja o úspech. Tým nechcem povedať, že dnešný svet je pre mužov len priateľské miesto, ale pre ženy je o čosi náročnejšie. Teda nie o čosi, o riadny kus. Práve preto ma neustále prekvapuje tá snaha o zachovanie „tradičných“ rolí. A to nielen u mužov, ale aj u žien. Česť výnimkám.

Rozdiel je práve v tomto, priveľmi dlho boli životy žien a mužov striktné oddelené. Vidieť to vo všetkom, napríklad často už len v tom, ako muži píšu ženské postavy. Väčšinou, totiž žiaľ, ako objekty.

Kristína Slabáková:

Nemyslím si, že existuje niečo ako „ženský“ a „mužský“ prístup k písaniu hororu. Keby som u mnohých diel vymazala meno autora či autorky, som si istá, že u väčšiny by človek nedokázal so stopercentnou istotou určiť, kto ho napísal. Je ale pravda, že hororu ako takému dominujú muži. To, čo píšu a vydávajú ženy, sa zvykne označovať skôr ako „triler“ alebo „mysteriózny

román“, pričom to má všetky propriety hororového žánru. Takže som hlavne rada, keď autorky píšu horor a neboja sa to ako horor označiť.

Lucia Soruna:

Vzhľadom na moju odpoveď v predošlej otázke môžem skôr tipovať (úsmev). Ženy sú ale viac emočne zamerané ako muži, tak si viem predstaviť, že idú viac do hĺbky z psychologického hľadiska.

Priblížte nám vašu poviedku, ktorú si čitatelia môžu prečítať v tomto čísle. Vzniká vo vašich dielach hrôza spontánne počas procesu, alebo tvoríte podľa predom naplánovanej šablóny?

Sylwia Blach:

Nemám jedno konkrétne schéma práce. Svůj styl, to, zda pracuju na základě šablony nebo spontánně, vždycky přizpůsobím projektu. Mám ráda spontánní psaní, sednout si k prázdnému papíru. Ráda příběhu umožňuju, aby si plynul sám a já ho jen zapisovala, ne vždy na to však mám čas a prostor. Také ne každý subžánr hororu umožňuje tuto svobodu, některé texty, například více detektivní, vyžadují vzít na sebe větší odpovědnost za osudy hrdinů. Naproti tomu *Duše v krabici* je jeden z mých starších, ale stále oblíbených, textů. Nepamatuji si, jak povídka vznikla, vzpomínám si ale, co bylo její inspirací – měla jsem tehdy

silné období, kdy jsem byla modelkou a absolvovala četná fotografování. Hodně často jsem se domlouvala s amatérskými fotografy, naslepo, stejně jako hrdinka toho textu. A to způsobilo, že jsem začala přemýšlet, co by se stalo, kdyby... Více neřeknu, už tak je to velký spoiler!

Andrea Farkašová:

Hrôza je subjektívny pocit alebo energia a týka sa skôr toho, kto číta, vníma napísané slovo, tvorí si na jeho základe obraz a ten môže vyvolať spomínaný nával energie, vylučovanie adrenalinu a stresu, údes, strach, nepokoj, úzkosť, napätie, podráždenie – áno, môže byť aj hrôza. Keď píšem, nie je to o tvorbe hrôzy. Je to vyberanie si jednej z ciest, kam sa vzniknutý obraz môže posúvať, ako sa môže rozvíjať, čo na seba môže nabaliť. Poviedka, ktorú si možno prečítate, je o predurčení.

Petra Klabouchová:

Nedávno jsem pro jeden ze svých románů zpracovávala téma náhradního mateřství z jeho temnější stránky. V rešerších jsem se bohužel dostala až do devadesátek a k únosům/zmizení dětí, o kterých dodnes nevíme vůbec nic. Jeden z těchto smutných příběhů, myslím, že ten vůbec nejznámější, jsem si nakonec vybrala pro tuhle povídku. A při pátrání po nejružnějších variantách řešení, proč tenkrát ten dotyčný chlapec zmizel, jsme se na stránkách „pátračů“ dostala i k teorii, že vše mohlo být úplně jinak. Že

poblíž bydlíště zmizelého chlapce je rozsáhlý podzemní komplex... A dál už prozrazovat nebudu.

A hrůzu se určitě nesnažím tvořit na sílu, nikdy nemám žádné šablony. Já pokaždé začínám poslední stránkou, poslední kapitolou. Ať píšu povídku nebo knihu. Nejdřív se mi v hlavě narodí ten konec, ten mě musí zasáhnout. A pak k němu už zcela přirozeně dopíšu zbytek.

Zdenka Kollárová:

Vidlicky, nože... čože? Čože! je príbeh o tom, čo sa stane, keď dôjde ženám trpezlivosť. Je to ostrejšie, ako – zvyčajne – býva v živote. Ale stačilo by málo, napríklad ak by sa naozaj kdesi objavilo Čosi-ktosi a... Inak inšpiráciu čerpám zo skutočného života, príbehom ma vedú samotné postavy, šablónu nemám. Hoci musím pripustiť, že mám rada, ak sa v poviedke spieva alebo tancuje, prípadne je v nej votkaný odkaz alebo zmienka, ktoré rozlúskne len pozorné čitateľstvo.

Kristína Slabáková:

V poviedke *Host do domu* sa dvaja muži a malý chlapec ocitnú spoločne v jednom dome uprostred lesov. A vzhľadom k tomu, že s každou ďalšou vetou by som vyzradila kus zápletky, tak je to asi všetko, čo k príbehu napíšem (smiech).

Čo sa týka môjho písacieho procesu, tak pri tejto konkrétnej poviedke bol postup veľmi jednoduchý, lebo sa

mi v podstate celá vrátane pointy snívala. Dlhú som však hľadala spôsob, ako ju napísať. Experimentovala som s rôznymi uhlami pohľadu, s rôznymi vyústeniami a podobami niektorých scén. Som chronický prepisovač, takže každé dielo, ktoré mám, existuje v asi siedmich, ôsmich verziách, kým som naozaj spokojná.

Všeobecne ale pri písaní kombinujem šablónu a spontánny proces. Keď začínam písať, musím mať prehľad o tom, čo chcem tou poviedkou povedať, kam príbeh smeruje, kto sú moje postavy. Na túto kostru už potom lepím, čo mi pri písaní príde pod ruku. Aj v *Hostovi do domu* sa objavilo niekoľko scén, ktoré vznikli úplne samovoľne a ukázali sa ako veľmi funkčné. Rada sa nechám svojím príbehom prekvapiť, ale stále musím dopredu poznať cestu, na ktorú sa vydávam.

Lucia Soruna:

Pri písaní nikdy nemám vopred premyslenú osnovu. V podstate viem hlavnú myšlienku a tej sa snažím pridržať. Dej sa mi odкрýva sám počas písania a niekedy ma samu prekvapí, čo všetko mi ešte napadne.

Táto poviedka je o mužovi, ktorého podvedomie ukrýva istú udalosť z minulosti. Prestáhuje sa, teraz už spolu so synom, do domu, kde kedysi vyrastal. Myslel si, že po smrti manželky im obom pomôže zmena prostredia. Ale minulosť sa postupne začne pripomínať.

Shirley Jackson, autorka duchárskeho diela *Dom na kopci* povedala, že nikto nemôže písať o strašidelnom dome bez toho, aby sám nebol konfrontovaný s otázkou reality. Ovplyvnilo písanie hororu spôsob, akým vnímate realitu, strach a nadprirodzeno?

Sylwia Blach:

Nemyslím si, že by psaní hororů nějak ovlivnilo mé vnímání skutečnosti a strachu. Spíše naopak: to, jak vnímám svět a jak se s věkem toto vnímání mění, značně ovlivňuje mou tvůrčí vyzrállost. A rozhovory s různými lidmi, obzvláště, ale nejen, fanoušky literatury, rozšiřuje mé perspektivy a pomáhají při vytváření mnohem realističtějších postav.

Andrea Farkašová:

To je krásna parafráza. Nie. Písanie hororu neovplyvnilo spôsob, akým vnímam realitu, strach či nadprirodzeno. Naopak. Spôsob, akým vnímam realitu, strach a nadprirodzeno ovplyvnil to, čo píšem.

Petra Klabouchová:

Shirley měla pravdu. To, co píšeme, jak to píšeme, proč to píšeme, jsme určitě aspoň z nějaké menší části my. Alespoň u mě to platí. Pocházím ze Šumavy, z míst, kde se odjakživa mísil temný černý folklor původních obyvatel zdejšího odlehlého pralesa se silně křesťanskou kulturou a pověrčivostí příchozích, především

z Bavor. No a do toho sem po odsunu prišla s rodinou moje babička, stejně jako tisíce dalších rumunských Slováků, s legendami z Tater i upírskými pověstmi z Transylvánie. A tohle všechno jsem jako malá poslouchala ve vyprávění před spaním. Zůstalo to ve mě a jo, asi některým z těch věcí kdesi hluboko ve své duši i věřím, ať už si hraju na racionalistu jak chci.

Zdenka Kollárová:

Myslím skôr, že to funguje – aspoň u mňa – naopak. To, ako vnímam realitu, ovplyvnilo spôsob, akým píšem.

Kristína Slabáková:

Keď to poviem trochu pateticky, tak písanie hororov mi pomáha prežiť v realite. Od detstva bojujem s rôznymi typmi strachov, veľmi často abstraktných a iracionálnych. V mojich dielach tieto obavy dostávajú konkrétnu podobu a keďže sa im dokážu postaviť moji hrdinovia, je potom pre mňa jednoduchšie čeliť im v skutočnosti.

Lucia Soruna:

Skôr si myslím, že ma v tomto ovplyvnili filmy, či videá, hlavne tie podľa skutočných udalostí. Človek po dopozieraní takýchto strašiakov naozaj začne premýšľať (alebo to robím len ja?), ako to teda naozaj je? Čo sa skrýva za oponou a nakoľko to vieme ovplyvniť? Ľudia sa nadprirodzeného boja odjakživa, aj napriek tomu, že to mnohí ani nezažívajú na vlastnej koži.

Písanie hororu mi otvára možnosti, ako lepšie spoznať (nielen) temné zákutia ľudskej mysle, a tiež mi pomáha vyrovnáť sa so strachom.

Čo pre vás musí dobrý horor spĺňať a naopak, čím vás odradí? Viete uviesť aj konkrétne príklady (knihy, filmy...)?

Sylwia Blach:

Neexistuje jeden určitý predpis – miluju horor pro jeho subžánrovou rôznorodosť a proto, že vždycky nájde téma, ktoré bude pasovať jak do aktuální nálady, tak i k tomu, kdo jsem v životě. Kdysi jsem v hororu nejvíce milovala gore, krev, kusy těl a hodně sexu. Tehdy jsem hrozně moc četla Mastertona. Později jsem v hororu začala hledat gore podané hezkým stylem, hezkým jazykem – to byl okamžik fascinace Eversonem a Ketchumem. Dnes nejraději sahám po obsahu z pomezí trileru a hororu, mám ráda, když mám pocit, že je příběh trochu poetický, snový, přestože mě současně odpuzuje přehnaná gotičnost. Posledně mě např. zaujala kniha *Diavola* Jennifer Marie Thorne, která se zpočátku zdála být banálním duchařským příběhem, který pak odhalil své druhé dno. Poslední dobou mám také ráda literaturu divnou, temnou, ale vymykající se žánrovým rámcům, takto mě naposledy uchvátila *Znameníťá mrtvola* Agustiny Bazterrica.

Andrea Farkašová:

Neuvediem konkrétne knihy ani filmy. Filmový aj knižný horor má svojich veľikánov a „malikánov“, sú bécčkové horory aj céčkové, áčkové... To všetko vnímam ako sumu subjektívnych hodnotení – komu pomôžu pri výbere toho, čo si pozrie alebo prečíta, tak super. Určite je to pomoc. Ale stalo sa mi, že nízko hodnotený horor, horor zaradený do nízkej kategórie, horor, ktorý niekto odsúdil (alebo ho odsúdila suma subjektívnych hodnotení) obsahoval moment, ktorý sa mi nesmierne páčil, alebo som sa strašne zabávala, alebo mi poskytol niečo, čo som v tú chvíľu, v tom naladení strašne potrebovala. A som vďačná, že vznikol. Niekomu inému ale nemusí dať nič podstatné, neobohatí ho.

Naopak sú horory, ktoré mi nič nedajú, ihneď na ne zabudnem a pritom nemusia byť zlé, sú hodnotené kvalitne a kriticky vysoko. Ak by som chcela spísať vlastnosti, prvky, črty dobrého hororu, v skutočnosti by som možno vytvorila sterilný horor, niečo ako univerzálny recept, dokonalý organizmus bez duše. A práve tá duša je to, čo ma na pre mňa dobrom horore ohúri a získa si ma. Takže nepoviem, čo by všeobecne dobrý horor podľa mňa mal/musel spĺňať, keďže to nemusel spĺňať ani zlý horor, na ktorom som sa strašne bavila. Čo ale aspoň viem vysvetliť, je to, čo mám na hororoch

rada. Spôsob, s akým sa autor či autorka hrajú s obrazmi, ktoré vykresľujú, najmä ak neponúknu okamžité (najlepšie žiadne) odpovede ani riešenia. Neznámo, ktoré stále môžeme objavovať. Puzzle, ktorý si musíme aktívne skladať. Mám rada, keď je horor v podstate psychoterapia, pričom dobrý psychoterapeut nedá jasné odpovede, len pokladá otázky a odpovedať si na ne musí každý sám – a každý môže prísť na inú odpoveď. Mám rada inováciu v horore a nemusí byť len v spôsobe písania, režiovania, nakrúcania, scenári, obrazoch, monštre, ľakačkách. Na záver len podotýkam, že žiadny horor nebude zrejme nikdy tak dobrý, aby u mňa tromfol realitu.

Petra Klabouchová:

To má každý podľa seba a nechci soudit. Je to asi jako s receptem na ten nejlepší vánoční bramborový salát. Mně osobně se nelíbí příliš explicitní brutalita, mnohem víc mě baví to nevyřčené, plíživé, temné. Miluju hororové knihy a filmy, kterým dokážu uvěřit, které by mohly být nebo dokonce jsou reálné. Abych se mohla bát nebo nad příběhem přemýšlet, potřebuju ho cítit jako skutečný. Takže zase třeba ta *Studna*, kterou jsme začínali. Mám ráda některé z knih Jozefa Kariky, Edgar Allan Poe mě pokaždé spolkne tou svou nenapodobitelnou atmosférou. Myslím si, že naše země má horor víceméně jako národní žánr. Máme

černý humor, temné dejiny, dëšivé povësti a nezahojené rány na duši. Já osobnë za skvëlé hororáre považuju tãeba i klasiky: Máchu, Erbena, Kafku nebo Čapka.

Zdenka Kollárová:

Vyslovene ma nudí, ak je titulná postava generický hrdina. Ak sú ženy v príbehu len do počtu. Alebo je to tínedžerský príbeh. Mám rada, ak má príbeh spoločenský presah, ak je tam hrdinka, nie objekt. Poteší ma tiež, ak herečka nie je stereotypná kráska, krása má totiž oveľa viac podôb, ako sa nám snažia nahovoriť. Na sto percent to spĺňajú *Čierne Vianoce* (1974), *Substance* (2024). Na pochopenie materstva odporúčam (najmä mužom) knihu alebo film *Nightbitch* (2024). Z kníh *Dom na kopci*, *Frankenstein*, *Zimní lidé*.

Kristína Slabáková:

Je to trochu kus od kusu. Vo všeobecnosti si ale myslím, že horor by mal stáť na dobrej, poctivo vybudovanej atmosfére a v ideálnom prípade aj na zaujímavom príbehu či intenzívnej pointe. Tie najlepšie horory, také, na ktoré som nikdy nezabudla, dokázali vystihnúť realistické emócie, na ktoré sa divák či čitateľ dokáže napojiť, či situácie, s ktorými sa môžeme stotožniť. Veľakrát sú vykreslené metaforicky, ale človek ich cíti. *Slnovrat* (2019) Ariho Aстера je o úniku z nefunkčného vzťahu. *Faunov labyrint* (2006) a *Diablova*

chrbtica (2001) Guillerma del Tora sú o nevinných deťoch vo víre vojny, kde hrôzu i útechu reprezentuje nadprirodzeno v rôznych podobách. Španielsky horor *Diera* (2019) je zas sociálnou kritikou. Kingovo kultové *To* je pre zmenu jedna veľká hororová metafora na dospievanie. Lovecraft zasa veľmi často píše o strachu z neznámeho, ktorý je v ľuďoch asi najsilnejšie ukotvený. A práve Lovecraft je skvelý príklad toho, že keď viete vystihnúť naozaj majstrovskú atmosféru, tak nevádi, ak je niektorý váš príbeh dejovo slabší.

Odradí ma, naopak, práve nedostatok atmosféry, slabá zápleтка alebo nesympatické postavy.

Lucia Soruna:

Zbožňujem dobrú atmosféru. Knihy sa voči filmu trochu líšia. Myslím si, že nie je ľahké napísať horor, ktorý vám aj pri čítaní zanechá zimomriavky. Ja som veľmi dlhé obdobie čítala len detektívky, takže s nadprirodzeným zlom som sa stretla, až keď som začínala s Kingom (*It*). A vtedy som tie zimomriavky mala. Druhá kniha, čo som od neho čítala, bola tiež v angličtine – *Full dark, no stars*. Zbierka poviedok, kde sa venuje skôr zlu, ktoré sa ukrýva v každom z nás. Očarilo ma, ako dokáže ísť do hĺbky a z jednoduchej myšlienky vytvoriť teror.

Filmov mám napozieraných viac, musím však spomenúť *Votrelca*

(1979), jeden z prvých hororov, ktorý som videla. Neskutočne prepracované, na tú dobu veľdielo. A páčili sa mi aj pokračovania. Ďalšie, ktoré stoja za zmienku: *Tři druhí* (2001), film, ktorý ma brilantný twist a atmosféka funguje, aj keď si to pozriete druhýkrát po nejakom čase (odskúšané nedávno), *Osvietenie* (1980), *Šiesty zmysel* (1999), *Čeluste* (1975), *Nočná mora z Elm Street* (1984). Z novších ma zaujali *Weapons* (2025), *Heretic* (2024), *Longlegs* (2024).

Čo ma na hororoch odrádza, sú jump scare scény. Nie vždy sú úplne zlé, ale nemám ich rada. A ešte, ak sú vo filme

pridané groteskné prvky. Zabíja to celú atmosféru. Taký príklad je *Substancia* (2024). Polku filmu bolo krásne budované napätie, vykreslenie vnútorného rozpoloženia hlavnej postavy fungovalo, ale potom to trochu pokašľali.

Hororové paródie mám naopak rada (úsmev).

CHARON

TVOJ PRIEVOZNÍK DO SVETA TEMNOTY! • #10 • 2026

ĎALŠIE ČÍSLO
1. 4. 2027

